

Pieni kaupungistuminen: Pohjois-Suomen alue

Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkien sisäisen kehityksen tarkastelu ja kuntakohtaiset tulokset

SISÄLTÖ

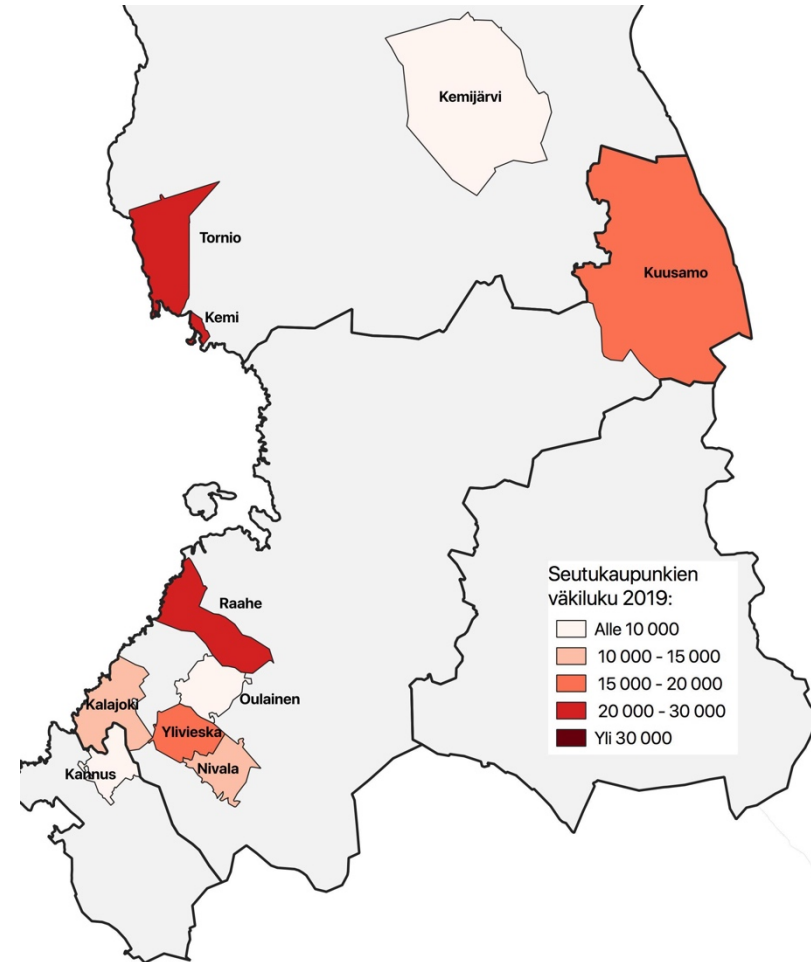
1. Johdanto
2. Yleisen tason tarkastelu
3. Kaupunkikohtainen tarkastelu

1. Johdanto

Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkien tarkastelu

- Tässä esityksessä on kuvattu seutukaupunkien ”pieni kaupungistuminen” tarkastelun kaupunkikohtaiset tulokset Pohjois-Suomen alueen (osa Itä- ja Pohjois-Suomen suuraluetta) seutukaupungeissa. Pohjois-Suomen suuralue koostuu Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Lapin ja Kainuun maakunnista. Muiden suuralueiden tulokset sekä koko seutukaupunkiryhmän yhteinen tarkastelu on erillisissä esityksissä.
- Esityksessä on kaksi osiota: 1. osiossa on kuvattu Pohjois-Suomen alueen kaikkien seutukaupunkien sisäistä väestönkehitystä ja sisäisen väestönkehityksen dynamiikkaa. 2. osiossa on esitetty kunkin alueen seutukaupungin kevyt osa-alueittainen analyysi.
- Tarkastelun tavoitteena on kuvata, miltä kaupungistuminen ja 2010-luvun väestönkehitys on näyttänyt Pohjois-Suomen kussakin seutukaupungissa ja nostaa esille eroja seutukaupunkien eri tyyppisten alueiden kehityksessä ja dynamiikassa.
- Kaikissa alueen maakunnissa Kainuuta lukuun ottamatta oli seutukaupunkeja. Yhteensä alueella sijaitsi kymmenen seutukaupunkia, joista kuusi sijaitsi Pohjois-Pohjanmaalla, kolme Lapissa ja yksi (Kannus) Keski-Pohjanmaalla.

Seutukaupunkien sisäisen kehityksen tarkastelu

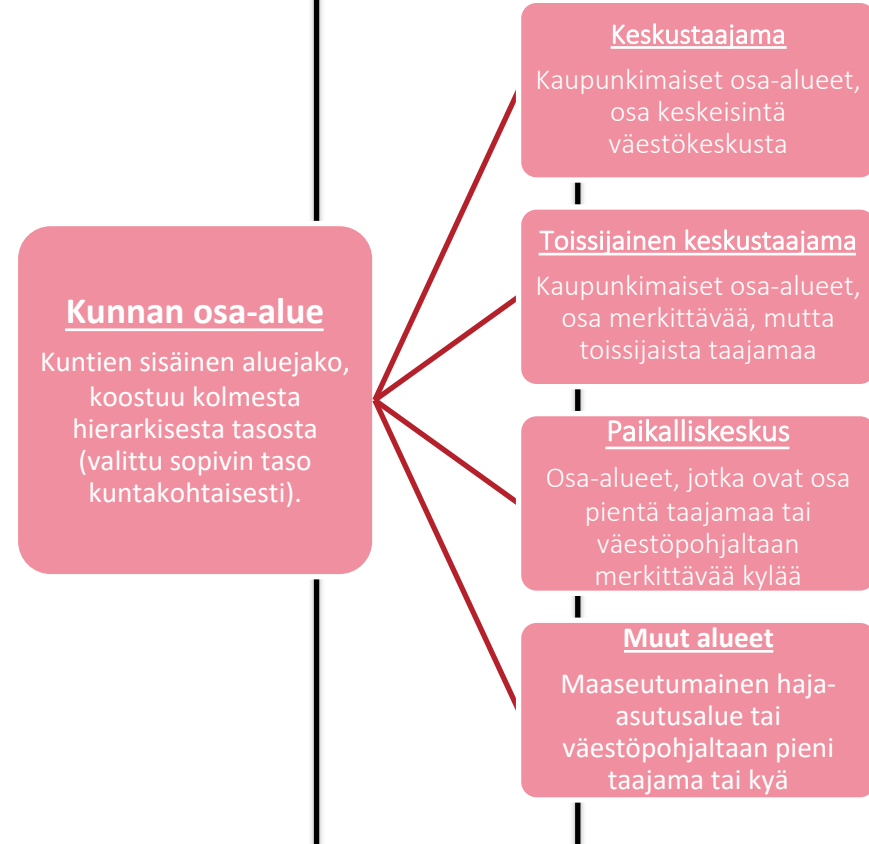
Koko tarkastelun pohjana toimii kuntien osa-alueittain jako. Osa-alueet ovat kunnan sisäisiä vaihtelevan kokoisia alueita. Seutukaupunkien ”pieni kaupungistuminen” tarkastelua varten jokainen seutukaupungin eri osa-alueet luokiteltiin neljään eri luokkaan osa-alueen tyyppin perusteella. Nämä ryhmitellyt osa-alueet muodostavat selvityksen tarkastelualueet, joiden avulla kuvataan seutukaupunkien sisäisen kehityksen dynamiikkaa. Yksittäisessä seutukaupungissa ei välttämättä ole kaiken tyyppisiä tarkastelualueita. Jokainen osa-alue on luokiteltu johonkin seuraavista luokista:

1. **Keskustaajamaksi** määritettiin osa-alueet, jotka olivat osa kaupungin keskeisintä taajamaa, jossa asutus on kaupunkimaista ja suhteellisen tiheää. Jokaiselle kaupungille on määritetty vain yksi keskustaajama.
2. **Toissijaiseksi keskustaajamaksi** määritettiin keskustaajamaasta irrallisiin taajamiin kuuluvat osa-alueet, joiden väestöpohja on merkittävä tai vastaava kuin keskustaajamassa. Pääsääntöisesti keskustaajamat ovat kuntaliitoksessa liitettyjen kuntien entisiä keskustaajamia. Toissijaisia keskustaajamia voi olla useampia yhdessä kaupungissa.
3. **Paikalliskeskuksiksi** määritettiin osa-alueet, jotka kuuluivat taajamiin tai väestöpohjaltaan muuten merkittäviä alueisiin, jotka eivät kuitenkaan kuulu keskustaajamaan ja ovat väestöpohjaltaan merkittävästi pienempiä kuin keskustaajama, mutta jotka eivät myöskään ole täysinä hajakasutusalueita. Yhdellä seutukaupungilla voi olla useampia paikalliskeskuksia.
4. **Muihin alueisiin** luokiteltiin osa-alueet, jotka ovat harvaan asuttuja maaseutumaisia alueita, hajakasutusalueita sekä pieniä kyliä tai väestöpohjaltaan hyvin pieniä taajamia. Yksittäiselle seutukaupungille on saatettu määrittää useita ”muuta alueita”.

1. Osa-alueittainen data
Tilastokeskukselta

2. Osa-alueiden
luokittelu

3. Käytetyt
selvityksen
tarkastelualueet

Tarkastelun haasteet ja puutteet

Pieni kaupungistuminen”-tarkastelussa etenkin osa-alueittaiseen dataan ja osa-alueittaisesta datasta muodostettuihin tarkastelualueisiin liittyy tiettyjä haasteita ja puutteita, joiden huomioiminen on tärkeää tuloksien tulkinnassa.

- **Tuntematon -asuinalueen vaikutus.** Kaikissa kunnissa tietty osa väestöstä sekä tietty osuus kunnan väestönkehityksestä tapahtuu määrittelemättömällä kunnan alueella (merkitty tapahtuneeksi tuntematon-alueella). Syyt tähän ovat moninaiset, mutta tämän takia kaikkien tarkastelualueiden yhteenlaskettu väestö tai väestönmuutokset eivät täysin vastaa koko kunnan kehitystä. Väkiluvun osalta tämän vaikutus on maltillinen, tarkemmin seutukaupungeittain tuntemattomalla alueella asuvan väestön osuus koko väestöstä liitteessä 1. Väestönmuutosten osalta vaikutukset ovat suuremmat: kuntien välisestä muuttoliikkeestä, kunnan sisäisestä muuttoliikkeestä sekä erityisesti kuolleisuuden osalta tuntemattomalla alueella tapahtuneiden väestönmuutosten osuus koko muutoksesta kunnan tasolla on paikoin suuri (pahimmillaan lähes viidesosa seutukaupungissa kuolleista on kirjattu tuntematon alueelle). (Tarkemmin tästä liitteessä 2). Vaikka tuntematon alueen vaikutus voi olla merkittävä, seutukaupungin sisäisessä tarkastelussa nämä alueet on jätetty huomioitta, sillä ei ole mahdollista jakaa tuntematon alueen väestöä tai väestönmuutosta muille alueille. Tämän vaikutuksen huomioiminen on tärkeää etenkin luonnollisen väestönlisäyksen tarkastelussa.
- **Puuttuva osa-alueittainen maahan- ja maastamuutto.** Valitettavasti osa-alueittain ei ole saatavilla dataa maahan- ja maastamuutosta, joten kuntaan kohdistuvan maahan- ja maastamuuton jakaumaa kunnan sisällä ei ole lainkaan saatavilla. Tämä vaikuttaa maahanmuuton vaikutusten tulkintaa seutukaupunkien sisällä. Tarkastelussa on kuitenkin tarkasteltu maahanmuuton vaikutusta eri tarkastelualueilla epäsuorasti kuvaamalla vieraskielisen väestön kehitystä, jonka kasvua lähinnä maahanmuutto

(mutta myös syntyvyys) selittää seutukaupungeissa. Tämä mahdollistaa myös todellisten vaikutusten tarkemman kuvaamisen, sillä vieraskielisen väestönkehitys huomio maan sisäisten jatkomuuttojen vaikutukset (jotka ovat merkittävät). Toisaalta vieraskielisen väestön kehitys ei kerro kotimaisia kieliä puhuvien maahan- ja maastamuuton jakaumasta. Maahan- ja maastamuuton puuttumisen huomioiminen on keskeistä etenkin kaupunkikohtaisten väestönkehityksen osatekijöiden tarkastelussa.

- **Muutokset osa-aluejaossa.** Kuten diassa 5 kuvattiin, osa-alueiden pohjalta muodostettiin eri tyyppisiä tarkastelualueita. Haasteena on joidenkin kaupunkien kohdalla muutokset osa-aluejaossa 2010-luvun aikana. Suurimmassa osassa seutukaupunkeja muutoksia ei ole tapahtunut tai muutokset ovat lähinnä nimien muutoksia; kuitenkin muutamassa seutukaupungissa etenkin kuntaliitosten jälkeen luokitusta on muokattu, jonka johdosta osa-alueet eivät välttämättä ole täysin yhtenäisiä koko 2010-luvun, joka voi hieman vääristää väestönkehityksen osatekijöiden tuloksia (muttei väestönkehityksen, josta tieto oli saatavilla koko ajanjakson vuoden 2019 jaolla).

- **Tarkastelualueiden vertailukelpoisuus.** Koska osa-alueet ovat kuntien itse luokittelemia alueita, eri kuntien tarkastelualueet eivät ole aina täysin vertailukelpoisia, sillä osassa kaupunkeja keskustajaajan liitettuihin osa-alueisiin on saatettu liittää esimerkiksi ympäröivää maaseutua, joka voi hieman vääristää vertailua.

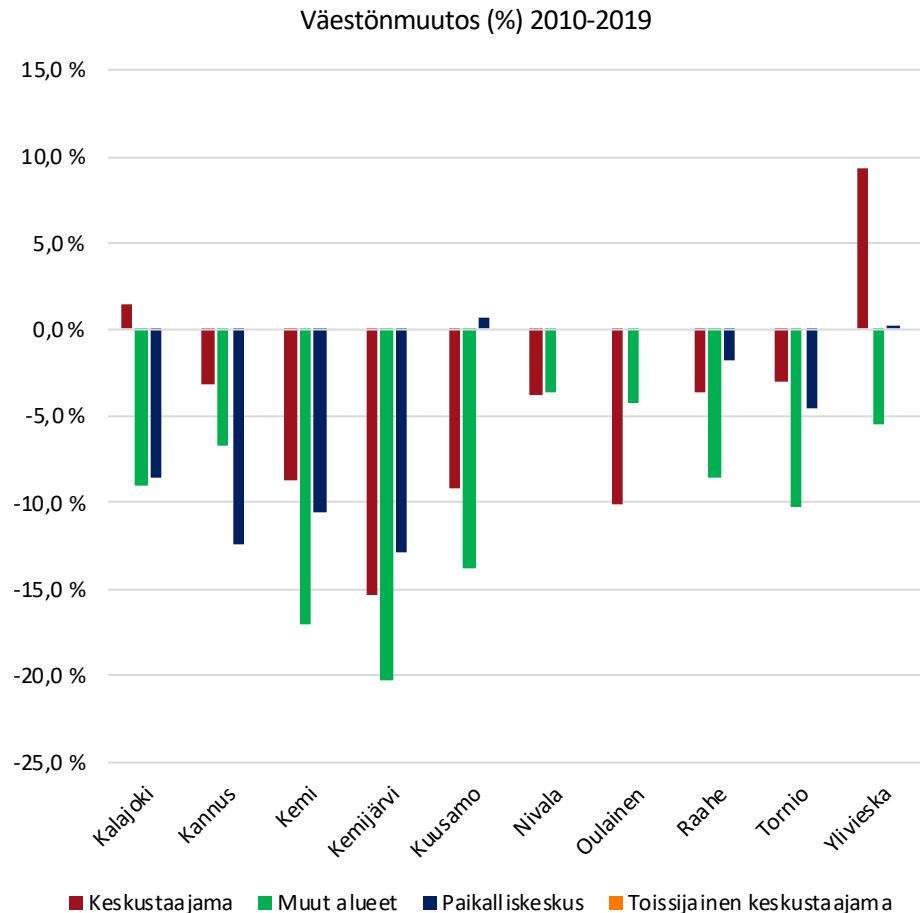
- **Kuntien sisäisen muuttoliikkeen ikärakenne.** Kuntien sisäisestä muuttoliikkeestä ei ole saatavilla ikärakennetietoa, toisin kuin osa-alueittaisesta kuntien välisestä muuttoliikkeestä. Tämän takia kuntien sisällä tapahtuvan muuttoliikkeen todelliset vaikutukset jäivät jossain määrin hämärän peittoon.

2. Yleinen tarkastelu

Pohjois-Suomen seutukaupunkien sisäinen väestönkehitys 2010-2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Pohjois-Suomen alueen (osa itä- ja Pohjois-Suomen suuraluetta) seutukaupunkien tarkastelualueiden suhteellista väestönkehitystä vuosien 2010-2019 aikana. Kaupunkien sisäisen aluejaon perusteella jokainen kaupungin alue on ryhmitelty keskustaajamiksi, toissijaisiksi taajamiksi, paikalliskeskuksiksi ja muiksi alueiksi.

- Pohjois-Suomen alueella oli vain yksi kasvava seutukaupunki, Ylivieska, jonka suhteellinen kasvu oli vahvinta koko maan seutukaupungeista. Pohjois-Pohjanmaan seutukaupunkien väestönkehitys oli pääosin vahvempaa kuin Lapin seutukaupunkien kehitys.
- Kahdessa alueen seutukaupungissa oli kasvava keskustaajama 2010-luvulla: Ylivieskassa ja Kalajoella. Kaikissa muissa alueen seutukaupungeissa Oulaista ja Nivalaa lukuun ottamatta keskustaajaman suhteellinen väestönkehitys oli koko kaupungin suhteellista kehitystä vahvempaa. Keskustaajamista supistuminen oli maltillista Nivalassa, Raahessa ja Torniossa; voimakasta supistumista tapahtui vain Oulaisten ja Kemijärven keskustaajamissa.
- Kahdessa Pohjois-Suomen alueen seutukaupungissa, Kuusamossa ja Ylivieskassa oli kasvava paikalliskeskus (Ruka Kuusamossa). Muissa kaupungeissa mahdollisten paikalliskeskusten väestönkehitys oli negatiivista, Kannuksessa, Kemissä ja Kemijärvellä huomattavan negatiivista. Kasvavaa maaseutumaista haja-asutusaluetta (muut alueet) ei ollut yhdessäkään alueen seutukaupungissa, joskin Nivalassa ja Oulaisissa maaseutumaisten alueiden väestönkehitys oli maltillisesti supistuvaa (ja vahvempaa kuin keskustaajaman kehitys).

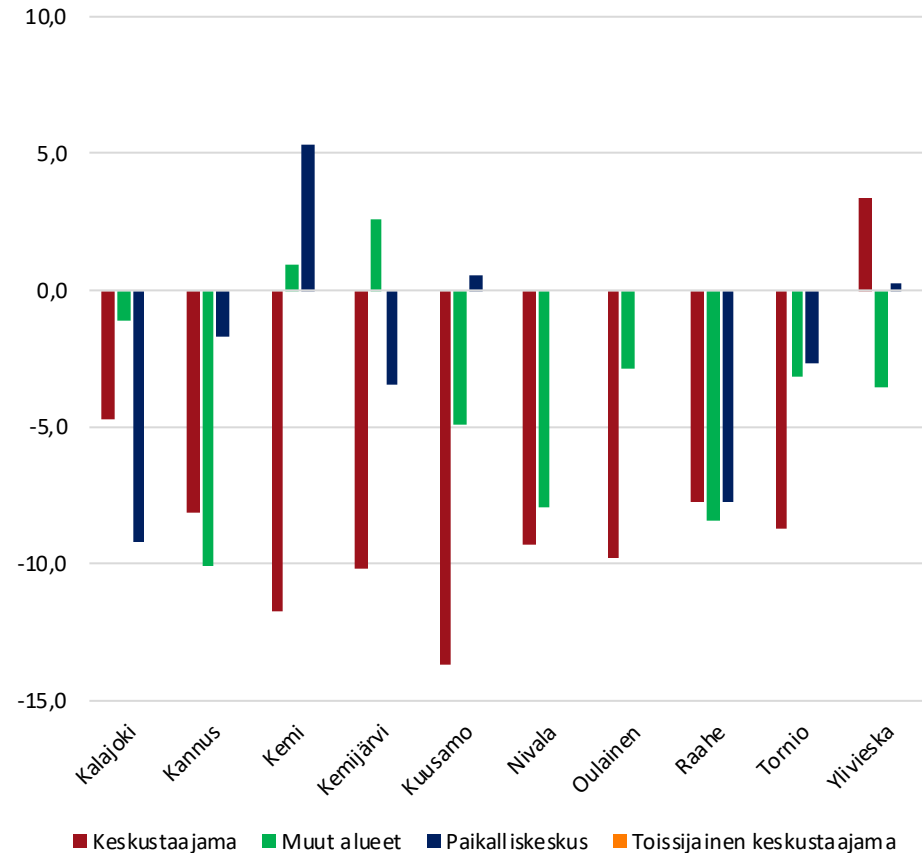

Pohjois-Suomen seutukaupunkien kuntien välinen nettomuutto/1000as. 2010-2018

Oheisessa kuviossa kuvataan Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkien kuntien välistä nettomuuttoa(ei sis. kunnan sisäistä tai maahanmuutto) suhteutettuna saman alueen keskiväkiluvun tuhanteen asukkaaseen tarkastelualueittain. Suhteutus väkilukuun mahdollistaa muuttoliikkeen vaikutusten vertaamisen väestöpohjaltaan eri kokoisten alueisiin.

- Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkien muuttoliikkeen tase jäi suhteellisen heikoksi kaikissa alueen kaupungeissa, lukuun ottamatta Ylivieskaa, joka sai kohtuullisia muuttovoittoja muista kunnista. Muuttotappioiden määrässä ei ollut havaittavissa maantieteellistä jakaamaa; esimerkiksi Kemijärvi ja Kalajoki kärsivät kohtuullisen suuria muuttotappiota, kun taas Kemi, Kuusamo ja Nivala kärsivät erittäin suuria muuttotappiota.
- Ainoa muuttovoittollinen keskustaajama alueella oli Ylivieskan keskustaajama, joka sai merkittäviä muuttovoittoja muista kunnista. Kaikki muut alueen keskustaajamat kärsivät suhteellisen suuria muuttotappiota; maltillisimmiksi muuttotappiot jäivät Kalajoella. Etenkin Kemin, Kemijärven ja Kuusamon keskustaajamat kärsivät erittäin suuria muuttotappioita.
- Kuntien välisen muuttoliikkeen vaikutus keskustaajamien ulkopuolelisiin alueisiin vaihteli. Kemin, Kuusamon (Ruka) ja Ylivieskan paikalliskeskukset olivat muuttovoittollisia, kun taas etenkin Kalajoella ja Raahessa paikalliskeskukset kärsivät merkittäviä muuttotappiota. Maaseutumaiset muut alueet saivat muuttovoittoja Kemissä ja Kemijärvellä, kun taas Kannuksen, Nivalan ja Raahen maaseutumaisen alueiden muuttotappiot olivat huomattavia. Useimmissa alueen seutukaupungeissa maaseutumaisen muiden alueiden muuttotappiot olivat asukaslukuun suhteutettuna kaupunkimaisia alueita maltillisempia.

Kuntien välinen nettomuutto/1000as. 2010-2018

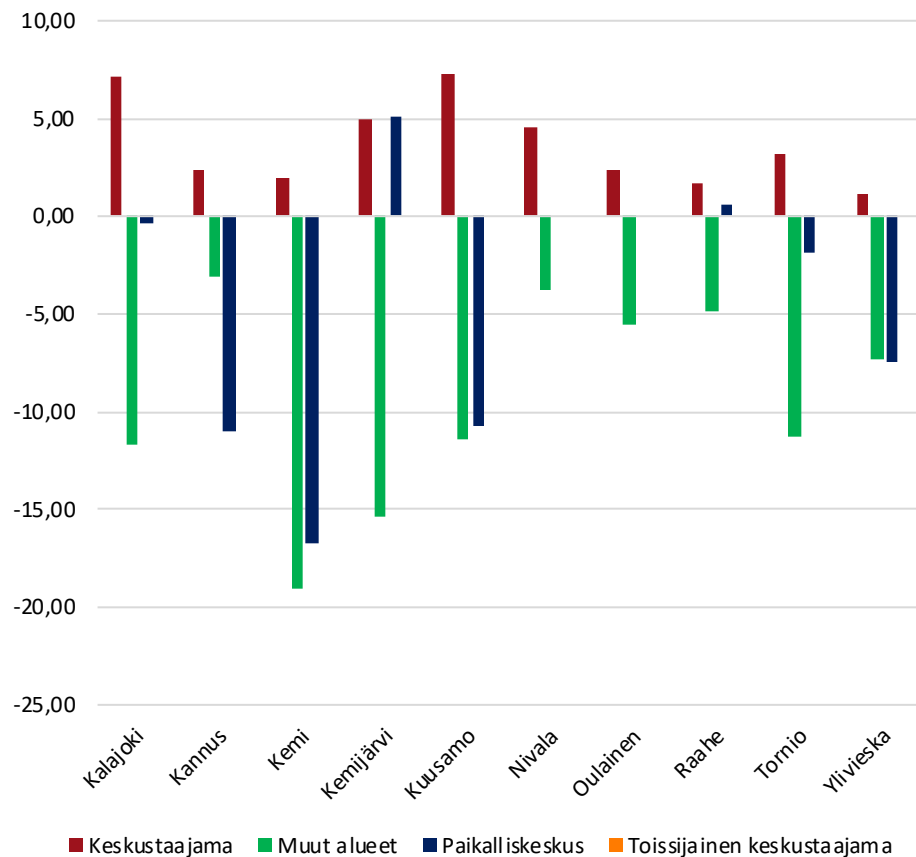

Pohjois-Suomen seutukaupunkien sisäinen nettomuutto/1000as. 2010-2018

Kuviossa kuvataan Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkien sisäistä nettomuuttoa tuhatta asukasta kohden tarkastelualueittain. Arvo sisältää vain kunnan sisällä muuttaneet, joiden tulo- ja lähtöalue tiedettiin.

- Kaikkien Pohjois-Suomen suuralueen seutukaupunkien keskustaajamat kasvoivat kunnan sisäisen muuttoliikkeen vaikutuksesta, joka on 2010-luvun aikana keskittänyt merkittävästi väestöä keskustaajamiin. Muuttovoittojen merkitys keskustaajamien kasvuun vaihteli vähäisestä (esim. Ylivieska, Raahе) hyvin huomattavaan (esim. Kalajoki, Kuusamo).
- Koska kunnan sisäinen muuttoliike keskittää Pohjois-Suomen suuralueella väestöä etenkin keskustaajamiin, oli kunnan sisäisen muuttoliikkeen vaikutus erittäin negatiivinen useimmilla keskustaajaman ulkopuolisilla alueilla. Muutama paikalliskeskus (Kemijärvellä ja Raahessa) sai muuttovoittoa kunnan sisällä muuttaneista, mutta suurimmassa osassa paikalliskeskuksia kunnan sisäinen muuttoliike oli merkittävin väestöä supistava tekijä. Kaikki Pohjois-Suomen muutalueet luokkaan kuuluvat alueet kärsivät suuria muuttotappiota kunnan sisällä.
- Keskeinen kysymys, johon tarkastelun aineistolla ei ole mahdollista vastata, on kunnan sisäisen muuttoliikkeen ikärakenne jossa etenkin eläkeikäisen väestön osuus on ilmiön ymmärtämiseksi kiinnostava. Koska esim. hoitolaitoksiin vakituisesti muuttavat kirjataan muuttaneeksi alueelle, jossa hoitolaitos sijaitsee, hyvin iäkkään väestön osuus voi olla merkittäväkin sisäisessä muuttoliikkeessä.

Kunnan sisäinen nettomuutto/1000as. 2010-2018

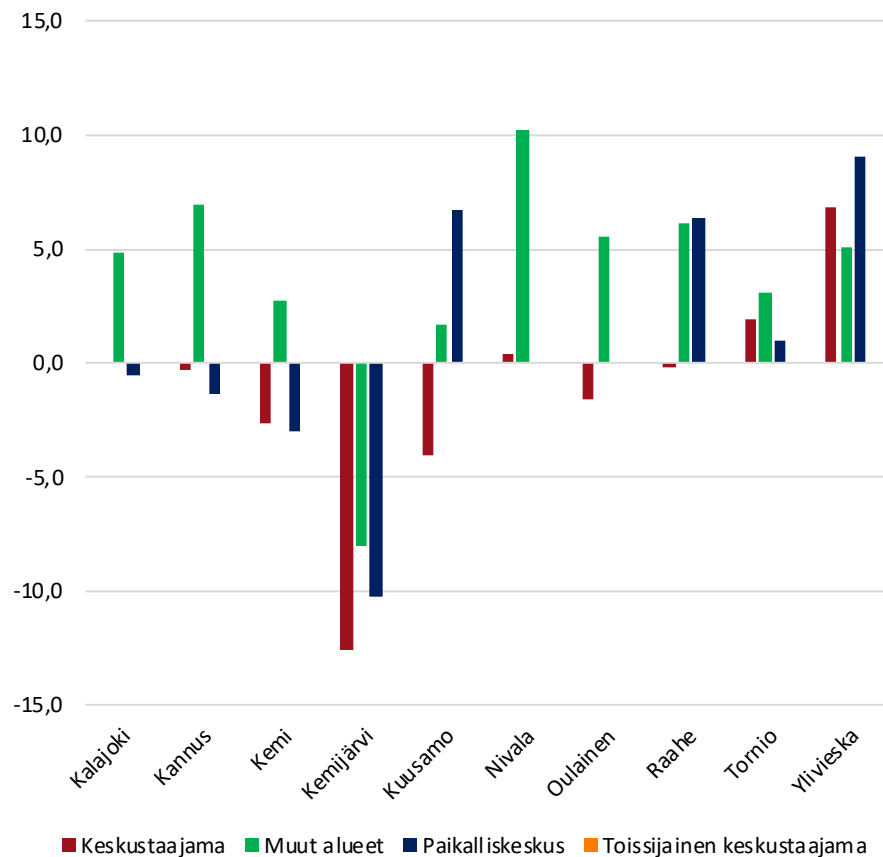

Pohjois-Suomen seutukaupunkien luonnollinen väestönlisäys/1000as. 2010-2018

Kuviossa kuvataan Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkien tarkastelualueiden luonnollista väestönlisäystä suhteessa tuhanteen asukkaaseen samalla alueella vuosien 2010-2018 aikana. Luonnollinen väestönlisäys on syntyvyyden ja kuolleisuuden erotus.

- Muiden suuralueiden seutukaupungeista poiketen, useimmissa Pohjois-Suomen alueen seutukaupungeissa luonnollinen väestönlisäys oli positiivista 2010-luvulla. Luonnollinen väestönlisäys oli positiivista etenkin Pohjois-Pohjanmaan eteläisissä osissa, mutta myös esimerkiksi Torniossa. Toisaalta Kemian, Kemijärven ja Kuusamon luonnollinen väestönlisäys jäi erittäin negatiiviseksi.
- Suurimassa osassa positiivisen väestönlisäyksen seutukaupunkeja luonnollinen väestönlisäys oli myös keskustaajamassa positiivista, joskin esimerkiksi Kannuksen keskustaajaman luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista huolimatta koko kaupungin positiivisesta luonnollisesta väestönlisäyksestä. Alueen seutukaupungeissa, joissa luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista myös keskustaajaman väestönlisäys jäi erittäin negatiivisesta.
- Keskustaajaman ulkopuolisilla alueilla luonnollinen väestönlisäys oli pääsääntöisesti merkittävästi keskustaajamia vahvempaa, esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan positiivisen luonnollisen väestönlisäyksen kaupungeissa erityisesti maaseutumaisien alueiden luonnollinen väestönlisäys jäi positiiviseksi. On kuitenkin huomionarvoista, että esimerkiksi hoitopaikkojen ja palveluasumisen keskittyminen keskustaajamiin vääristää osin luonnollista väestönlisäystä.

Kaavion otsikko

Pohjois-Suomen seutukaupunkien vieraskielisen väestön kehitys (%) 2010-2019

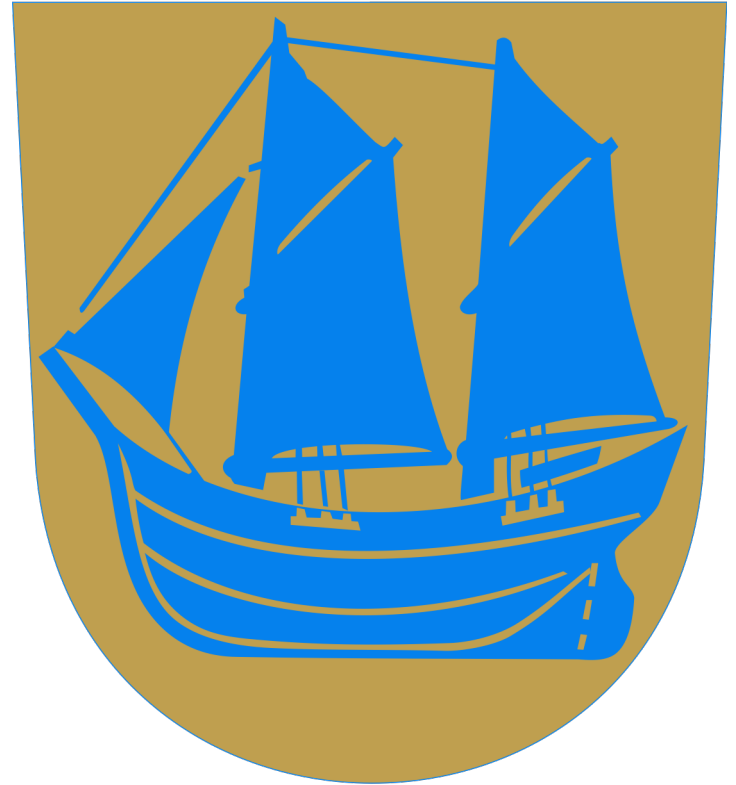
Viereisessä taulukossa on kuvattu Lapin AVI-alueen ja Pohjois-Suomen AVI-alueeseen kuuluvien seutukaupunkien eri tarkastelualueiden vieraskielisen väestön suhteellista kehitystä vuosien 2010-2019 aikana. Vieraskielisiä ovat henkilöt, joiden äidinkieli ei ole Suomi, Ruotsi tai Saame. **Koska maahan- ja maastamuuton jakaumasta kuntien sisällä ei ole saatavissa tietoa, vieraskielisen väestön kehitys mahdollistaa välillisesti maahanmuuton vaikutusten arvioinnin osa-alueittain.** Asteriskilla (*) merkityillä alueilla vieraskielisen väestön määrä oli erittäin matala (<10hlö), jolloin pienet muutoksetkin näkyvät suurena kasvuna.

- Vieraskielisen väestön määrä kasvoi merkittävästi lähes kaikissa alueen seutukaupungeissa. Alueen seutukaupungeista vähäistä kasvua tapahtui ainoastaan Kemijärvellä, jossa maaseutumaisilla alueilla vieraskielisen väestön määrä jopa supistui. Muissa seutukaupungeissa vieraskielisen väestön määrä kasvoi voimakkaasti; Nivalassa, Kemissä ja Torniossa vajaa 50 prosentilla ja kaikissa muissa alueen seutukaupungeissa yli 50 prosentilla ja suurimassa osassa alueen seutukaupunkeja yli 100 prosentilla. On kuitenkin huomionarvoista, että suuressa osassa Pohjois-Suomen alueen seutukaupunkeja vieraskielisen väestön lähtötaso oli erittäin matala.
- Vieraskielisen väestön määrä kasvoi seutukaupunkien sisällä etenkin keskustaajamissa ja paikalliskeskuksissa, joskin myös maaseutumaisilla muilla alueilla tapahtui pääosin merkittävää kasvua. Määrällisesti vieraskielisen väestön määrä kasvoi kuitenkin erityisesti keskustaajamissa, sillä muilla alueilla vieraskielisen väestön lähtötaso oli hyvin matala. Pohjois-Suomen seutukaupunkien vieraskielisen väestön määrä kasvoi kuitenkin vähemmän kun maahanmuuton perusteella voisi olettaa, mikä indikoi maahanmuuttojen jatkomuuttoa maan sisällä.

	Keskustaajama	Muut alueet	Paikalliskeskus	Toissijainen keskustaajama	Koko kaupunki
Kalajoki	163,50 %	9,10 %	100,00 %		112,80 %
Kannus	106,10 %	100,00 %	700,0 %*		118,60 %
Kemi	43,30 %	-40,0 %*	95,00 %		44,30 %
Kemijärvi	7,70 %	-28,60 %	45,50 %		6,50 %
Kuusamo	130,20 %	42,10 %	23,80 %		98,30 %
Nivala	37,30 %	75,0 %*			41,30 %
Oulainen	65,40 %	14,30 %			54,50 %
Raahe	98,60 %	100,00 %	166,00 %		108,00 %
Tornio	46,10 %	33,30 %	188,9 %*		48,50 %
Ylivieska	117,80 %	-100,0 %*			111,30 %

3. Kaupunkikohtainen tarkastelu

Kalajoki

Kalajoen tarkastelualueet

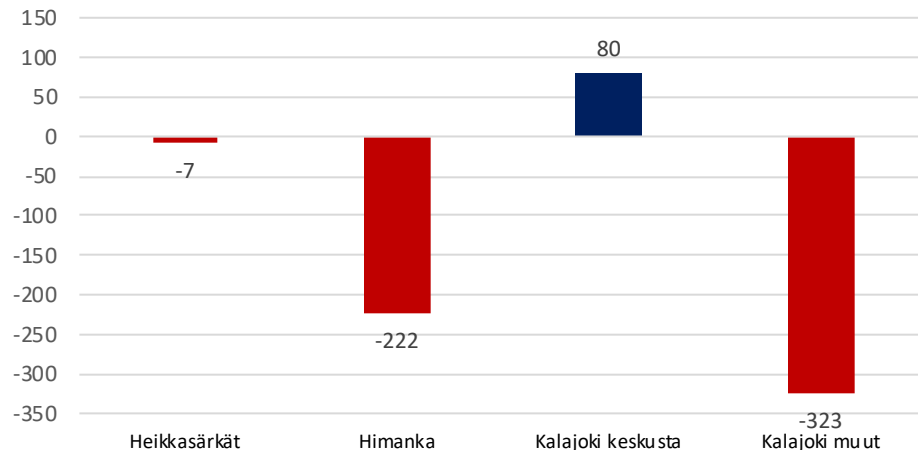
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Hiekkasärkät	Muut alueet	501	208105 Hiekkasärkät	Kalajoki muut	Muut alueet	2692	208106 Kirkonkylän tausta
Himanka	Paikalliskeskus	2163	208213 Himanka 208214 Hillilä				208206 Vasankari 208207 Mehtäkylä
Kalajoki keskusta	Keskustaajama	5731	208101 Plassi 208102 Pohjankylä 208103 Vuorenkallio-Holma 208104 Etelänkylä				208208 Tynkä 208210 Rahja 208211 Rautila 208212 Pahkala
				Rautio	Paikalliskeskus	929	208209 Rautio

Kalajoen alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

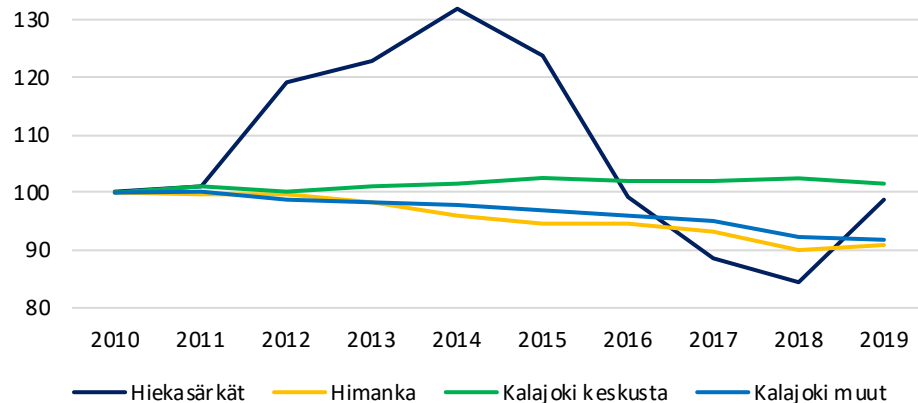
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Kalajoen alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Kalajoen väestönkehitys oli kohtuullisen voimakkaasti polarisoitunutta 2010-luvulla: Keskustan väkiluku kasvoi maltillisesti, Hiekkasärkkien alueen väkiluku laski hyvin maltillisesti, kun taas Himangan sekä Kalajoki muut -alueen (pienet taajamat, kylät ja maaseutu) väkiluku laski voimakkaasti.
- 2010-luvun aikana Kalajoen keskustan väkiluku kasvoi 1,4 prosentilla. Kasvu on ollut vuositasona hyvin maltillista koko 2010-luvun ajan ja vuositason vaihtelu on ollut hyvin vähäistä. Hiekkasärkkien väestönkehitys on ollut erittäin vaihtelevaa: väestö kasvoi voimakkaasti 2010-luvun alussa, ja laski erittäin voimakkaasti 2010-luvun puolivälissä. Toisaalta on huomionarvoista, että Hiekkasärkkien väestöpohja on pieni, joten suhteellisen pienet määrälliset muutokset näkyvät suurina suhteellisinä muutoksina.
- Himangan ja Kalajoen muiden alueiden suhteellinen väestönkehitys oli merkittävän negatiivista: muiden alueiden väestö supistui 8,2 prosentilla ja Himangan väestö supistui 9,3 prosentilla. Supistuminen on voimistunut 2010-luvun aikana.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

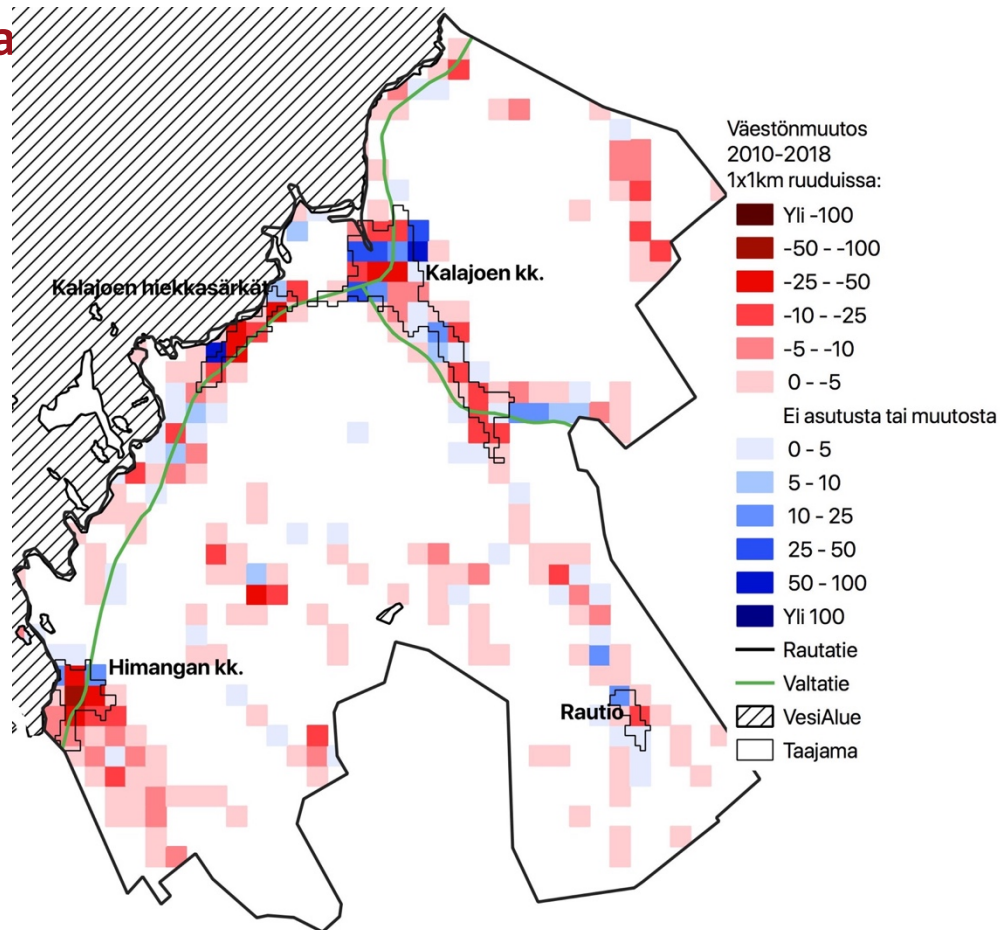

Kalajoen paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Kalajoen sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

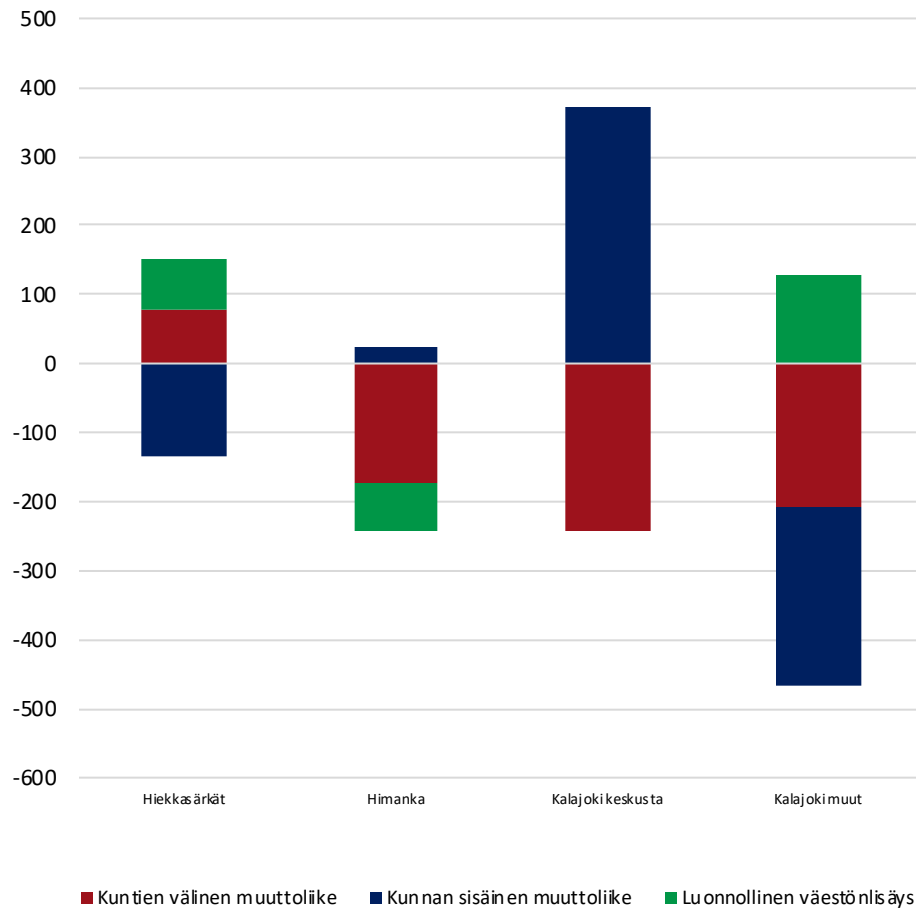
- Kalajoen asutuista väestöruuduista 57 prosenttia oli supistuvia, kun taas hieman yli joka neljännessä väestö kasvoi. Kuuden väestöruudun väkiluku kasvoi yli 25 asukkaalla 2010-luvulla (ja kahden yli 50 asukkaalla). Seitsemässä väestöruudussa väkiluku supistui yli 25 asukkaalla ja yhdessä yli 50 asukkaalla.
- Kalajoen keskustan alueella väestö pääosin kasvoi, joskin ydinkeskustan alueella tapahtui kohtuullista supistumista. Kohtuullista kasvua tapahtui myös keskustaajaman reuna-alueilla. Kalajoen Hiekkasärkinen alueella väestö taas lähinnä supistui kohtuullisesti, joskin yksittäisessä väestöruudussa väkiluku kasvoi yli 50 asukkaalla.
- Muissa Kalajoen taajamissa väestönkehitys oli vaihtelevampaa. Raution alueella tapahtui yksittäisessä väestöruudussa kohtuullista supistumista ja kasvua, kun taas Himangan kirkonkylän alueella väestö supistui voimakkaasti (joskin taajaman reunoilla tapahtui kasvua). Harvemmin asutuilla alueilla väestö lähinnä supistui maltillisesti, joskin pistemäistä voimakkaampaa supistumista tapahtui myös.

Kalajoen alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Kalajoen eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (3,1 % Kalajoessa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alueen tason tietoa.

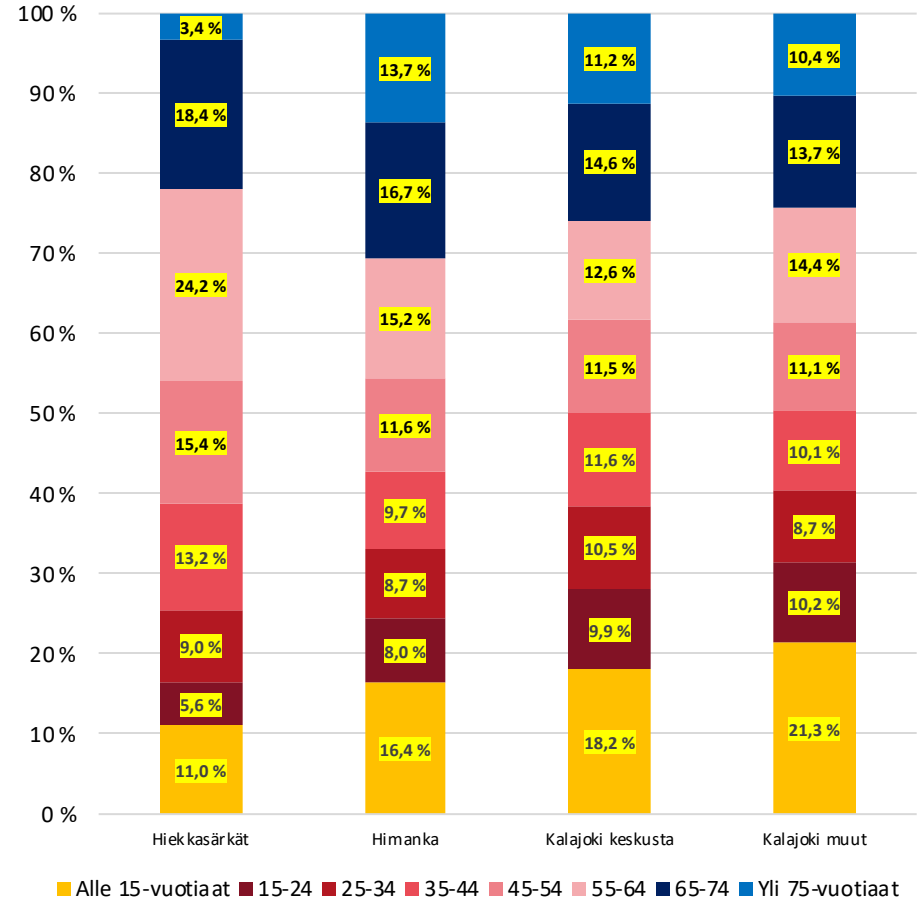
- Useimmista seutukaupungeista poiketen Kalajoen luonnollinen väestönlisäys oli positiivista 2010-luvulla, joskin tarkastelujakson lopulla syntyvyyden lasku painoi myös Kalajoen luonnollisen väestönlisäyksen negatiiviseksi. Vaikutukset olivat kuitenkin eriäviä eri alueilla: Hiekkasärkkien ja Kalajoen muiden alueiden väestö kasvoi luonnollisen väestönlisäyksen vaikutuksesta, keskustassa luonnollisen väestönlisäyksellä ei ollut vaikutusta väestönkehitykseen kun taas Himankassa luonnollinen väestönlisäys supisti kohtuullisesti väestöä.
- Kuntien välinen muuttoliike oli merkittävin Kalajoen väestöä supistava tekijä. Kuntien välinen muuttoliike supisti kaikkien muiden alueiden paitsi hiekkasärkkien väestöä 2010-luvun aikana. Määrällisesti Kalajoen keskusta kärsi suurimmat muuttotappiot, mutta asukaslukuun suhteutettuna Himangan ja Kalajoen muiden alueiden muuttotappiot olivat merkittävästi keskustaa suuremmat. Muuttotappiota selittää etenkin nuorten muuttoliike; useimmat alueet saavat muuttovoittoa yli 25-vuotiaiden muuttoliikkeestä.
- Kunnan sisäinen muuttoliike keskittää huomattavasti väestöä Kalajoen keskustan alueelle, joka mahdollisti keskustan väkiluvun kasvun 2010-luvulla. Etenkin Hiekkasärkkien alue ja Kalajoen muut -alue kärsivät merkittäviä muuttotappiota keskustalle. Himanka sai taas pieniä muuttovoittoja kunnan sisäältä.

Kalajoen alueiden ikärakenne vuonna 2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Kalajoen eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Lasten osuus on korostunut Kalajoella seutukaupunkien keskitasoon verrattuna. Kalajoen sisällä lasten osuus oli erityisen korkea Kalajoen harvemmin asutuilla ja maaseutumaisilla alueilla (Kalajoki muut), jonka väestöstä yli viidesosa oli alle 15-vuotiaita. Lasten osuus oli kuitenkin korkea myös Kalajoen keskustassa. Lasten osuus oli taas poikkeuksellisen matala Hiekkasärkkien alueella.
- Työikäisen väestön osuus on taas erittäin korkea Hiekkasärkkien alueella, jonka väestöstä 67 prosenttia oli 15-64-vuotiaita. Hiekkasärkkien alueella asui etenkin 45-64-vuotiaita, sillä nuorten ja nuorten aikuisten osuus jäi Hiekkasärkillä matalaksi. Muilla alueilla työikäisen väestön osuus jää merkittävästi matalammaksi: keskustan alueella työikäisten osuus oli 56% väestöstä; keskustassa etenkin nuorten ja nuorten aikuisten osuus oli korostunut. Kalajoen muiden alueiden väestöstä 54,6% ja Himangan väestöstä 53,2% oli työikäisiä vuonna 2019.
- Eläkeikäisen väestön osuus jäi erittäin matalaksi Hiekkasärkkien alueella, jonka väestöstä vain viidesosa oli eläkeikäisiä. Mielenkiintoisesti 65-74-vuotiaiden osuus oli kuitenkin korkein kaikista alueista hiekkasärkillä, kun taas yli 75-vuotiaiden osuus oli Hiekkasärkillä erittäin matala. Keskustan väestöstä noin neljäsosa oli eläkeikäisiä, kun taas Himangassa yli 30 prosenttia oli eläkeikäisiä.

Kannus

Kannuksen tarkastelualueet

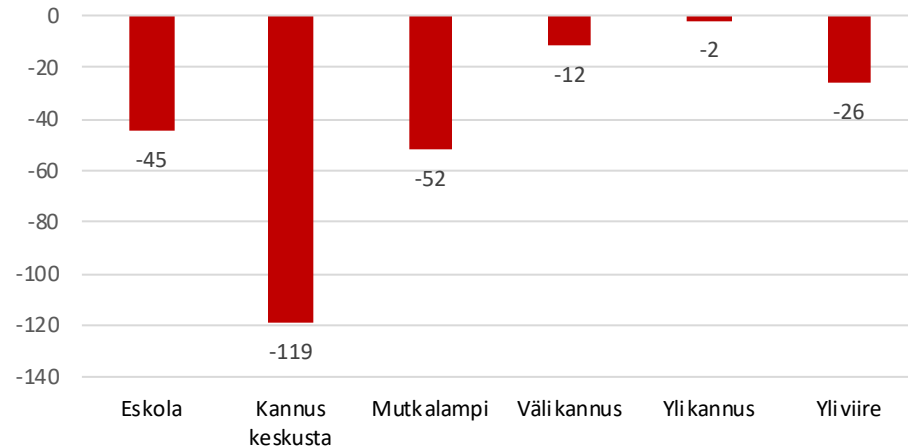
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Eskola	Paikalliskeskus	363	217106001 Hanhineva
Kannus keskusta	Keskustaajama	3703	217103001 Keskusta
Mutkalampi	Muut alueet	263	217105001 Mutkalampi
Välikannus	Muut alueet	338	217102001 Välikannus
Ylikannus	Muut alueet	291	217104001 Ylikannus
Yliviire	Muut alueet	489	217101001 Yliviirre

Kannuksen alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

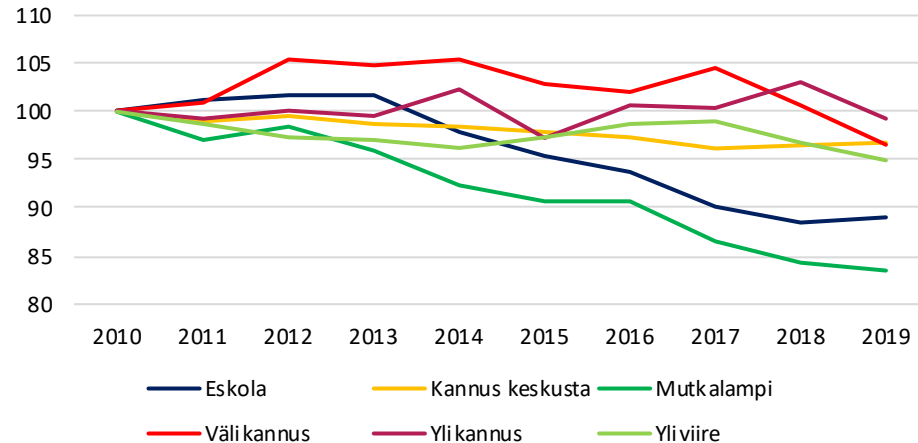
Viereisissä kuvioissa on kuvattu kannuksen alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Kannuksen kaikkien tarkastelualueiden väestö supistui 2010-luvun aikana, mutta määrällisessä väestönkehityksessä oli huomattavia eroja: Ylikannuksessa sekä Välikannuksessa väestön supistuminen oli erittäin maltillista, kun taas keskustan, Eskolan ja Mutkalammen väestönkehitys jäi määrällisesti merkittävän negatiiviseksi.
- Erot väestönkehityksessä ovat myös suuria suhteellisen väestönlisäyksen perusteella. Ylikannuksen väkiluku supistui vain 0,7 prosentilla 2010-luvun aikana ja vuositasolla väestönkehitys vaihteli maltillisen kasvun ja supistumisen välillä. Välikannuksessa väkiluku oli vuoteen 2017 asti vuoden 2010 tasoa korkeammalla, mutta laski merkittävästi vuosien 2017-2019 aikana (koko ajanjakson aikana -3,4%). Kannuksen keskustan väestö supistui maltillisesti 2010-luvun alkupuolella, mutta väestönkehitys on heikentynyt tämän jälkeen: koko ajanjakson aikana keskustan väkiluku laski 3,1 prosentilla.
- Eskolan ja Mutkalammen kehitys jäi muuhun kaupunkiin verrattuna poikkeuksellisen heikoksi: Eskolassa väestö supistui 11 prosentilla ja Mutkalammen väestö supistui jopa 14,5 prosentilla.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

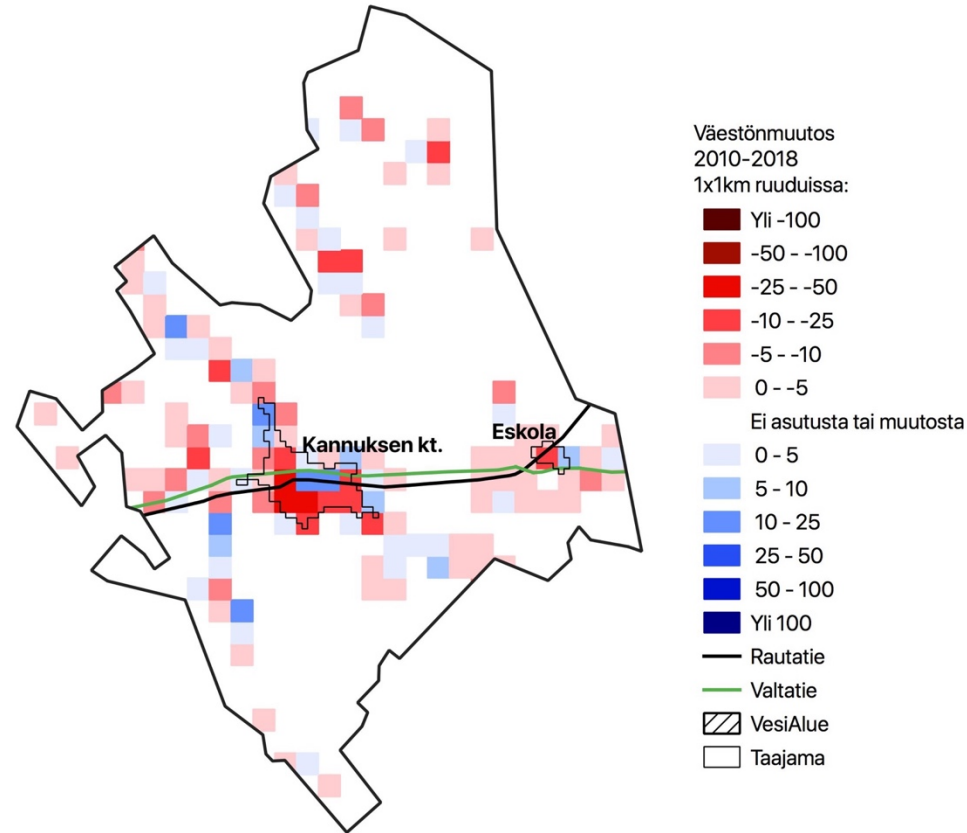
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Kannuksen paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Kannuksen sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

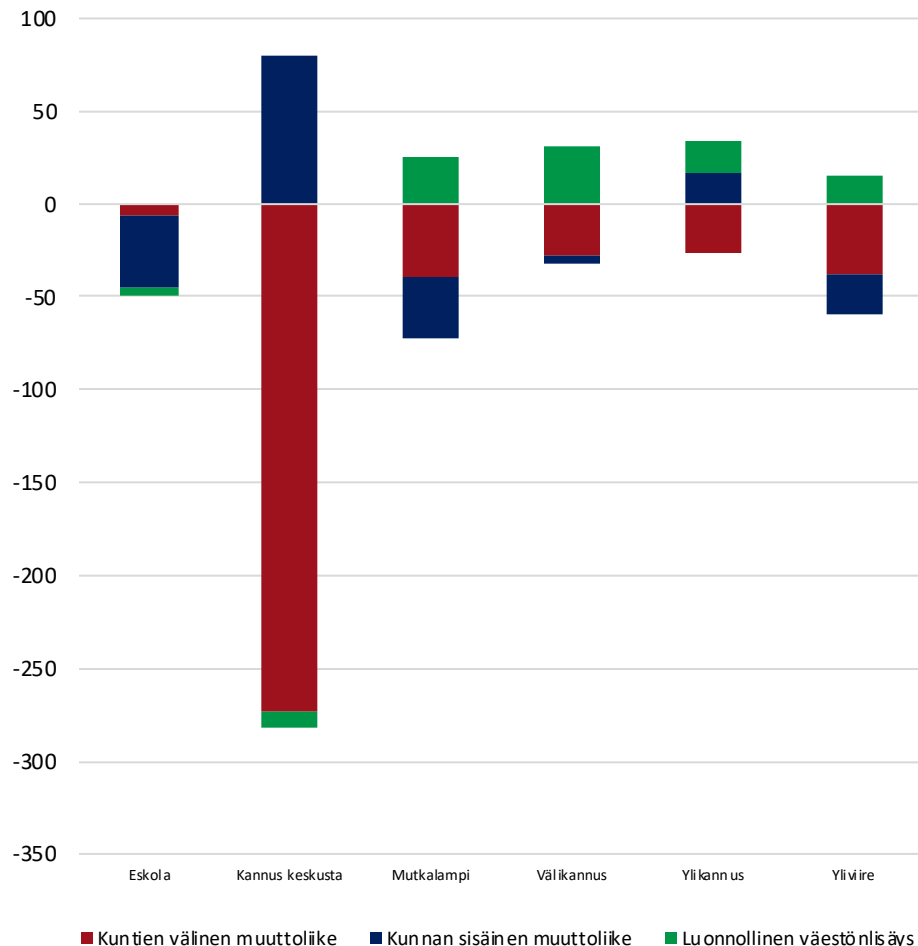
- Suurin osa Kannuksen pinta-alasta on asumatonta. Asutuista väestöruuduista noin puolet (52%) oli supistuvia, kun taas joka kolmannessa väestö kasvoi. Suuret muutokset yksittäisissä väestöruuduissa olivat maltillisia, Kannuksessa ei ollut yhtään yli 25 henkilöllä kasvanutta väestöruutua, ja vain kolmessa väestöruudussa väkiluku laski yli 25 asukkaalla.
- Kannuksen keskustaajamassa maltillista kasvua tapahtui muutamassa väestöruudussa ydinkeskustan läheisyydessä sekä paikoin keskustaajaman reunoilla. Suurimmassa osassa Kannuksen keskustaajamaa väestö kuitenkin supistui kohtuullisesti.
- Eskolan taajamassa väestön kehitys oli taas vaihtelevaa, taajaman alueella tapahtui kohtuullista supistumista mutta itäisellä puolella myös maltillista kasvua. Eskolan ympäristössä väestö taas lähinnä supistui. Haja-asutusalueella väestönkehitys vaihteli kohtuullisen supistumisen ja maltillisen kasvun välillä.

Kannuksen alueiden väestömuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Kannuksen eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (2,5 % Kannuksessa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alueen tietoja.

- Kannus kuului harvoin seutukaupunkeihin, joiden luonnollinen väestönlisäys jäi positiiviseksi 2010-luvun aikana. Kannuksen luonnollinen väestönlisäys ei myöskään ole merkittävästi heikentynyt 2010-luvun aikana muun maan tavoin (syntyvyyden alenemisen johdosta), joskin satunnaisvaihtelu voi selittää tätä. Kannuksen eri alueiden luonnollisessa väestönlisäyksessä oli kuitenkin eroja: Kannuksen keskustan ja Eskolan luonnollinen väestönlisäys oli maltillisesti negatiivista 2010-luvulla, kun taas maaseutumaisien alueiden luonnollinen väestönlisäys oli huomattavan positiivista.
- Kaikki Kannuksen tarkastelualueet kärsivät muuttotappiota 2010-luvun aikana. Määrällisesti Kannuksen keskustan muuttotappiot olivat selvästi suurimmat kaikista alueista, mutta asukaslukuun suhteutettuna maaseutumaiset alueet kärsivät suurimmat muuttotappiot. Kannuksen muuttotappioista suurin osa selittyy nuorten muuttoliikkeellä, mutta etenkin keskusta kärsii muuttotappioita myös yli 25-vuotiaiden muuttoliikkeessä.
- Kunnan sisäinen muuttoliike keskittää väestöä Kannuksen keskustaan. Kannuksen keskustasta saa merkittäviä muuttovoittoja muusta kunnasta; kun taas etenkin Eskola ja Mutkalampi kärsivät merkittäviä muuttotappioita. Myös Ylikannus sai väestöpohjaansa nähden merkittäviä muuttovoittoja kunnan sisältä.

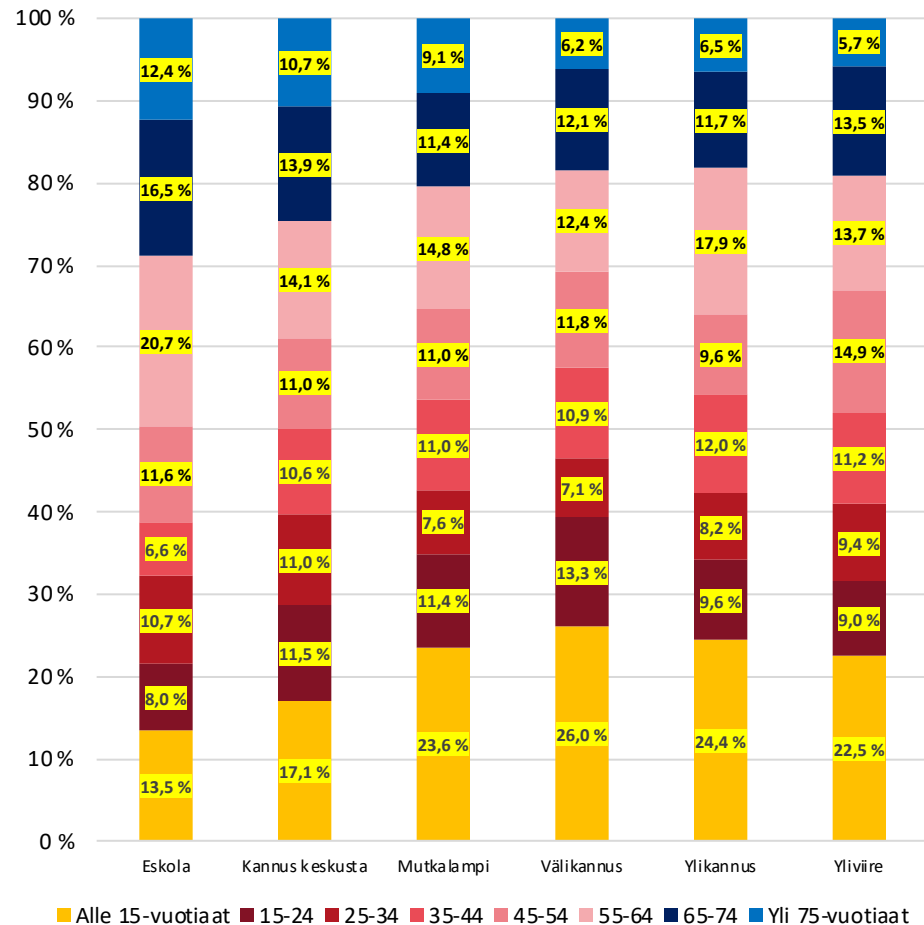

Kannuksen alueiden ikärakenne vuonna 2019

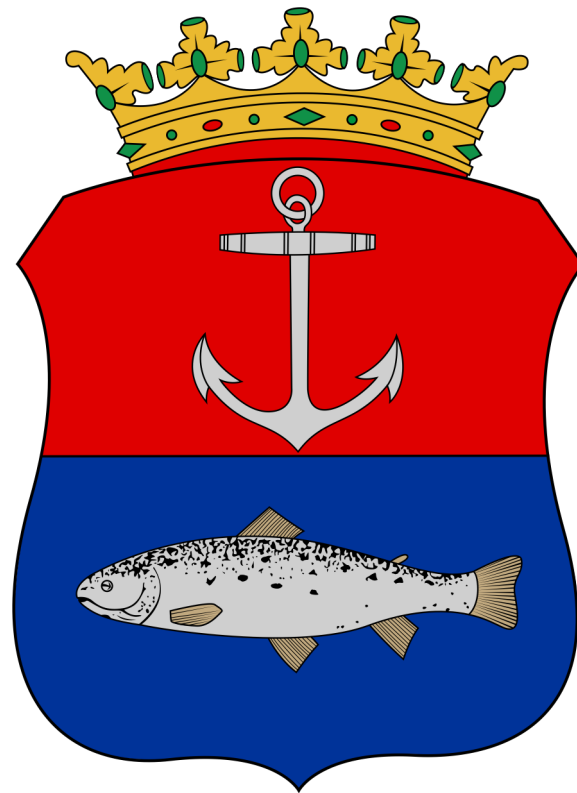
Viereisessä kuviossa kuvataan Kannuksen eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Kannuksen eri alueiden väestön lasten osuudessa on huomattavia eroja. Eskolassa lasten osuus jäi matalaksi ja Kannuksen keskustassa alle 20 prosenttiin, kun taas kaikkien muiden maaseutumaisien tarkastelualueiden lasten osuus ylitti viides osan väestöstä (Välikannuksen väestöstä yli neljäsosa oli lapsia).
- Erot työikäisen väestön osuudessa olivat maltillisempia, kaikilla alueilla työikäisen väestön osuus vaihteli 55-58 prosenttiin välillä. Työikäisen väestön osuus oli hieman muita alueita korostuneempi Kannuksen keskustassa ja Yliviiressä. Ehkä merkittävin ero taajama-alueiden ja maaseutumaisien alueiden työikäisessä väestössä oli 25-34-vuotiaiden osuus, joka oli taajama-alueilla huomattavasti maaseutualueita korostuneempi. Eskolassa myös 55-64-vuotiaan väestön osuus oli huomattava.
- Eläkeikäisen väestön osuus erotti myös taajamia ja maaseutumaisia alueita. Eskolassa 28,3 prosenttia väestöstä ja Kannuksen keskustassa 24,7 prosenttia väestöstä oli eläkeikäisiä, kun taas maaseutumaisilla alueilla korkeintaan viidesosa väestöstä oli yli 65-vuotiata. Eroa selittää etenkin yli 75-vuotiaiden osuus, joka oli erittäin matala maaseutumaisilla alueilla. Tätä selittänee sekä yli 75-vuotialle sopivien palveluiden ja asumisen ratkaisuiden sijoittuminen taajamiin. Etenkin hoitokotien sijoittuminen taajamiin selittänee osaltaan taajamien heikompaa luonnollista väestönlisäystä 2010-luvulla.

■ Alle 15-vuotiaat ■ 15-24 ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55-64 ■ 65-74 ■ Yli 75-vuotiaat

Kemi

Kemin tarkastelualueet

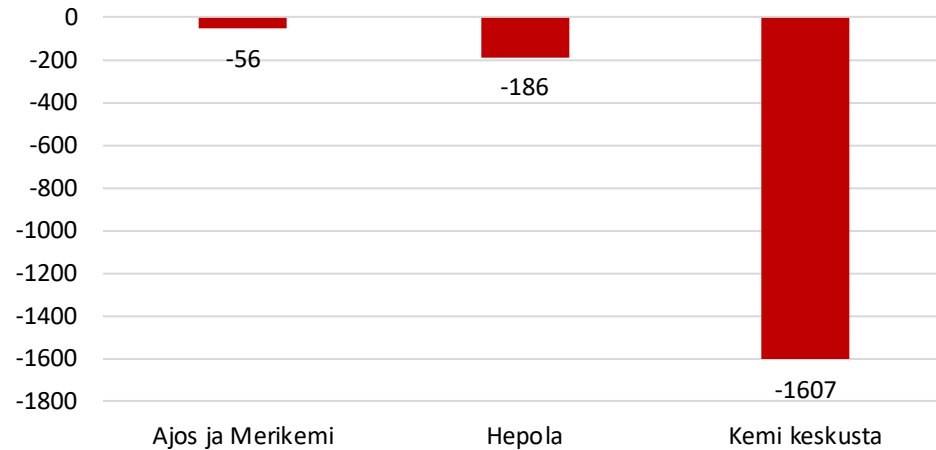
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Ajos ja Merikemi	Muut alueet	329	240553 Ajos
			240661 Merikemi
Hepola	Paikalliskeskus	1771	240551 Hepola
			240552 Rytikari
Kemi keskusta	Keskustaajama	18434	240111 Sauvosaari
			240112 Peurasaari
			240113 Karjalahti
			240221 Koivuharju
			240222 Karihaara
			240223 Paattio
			240331 Kivikko
			240332 Tervaharju
			240333 Nauska
			240441 Syväkangas
240442 Takajärvi			
240443 Ritikka			

Kemin alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

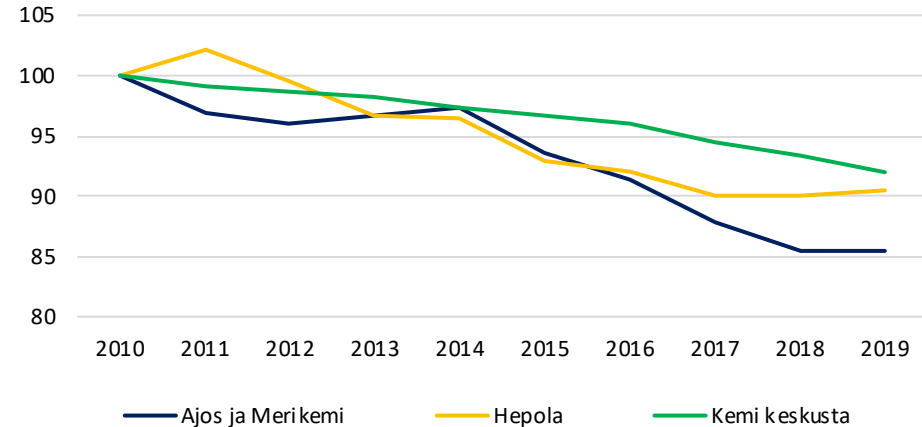
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Kemin alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Kemin kaupungin tiiviin rakenteen vuoksi kaupungista oli mahdollista irrottaa vain kolme tarkastelualuetta, joista Kemin keskusta on väestöpohjaltaan ylivoimaisesti suurin. Tämä selittää myös määrällistä väestönkehitystä, jossa Kemin keskustan merkitys on hyvin suuri. Tästä huolimatta Kemin keskustan määrällistä väestön supistumista voi pitää erittäin voimakkaana.
- Kemin keskustan suhteellinen väestönlisäys jää kuitenkin muita alueita maltillisemmaksi: keskustan väkiluku supistui 2010-luvun aikana 8 prosentilla, kun taas Hepolan väkiluku laski 9,5 prosentilla. Ajoksen ja Merikemin väkiluku laski 14,6 prosentilla vuosien 2010-2019 aikana.
- Kemin keskustan väestönkehitys oli negatiivista koko tarkastelujakson ajan, joskin väestön supistuminen on kiihtynyt 2010-luvulla. Hepolan ja Ajoksen väestönlisäys oli vuositasolla vaihtelevampaa, mutta trendi oli molemmilla alueilla negatiivinen, joskin tarkastelujakson viimeisten vuosien väestönkehitys on ollut molemmilla alueilla otollisempaa aikaisempaan 2010-lukuun verrattuna.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

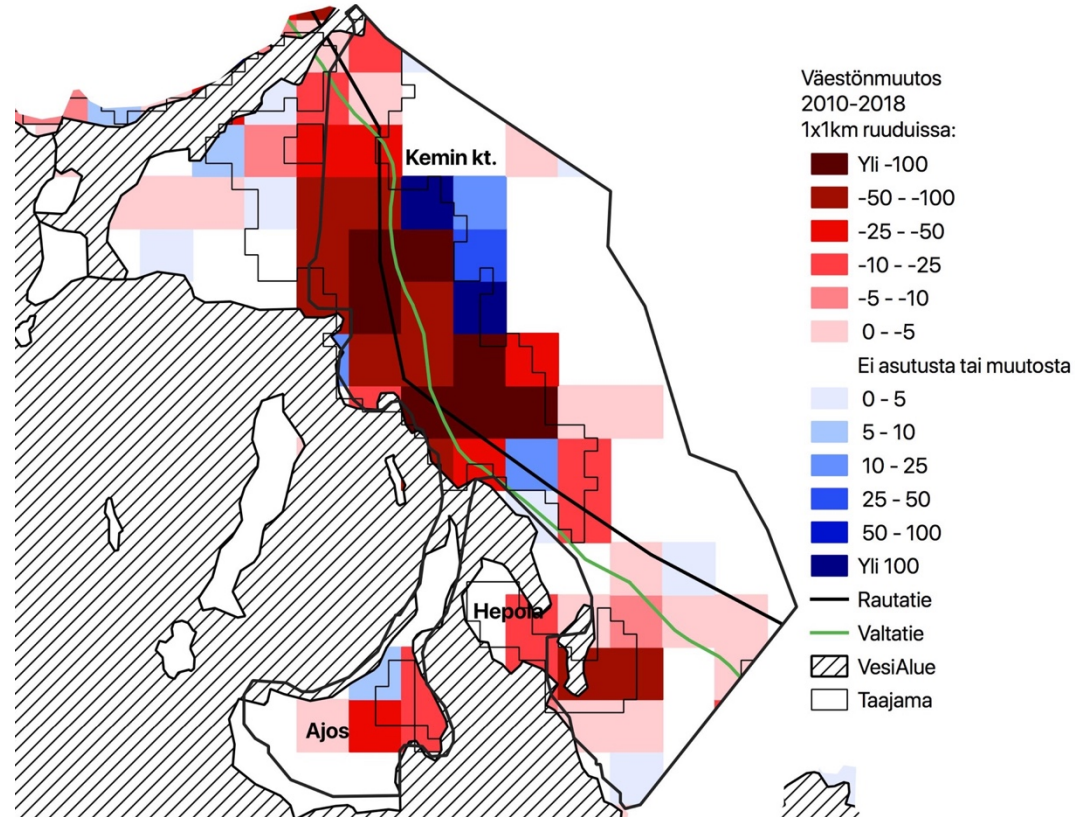
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Kemin paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Kemin sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

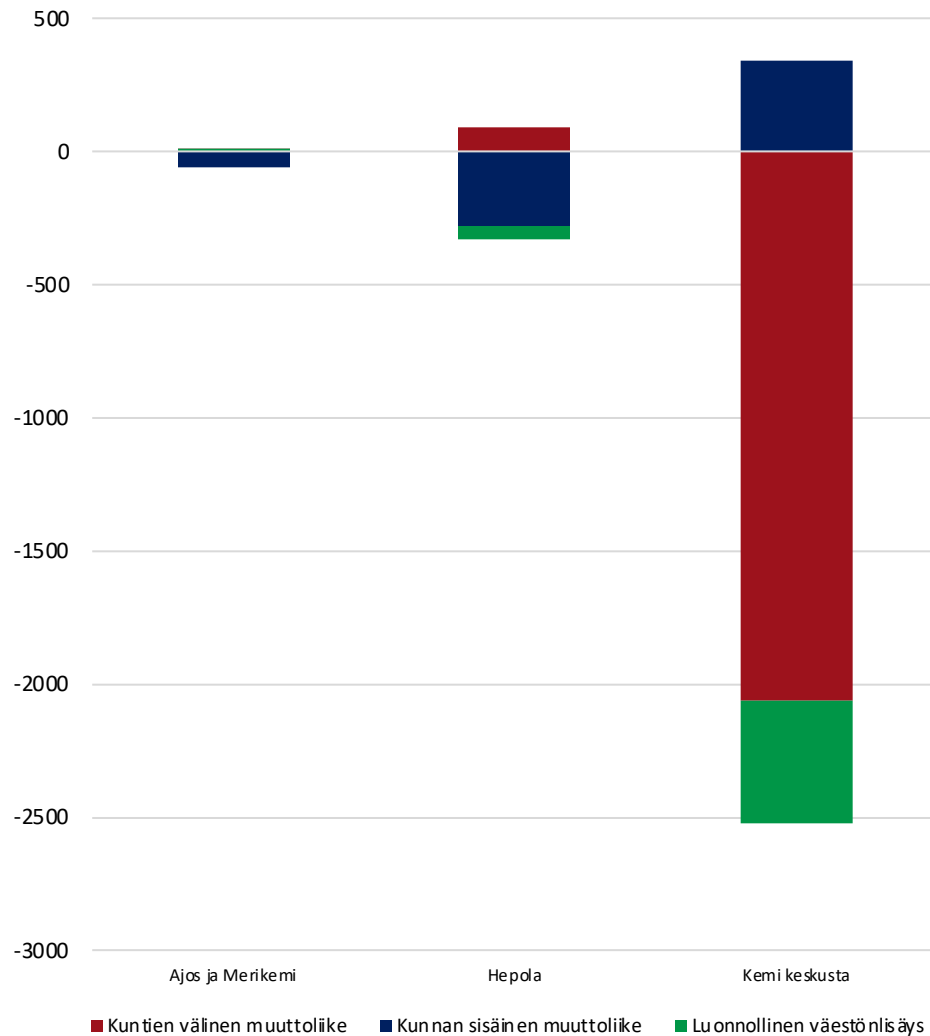
- Kemin asutuista väestöruuduista 69 prosenttia oli supistuvia, kun taas väestö kasvoi 22 prosentissa väestöruutuja. Suuressa osassa väestöruutuja väestönkehitys jäi merkittävän negatiiviseksi, 22 väestöruudussa väkiluku laski yli 25 asukkaalla ja seitsemässä yli sadalla asukkaalla.
- Voimakkain supistuminen paikantui Kemin keskustaajaman ydinalueille. Kaikki yli sadalla asukkaalla supistuneet ruudut sijaitsivat Kemin ydinkeskustan läheisyydessä. Kasvua tapahtui taas lähinnä keskustaajaman reunoilla; paikoin kasvu oli merkittävää, kahdessa väestöruudussa väkiluku kasvoi yli 100 asukkaalla.
- Muissa taajamissa väestönkehitys oli maltillisempaa, joskin myös pääosin supistuvaa. Hepolan alueella ei ollut kasvavia väestöruutuja ja suurin osa Ajoksesta oli myös supistuvaa aluetta.

Kemin alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Kemin eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (3,0 % Kemissä; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alueen tietoja.

- Kemin keskustan luonnollinen väestönlisäys jäi huomattavan negatiiviseksi 2010-luvun aikana. Vuonna 2010 Kemin keskustan luonnollinen väestönlisäys oli vielä positiivista, mutta syntyvyyden voimakas lasku 2010-luvun aikana yhdistettynä väestön ikääntymiseen on painanut Kemin keskustan luonnollisen väestönlisäyksen erittäin negatiiviseksi. Hepolassa luonnollinen väestönlisäys jäi maltillisesti negatiiviseksi ja Ajoksessa hieman positiiviseksi.
- Kemin keskustan merkittävin väestöä supistava tekijä oli 2010-luvulla kuntien välinen muuttoliike, jossa Kemin keskusta kärsi yli 2 000 henkilöä muuttotappiota. Hepola sai pientä muuttovoittoa, kun taas Ajos sai (hyvin) vähäistä muuttovoittoa. Kemin keskusta (ja koko kaupunki) kärsii merkittäviä muuttotappioita sekä nuorten että yli 25-vuotiaiden muuttoliikkeessä.
- Kunnan sisäinen muuttoliike taas kasvattaa Kemin keskustaa: Kemin keskusta sai sekä Hepolasta, että Ajoksesta muuttovoittoa 2010-luvun aikana. Näiltä alueilta saatujen muuttovoittojen vaikutuksesta Kemin keskustan suhteellinen väestönkehitys jäi muita alueita maltillisemmaksi.

Kemin alueiden ikärakenne vuonna 2019

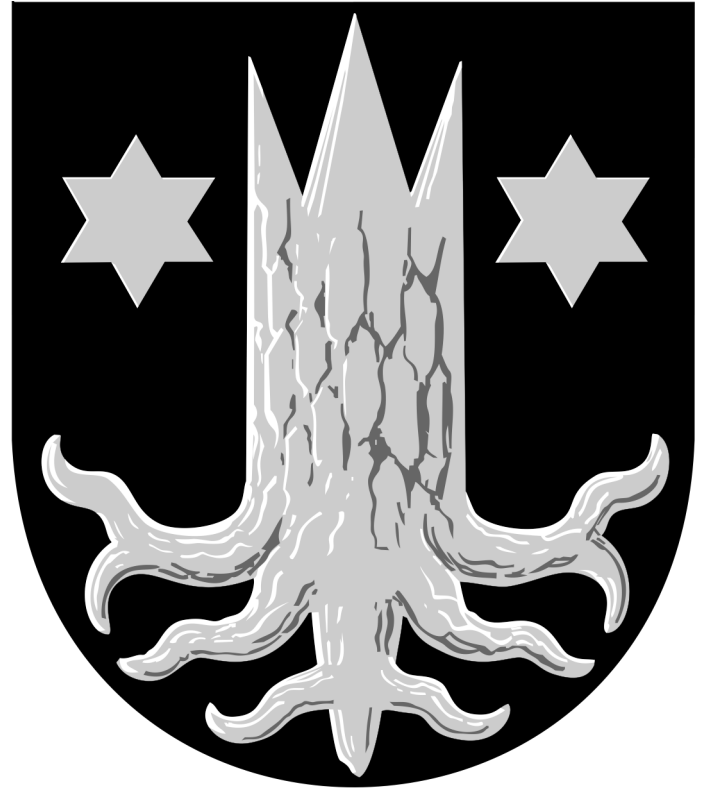
Viereisessä kuviossa kuvataan Kemin eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Kemin tarkastelualueiden lasten osuus väestöstä vaihteli merkittävästi. Kemin keskustan väestöstä hieman vajaa 15 prosenttia oli vuonna 2019 alle 15-vuotiaita, kun taas Ajoksessa lasten osuus oli 18,2 prosenttia ja Hepolassa 11,8 prosenttia.
- Myös työikäisen väestön osuudessa erot korostuivat etenkin Hepolan ja muun kaupungin välillä. Kemin keskustan väestöstä 58,3 prosenttia ja Ajoksen väestöstä 57,4 prosenttia oli vuonna 2019 työikäisiä, kun taas Hepolan väestöstä vain 53,2 prosenttia oli työikäisiä. Ajoksen ja Hepolan alueilla yli 35-vuotiaiden työikäisten osuus oli Kemin keskustaa korostuneempi, kun taas Kemin keskustassa nuorten ja nuorten aikuisten (15-34-vuotiaat) osuus oli muita alueita korkeampi.
- Erot eläkeikäisen väestön osuudessa ovat myös hyvin huomattavia Kemin eri alueilla. Ajoksessa ja Merikemissä eläkeikäisen väestön osuus oli alle neljäsosa koko väestöstä; etenkin yli 75-vuotiaiden osuus oli Ajoksessa matala. Kemin keskustassa eläkeikäisen väestön osuus oli 27,1% koko väestöstä vuonna 2019. Hepolassa asuvista taas yli kolmasosa oli eläkeikäisiä ja etenkin 65-74-vuotiaiden osuus oli huomattavasti muita alueita korostuneempi.

■ Alle 15-vuotiaat ■ 15-24 ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55-64 ■ 65-74 ■ Yli 75-vuotiaat

Kemijärvi

Kemijärven tarkastelualueet

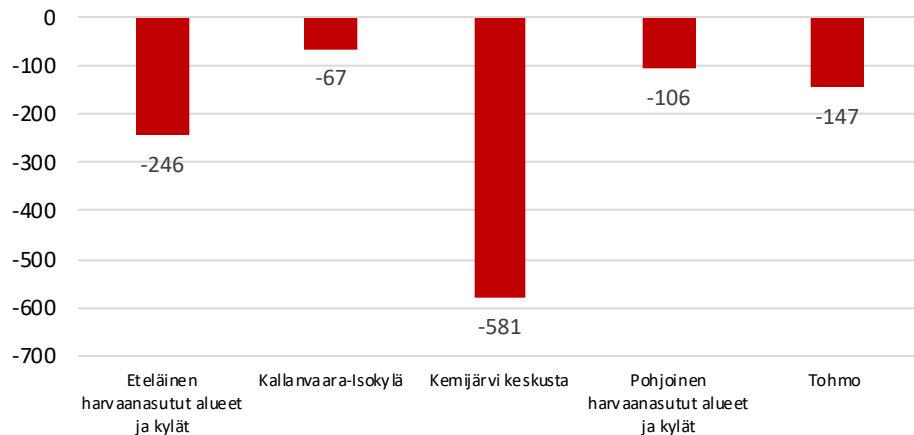
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Eteläinen harvaanasutut alueet ja kylät	Muut alueet	1091	320001006 Halosenranta 320005002 Soppela 320005003 Joutsijärvi 320005004 Lehtola 320005005 Räisälä 320006001 Ulkuniemi 320006002 Luusua 320007001 Raajärvi 320007002 Juujärvi 320008001 Hyypiö 320008002 Kuusivaara
Kallanvaara-Isokylä	Paikalliskeskus	1231	320001005 Kallaanvaara 320005001 Isokylä
Kemijärvi keskusta	Keskustaajama	3800	320001001 Särkikangas pohjoisosa 320001002 Särkikangas eteläosa 320001003 Keskusta 320001004 Pöyliövaara
Pohjoinen harvaanasutut alueet ja kylät	Muut alueet	646	320002002 Javarus 320002003 Leväranta 320003001 Tapionniemi 320003002 Oinas 320003003 Vuostimo 320004001 Kalkiainen 320004002 Kostamo
Tohmo	Paikalliskeskus	426	320002001 Tohmo

Kemijärven alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

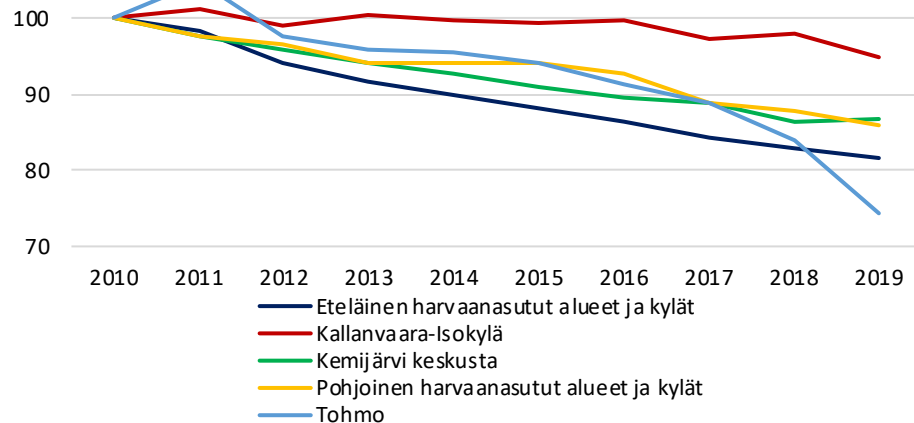
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Kemijärven alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksiä.

- Kaikkien Kemijärven tarkastelualueiden väestö supistui 2010-luvun aikana, mutta määrällisesti etenkin keskustaajaman supistumisen osuus koko kaupungin supistumisesta on huomattava. Kallanvaaran-Isokylän määrällinen väestönkehitys poikkesi merkittävästi muista kaupungin tarkastelualueista maltillisemman kehityksen takia.
- Kallanvaara-Isokylän väestönkehitys poikkesi myös suhteellisesti tarkasteltuna merkittävästi muista tarkastelualueista: Kallanvaara-Isokylän väestö supistui vain 5 prosentilla 2010-luvulla, kun kaikkien muiden alueiden väkiluku laski yli 10 prosentilla. Kallanvaara-Isokylän väestönkehitys oli ”sinnittelevää” koko 2010-luvun alun, mutta on heikentynyt tarkastelujakson lopulla.
- Muiden alueiden väestönkehitys jäi heikoksi tai erittäin heikoksi. Kemijärven keskustan väkiluku supistui 13,3 prosentilla 2010-luvulla, Pohjoisten alueiden väkiluku supistui 14,1 prosentilla, Eteläisten alueiden väkiluku 18,4 prosentilla ja Tohmon väkiluku jopa 25,6 prosentilla.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

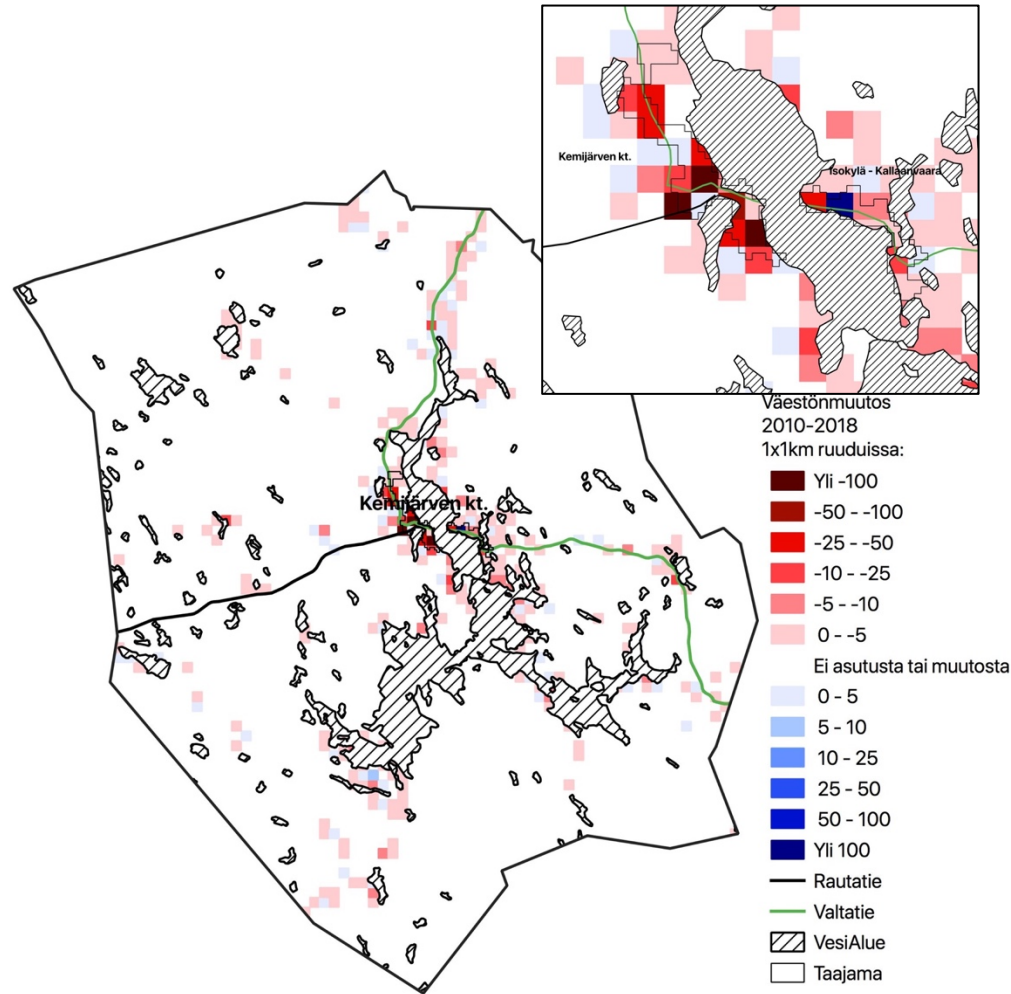
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Kemin paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Kemin sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

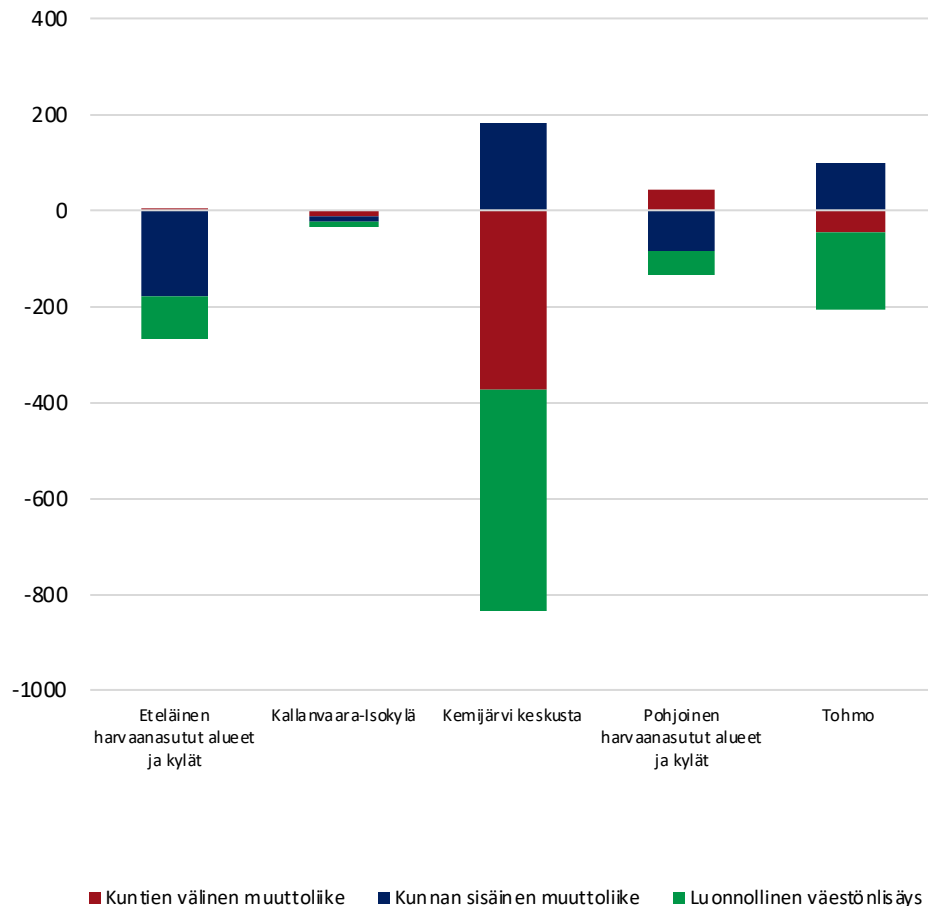
- Erittäin huomattava osa Kemijärven kaupungin pinta-alasta on asumatonta. Asutuista väestöruuduista puolet oli supistuvia, kun taas hieman yli joka viides väestöruutu kasvoi.
- Paikkatietoon perustuva väestönkehitys jäi erittäin heikoksi Kemijärven keskustaajamassa: väestö supistui Kemijärven keskustassa paikoin erittäin voimakkaasti (kolmessa väestöruudussa yli sadalla asukkaalla). Keskustaajaman alueella ja lähiympäristössä tapahtui vain hyvin maltillista kasvua taajaman reuna-alueilla. Sen sijaan Isokylä-Kallavaaraan taajamassa Kallavaaran alueella väestö kasvoi yksittäisessä väestöruudussa merkittävästi (101 asukasta). Muulla Isokylä-Kallavaaran alueella väestö lähinnä supistui, mutta huomattavasti maltillisemmin kuin Kemijärven keskustaajamassa.
- Haja-asutusalueella muutokset olivat lähinnä pistemäistä hyvin maltillista supistumista, joskin pistemäistä maltillista kasvua tapahtui myös.

Kemijärven alueiden väestömuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Kemijärven eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (4,6 % Kemijärvässä; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alue-tason tietoa.

- Luonnollinen väestönlisäys oli 2010-luvun aikana eniten Kemijärven väestöä supistanut tekijä. Kemijärven luonnollinen väestönlisäys myös heikkeni 2010-luvun aikana ikääntyvän väestön ja laskeneen syntyvyyden vaikutuksesta. Kemijärven kaikkien tarkastelualueiden luonnollinen väestönlisäys jäi negatiiviseksi 2010-luvulla; negatiivisuus oli voimakkainta Kemijärven keskustassa (määrällisesti), kun taas Kallanvaara-Isokylä alueella luonnollinen väestönlisäys oli vain maltillisesti negatiivista.
- Kemijärven tarkastelualueista pohjoiset harvaan asutut alueet saivat maltillisia muuttovoittoja kuntien välisestä muuttoliikkeestä, kun taas muut alueet kärsivät vaihtelevia muuttotappioita muille kunnille. Sekä määrällisesti että suhteellisesti suurimmat muuttotappiot paikantuivat Kemijärven keskustaan. Kemijärven keskusta oli myös ainoa alue kaupungissa, joka kärsi muuttotappioita yli 25-vuotiaiden ikäryhmässä.
- Kemijärven keskusta sai 2010-luvulla kuitenkin maltillisia muuttovoittoja kunnan sisäisestä muuttoliikkeestä Tohmon kanssa. Kunnan sisällä etenkin harvaan asutut alueet kärsivät merkittäviä muuttotappioita.

Kemijärven alueiden ikärakenne vuonna 2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Kemijärven eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Erot Kemijärven tarkastelualueiden ikärakenteissa ovat huomattavia. Lasten osuus jäi Kemijärven keskustassa sekä harvaan asutuilla alueilla erittäin matalaksi; alle joka kymmenes näillä alueilla asuvista oli vuonna 2019 alle 15-vuotias. Kallanvaara-Isokylän ja Tohmossa lasten osuus oli taas huomattavasti korkeampi, joskaan ei erityisen korkea koko maan tai seutukaupunkien tasolla.
- Erot olivat myös suuria työikäisen väestön osuudessa, joskin kaikilla Kemijärven alueilla työikäisen väestön osuus jäi matalaksi. Korkeimmillaan työikäisen väestön osuus oli Tohmossa ja Kallanvaara-Isokylässä, joiden väestöstä 15-64-vuotiaita oli noin 55 prosenttia. Kallanvaarassa etenkin nuorten ja nuorten aikuisten osuus oli Kemijärven keskitasoon nähden korkea. Harvaan asutuilla alueilla noin puolet väestöstä oli työikäisiä, kun taas Kemijärven keskustassa vain 48,9% väestöstä oli 15-64-vuotiaita vuonna 2019.
- Eläkeikäisen väestön osuus oli korkea kaikilla alueilla. Tohmossa ja Kallanvaara-Isokylässä noin 30 prosenttia väestöstä oli eläkeikäisiä. Näillä alueilla yli 75-vuotiaiden määrä oli matala muuhun Kemijärveen verrattuna. Harvaan asutuilla alueilla taas noin 40 prosenttia väestöstä oli eläkeikäisiä vuonna 2019. Kemijärven keskustassa taas jopa 43 prosenttia väestöstä oli eläkeikäisiä ja joka viides asukas oli yli 75-vuotias.

Kuusamo

Kuusamon tarkastelualueet

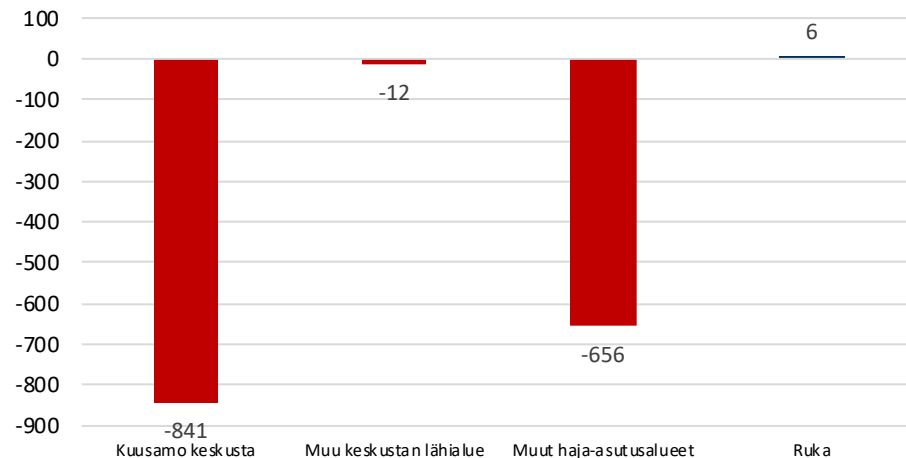
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet						
Kuusamo keskusta	Keskustaajama	9146	305101001 Kirkonseutu	Muut haja-asutusalueet	Muut alueet	3945	305203016 Saapunki						
			305101002 Kiviharju				305203017 Orvanki						
			305101003 Teollisuusalue				305203018 Noukavaara						
			305101004 Toranginaho				305203019 Maanselkä						
			305101005 Tolpanniemi				305203020 Ronkainen						
			305101006 Nilonkangas				305204021 Käylä						
			305101007 Petäjäkangas				305204022 Ruva-aho						
			305101008 Myllylä				305204023 Liikasenvaara						
			305102012 Torangintaus				305204024 Säkkiänvaara						
			305102014 Kolvanki				305204025 Takkusalmi						
			305102009 Heliharju				305205026 Patoniemi						
			305102010 Ruostesuo				305205027 Piiloperä						
			305102011 Säynäjävaara				305205028 Ala-kitka						
			305102013 Raatesalmi				305207032 Vuotunki						
			305102015 Nissinvaara				305207033 Suorajärvi						
			Muu keskustan lähialue				Muut alueet	883					305208034 Määttälanvaara
													305208035 Lehto
							305208036 Yläsininki						
							305209037 Heikkilä						
							305209038 Kiitämä						
							305209039 Kivijärvi						
							305209040 Kärpänkylä						
							305210041 Törmäsenvaara						
							305211042 Vasaraperä						
							305211043 Haataja						
							305212044 Purnuvaara						
							305213045 Kuolio						
							305213046 Penttilänvaara						
							305213047 Visala						
							305214048 Kemilä						
							305214049 Lämsänkylä						
							305215050 Hiltunen						
							305215051 Kallioluoma						
							305216052 Poussu						
							305217053 Murtovaara						
							305217054 Kero						
							305217055 Irijärvi						
							305217056 Kurvinen						
							305206029 Rukajärvi						
							305206030 Virrankylä						
							305206031 Salminen						
				Ruka	Paikalliskeskus	974							

Kuusamon alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

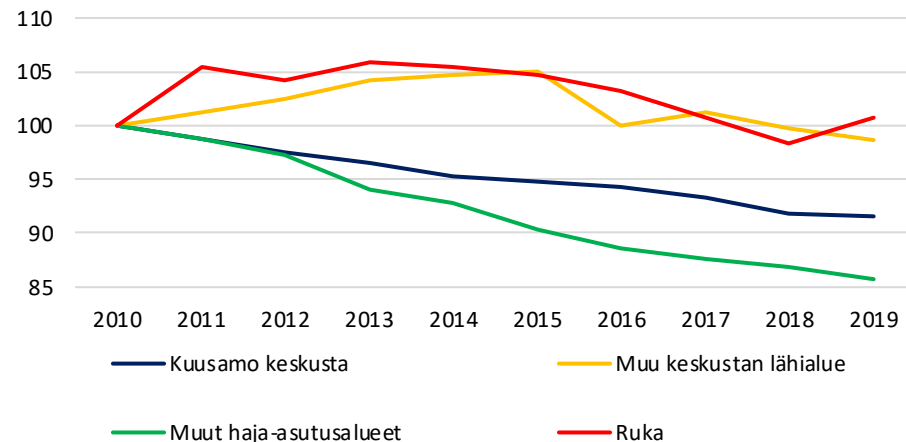
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Kuusamon alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Kuusamon väestönkehitys oli voimakkaasti polarisoitunutta 2010-luvun aikana. Väestö supistui määrällisesti erittäin voimakkaasti 2010-luvulla keskustassa sekä syrjäisemmillä haja-asutus alueilla, mutta pysyi lähes tasapainossa keskustan lähialueella ja kasvoi hieman Rukalla.
- Keskustan väestö supistui 2010-luvun aikana 840 asukkaalla, joka tarkoitti 8,4 prosentin suhteellista supistumista. Supistuminen on ollut suhteellisen tasaista 2010-luvun aikana, joskin vuosien 2017-2019 aikana supistuminen on hieman maltillistunut. Keskustan lähialueella väestö taas supistui vain 12 asukkaalla (-1,3%), joskin 2010-luvun alussa väkiluku kasvoi keskustan lähialueella, ja laski merkittävästi vuodesta 2015 lähtien.
- Rukalla väestö kasvoi koko ajanjakson aikana 6 asukkaalla, mutta todellisuudessa väestö kasvoi huomattavasti enemmän 2010-luvun alussa, kun taas vuoden 2013 jälkeen väkiluku on laskenut (joskin vuositason vaihtelu on suurta). Heikoimmaksi väestönkehitys jäi muilla haja-asutusalueilla, joita leimaa erittäin matala väestöntiheys ja syrjäinen sijainti: näillä alueilla väestö supistui 650 asukkaalla, eli 14,2 prosentilla.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

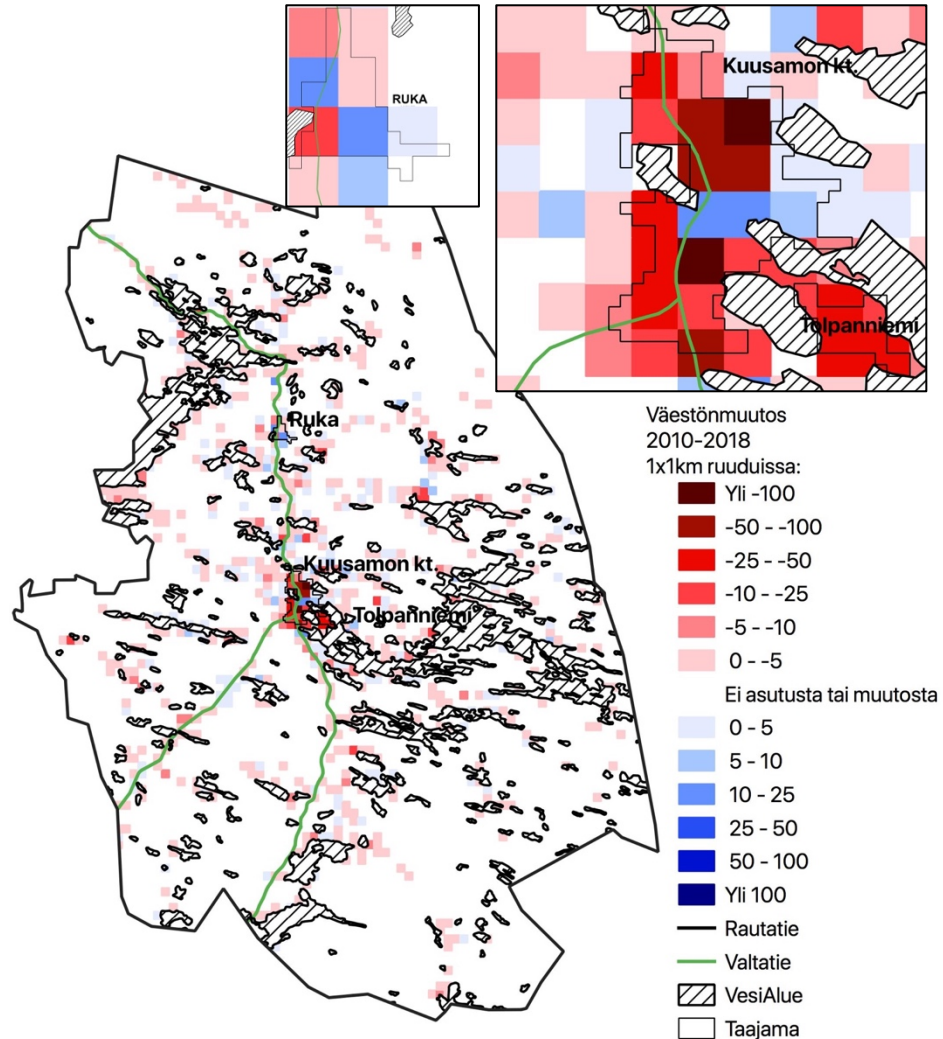

Kuusamon paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Kuusamon sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

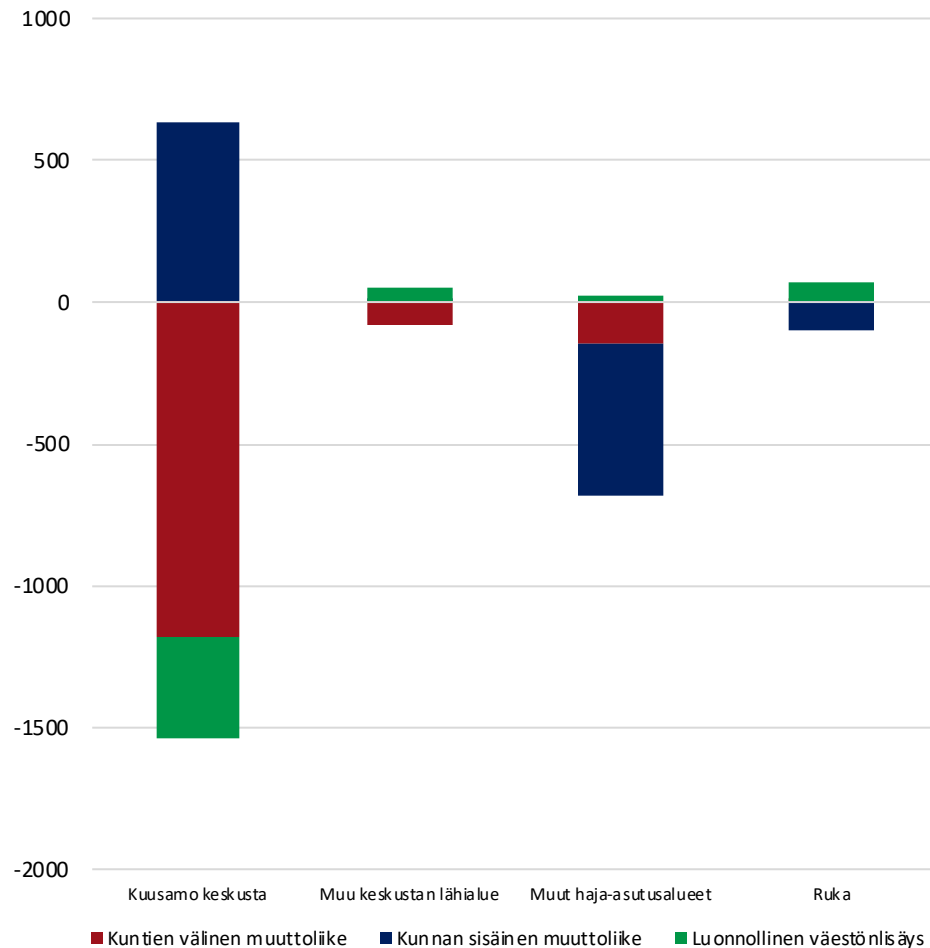
- Kuusamon asutusta pinta-alasta 44 prosenttia oli supistuvaa, kun taas 26 prosentilla asutusta pinta-alasta väestö kasvoi 2010-luvun aikana.
- Kuusamon keskustaajaman alueella väestö pääosin supistui voimakkaasti. Väestö kasvoi maltillisesti Kuusamon keskustan ja Nilonkankaan välissä, mutta supistui voimakkaasti ydinkeskustan alueella sekä koko taajaman etelä osissa. Myös Nilonkankaan alueella väestö supistui voimakkaasti ja paikoin erittäin voimakkaasti (yli 100 henkilöllä). Keskustaajamaan itäisessä lähiympäristössä väestö taas kasvoi maltillisesti.
- Väestö supistui merkittävästi kaikilla Tolpanniemen alueen väestöneliöillä. Rukan keskustassa väestö taas kasvoi, joskin Rukan taajaman alueella tapahtui myös supistumista. Harvaan asutuilla alueilla väestö lähinnä supistui maltillisesti, joskin paikoin tapahtui myös pientä kasvua.

Kuusamon alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Kuusamon eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (1,7 % Kuusamossa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alueen tietoa.

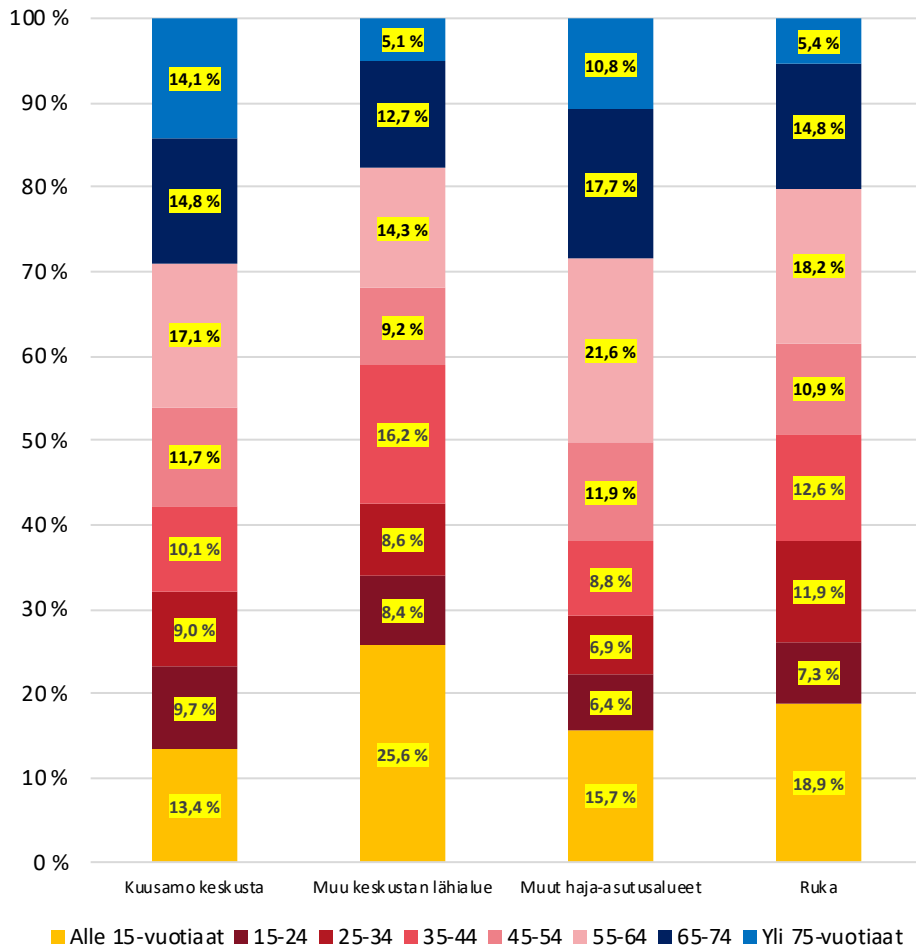
- Kuusamossa ainoastaan keskustaajaman luonnollinen väestönlisäys jäi negatiiviseksi vuosien 2010-2018 aikana. Muilla alueilla luonnollinen väestönlisäys oli maltillisesti positiivista. Syntyvyyden heikkeneminen 2010-luvulla heijastuu voimakkaasti Kuusamoon, jonka luonnollinen väestönlisäys kääntyi 2010-luvun alun maltillisen positiivisesta lisäyksestä suhteellisen negatiiviseen väestönlisäykseen.
- Kuntien välinen muuttoliike oli 2010-luvulla eniten Kuusamon väestöä supistanut tekijä, jonka vaikutus oli erityisen voimakas Kuusamon keskustassa, joka kärsi yli 1 100 henkilöä muuttotappiota 2010-luvun aikana. Myös keskustan lähialue ja Kuusamon haja-asutusalue kärsivät kuntien välisessä muuttoliikkeessä tappioita (Ruka sai yhden henkilön muuttovoittoa), Kuusamon keskustan tappiot olivat myös asukaslukuun suhteutettuna selvästi suurimmat tarkastelualueista. Suurin osa muuttotappioista perustui nuorten muuttoon, mutta Kuusamon keskustaajama kärsi myös yli 25-vuotiaiden ryhmässä muuttotappiota, kun muut alueet saivat muuttovoittoja yli 25-vuotiaista.
- Kuusamon sisällä muuttoliike keskittää väestöä Kuusamon keskustaajamaan, etenkin syrjäisemmiltä haja-asutusalueilta, mutta myös Rukan paikalliskeskuksesta.

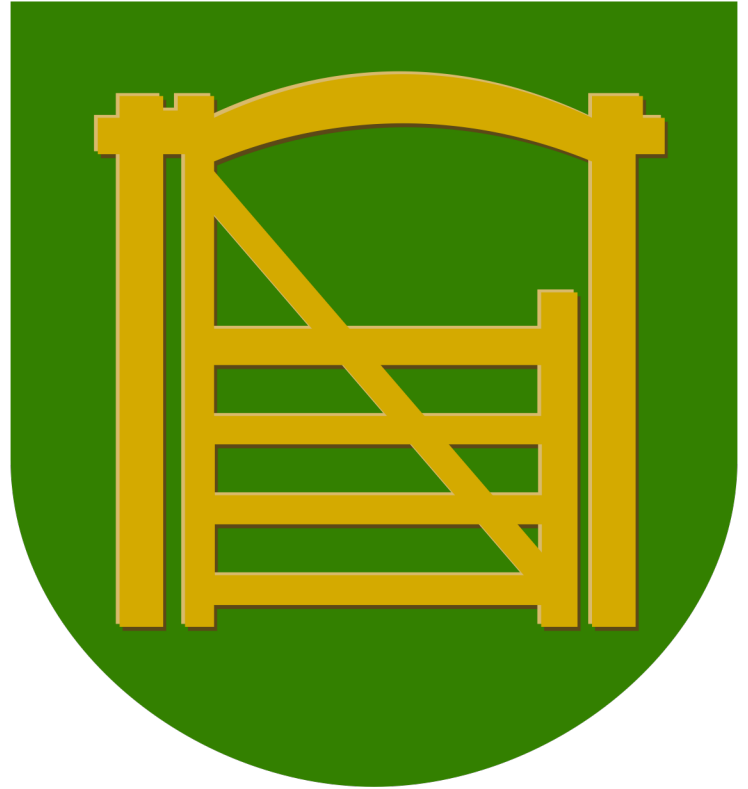
Kuusamon alueiden ikärakenne vuonna 2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Kuusamon eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Kuusamon tarkastelualueiden ikärakenteessa on huomattavia eroja, etenkin Kuusamon keskustan ja haja-asutusalueen sekä Rukan ja keskustan lähialueen välillä. Lasten osuus oli suhteellisen matala keskustassa ja syrjäisemmillä haja-asutusalueilla, mutta korkea keskustan lähialueella ja Rukalla.
- Työikäisen väestön osuus koko väestöstä oli hyvin vastaava Kuusamon keskustassa, lähialueella ja syrjäisemmillä haja-asutusalueella; näiden alueiden väestöstä noin 55-57% oli työikäisiä. Rukalla työikäisen väestön osuus oli huomattavasti korkeampi, alueen väestöstä 61 prosenttia oli vuonna 2019 työikäisiä. Nuorten osuus oli korkein Kuusamon keskustassa, nuorten aikuisten osuus Rukalla, 35-44 vuotiaiden osuus Kuusamon keskustan lähialueella ja 45-64-vuotiaiden osuus syrjäisemmillä haja-asutusalueilla. Etenkin haja-asutusalueella nuorten työikäisten (15-34-vuotiaat) osuus ja määrä olivat erittäin matalat.
- Eläkeikäisen väestön osuudessa erot olivat suuria. Rukalla ja Kuusamon keskustan lähialueella eläkeikäisen väestön osuus jäi alle viidenneksiin, ja etenkin yli 75-vuotiaiden määrä oli vähäinen. Kuusamon keskustassa ja syrjäisemmillä haja-asutusalueilla lähes 30 prosenttia väestöstä oli eläkeikäisiä. Yli 75-vuotiaan väestön osuus oli erityisen korostunut Kuusamon keskustassa, jota oletettavasti selittää sekä palveluiden että iäkkäämpien henkilöiden asumisen ratkaisuiden keskittyminen keskustajaamaan.

Nivala

Nivalan tarkastelualueet

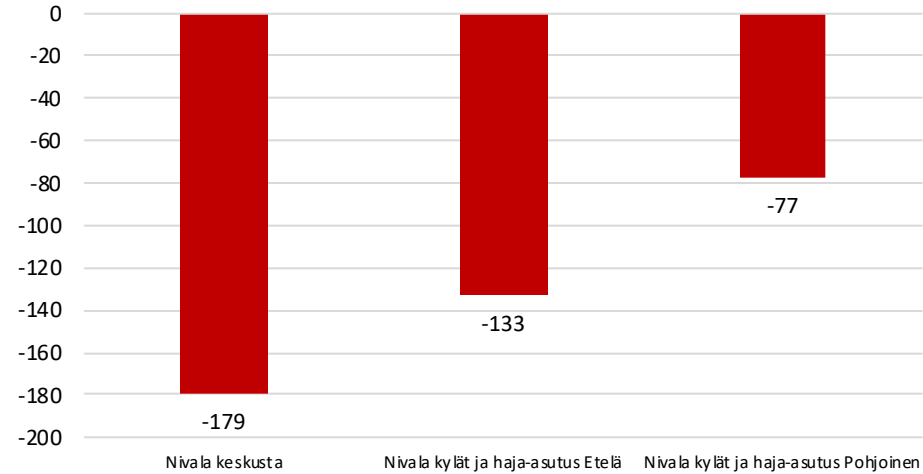
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Nivala keskusta	Keskustaajama	4830	535101001 Keskusta	Nivala kylät ja haja-asutus Etelä	Muut alueet	2849	535201001 535201001
			535101002 Ruoja				535202001 535202001
			535101003 Teollisuuskylä				535204001 535204001
			535101004 Hourupuhto				535207001 535207001
			535101005 Knuutinpuhto				535208001 535208001
			535101006 Kalliosaari				
			535101007 Mäntylä				
			535101008 Asemanseutu				
			535102009 Kuikanranta				
			535102010 Pirttiranta				
535102011 Vilkuna							
				Nivala kylät ja haja-asutus Pohjoinen	Muut alueet	2878	535203001 535203001
							535205001 535205001
							535206001 535206001
							535209001 535209001
							535210001 535210001

Nivalan alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

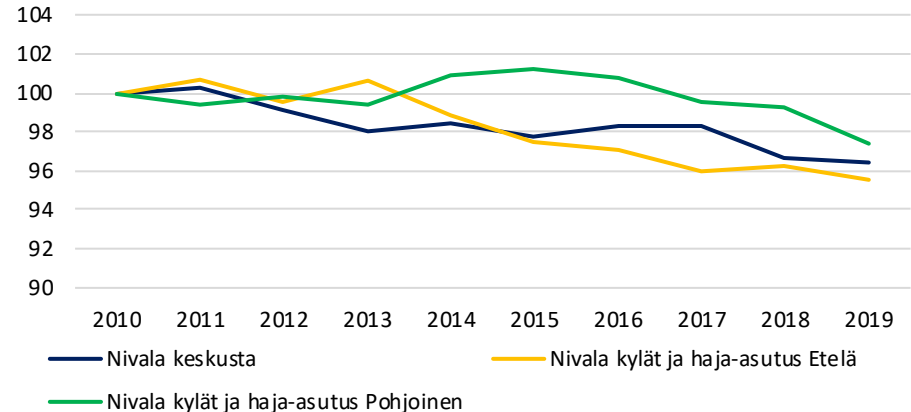
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Nivalan alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Nivalan kaikkien tarkastelualueiden väkiluku supistui 2010-luvun aikana. Hieman vajaa puolet kaupungin väkiluvun supistumisesta selittyy Nivalan keskustan väestön kehityksellä, mutta myös molempien haja-asutusalueiden väkiluku supistui kohtuullisesti 2010-luvun aikana.
- Nivalan kaupungin väestönkehitys oli eri tarkastelualueilla saman suuntaista. Nivalan keskustan väkiluku supistui vuosien 2010-2019 aikana 3,5 prosentilla: vuositasolla keskustan väkiluku sekä kasvoi, että supistui maltillisesti. Useimmista seutukaupungeista poiketen haja-asutusalueiden väestönkehitys oli hyvin vastaavaa kuin keskustaajamassa: Nivalan pohjoisella haja-asutusalueella ja kylissä väestö supistui 2010-luvulla 2,6 prosentilla, kun taas eteläisellä haja-asutusalueella sekä kylissä väestö supistui 4,5 prosentilla. Molemmilla haja-asutusalueilla vuositason väestönkehitys oli vaihtelevaa.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

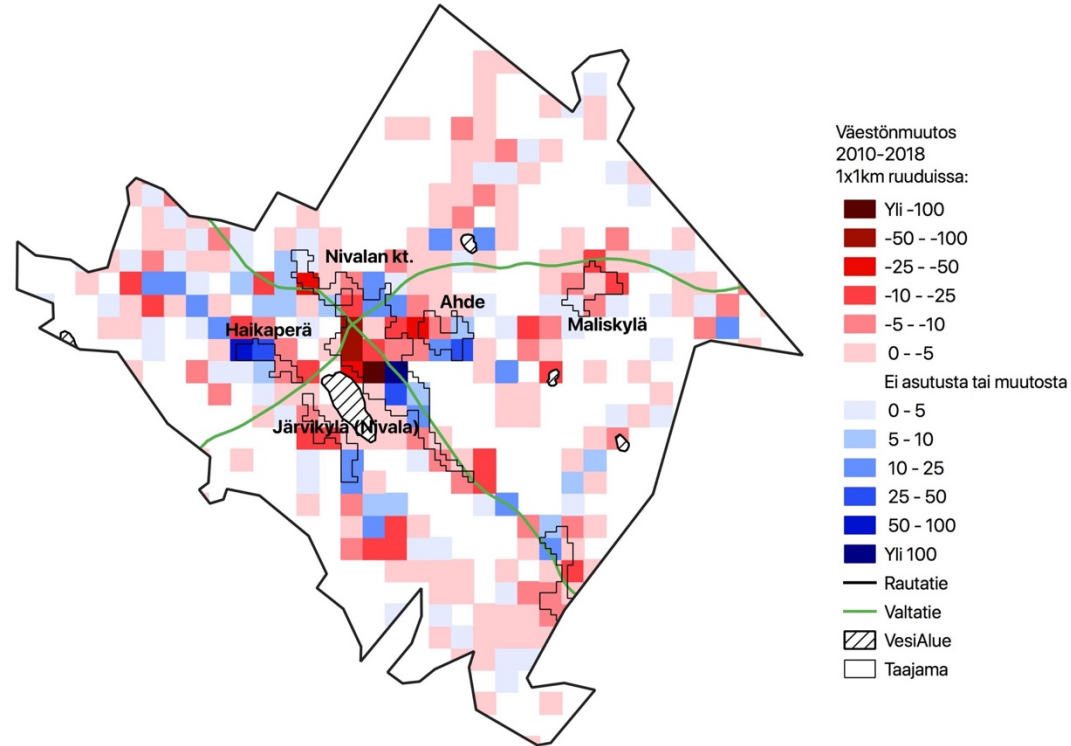
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Nivalan paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Nivalan sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

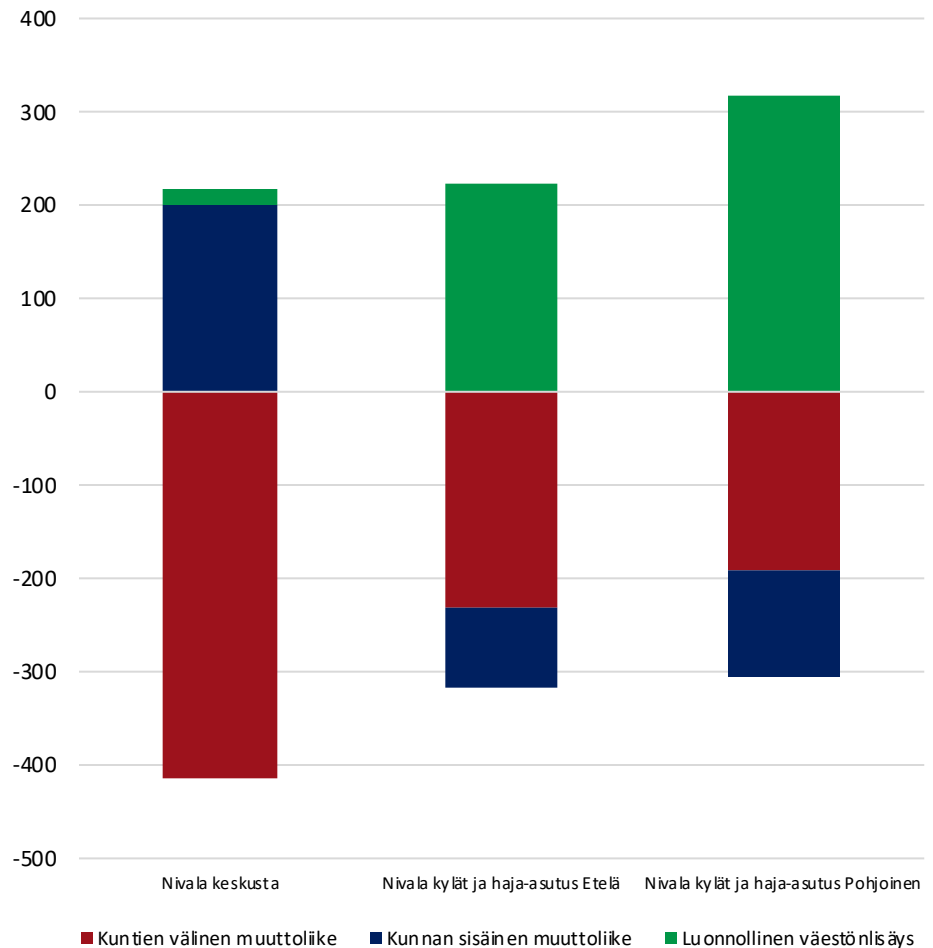
- Hieman yli puolet Nivalan asutusta pinta-alasta on väestöltään supistuvaa, kun taas noin kolmasosa asutusta pinta-alasta on aluetta, jossa väestö kasvoi 2010-luvulla.
- Nivalan keskustaajaman väestönkehitys oli vaihtelevaa: Asemaseudun ja Kytökankaan välisellä alueella väestö lähinnä supistui, paikoin voimakkaastikin, kun taas etenkin taajaman eteläisellä puolella väestö kasvoi paikoin yli sadalla henkilöllä neliökilometriä kohden. Vastaavasti asemaseudun pohjoispuolella väestö kasvoi, joskin maltillisesti.
- Ahteen taajaman läntiset alueet supistuivat, kun taas itäisillä alueilla tapahtui kasvua. Malliskylän taajaman alueella väestö taas lähinnä supistui, Haikaperän taajaman läntisissä osissa tapahtui kohtuullisen merkittävää kasvua, kun taas itäiset osat supistuivat. Järvikylässä väestö supistui, lukuun ottamatta eteläisiä osia taajamasta. Haja-asutusalueella väestönkehitys oli pääosin maltillisesti negatiivista, mutta alueelta löytyy pistemäisiä vahvemman kasvun ja supistumisen alueita.

Nivalan alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Nivalan eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (2,8 % Nivalassa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alue-tason tietoa.

- Nivalan luonnollinen väestönlisäys oli useimmista muista alueista poiketen vahvasti positiivista 2010-luvun aikana. Syntyvyyden aleneminen oli kuitenkin erittäin voimakasta Nivalassa 2010-luvulla, joka näkyi tarkastelualueista etenkin Nivalan keskustassa, jonka luonnollinen väestönlisäys painui negatiiviseksi 2010-luvun aikana. Nivalan muilla alueilla luonnollinen väestönlisäys oli sen sijana vahvasti positiivista, joka piti näiden alueiden väestönkehityksen hyvin vastaavana kuin Nivalan keskustassa.
- Nivala kärsi suuria muuttotappiota kuntien välisessä muuttoliikkeessä 2010-luvun aikana; määrällisesti keskusta kärsi suurimmat muuttotappiot, mutta asukaslukuun suhteutettuna haja-asutusalueiden muuttotappiot olivat vastaavat kuin keskustan muuttotappiot. Suurin osa Nivalan muuttotappioista perustuu nuorten muuttoliikkeeseen, mutta kaikki tarkastelualueet kärsivät maltillisia muuttotappioita myös yli 25-vuotiaiden muuttoliikkeessä.
- Nivalan sisällä tapahtuva muuttoliike keskittää väestöä keskustaajamaan, joka sai merkittäviä muuttovoittoja muilta alueilta. Kunnan sisäisen muuttoliikkeen vaikutuksesta Nivalan keskustan suhteellinen väestönkehitys pysyi vastaavana kuin muilla alueilla.

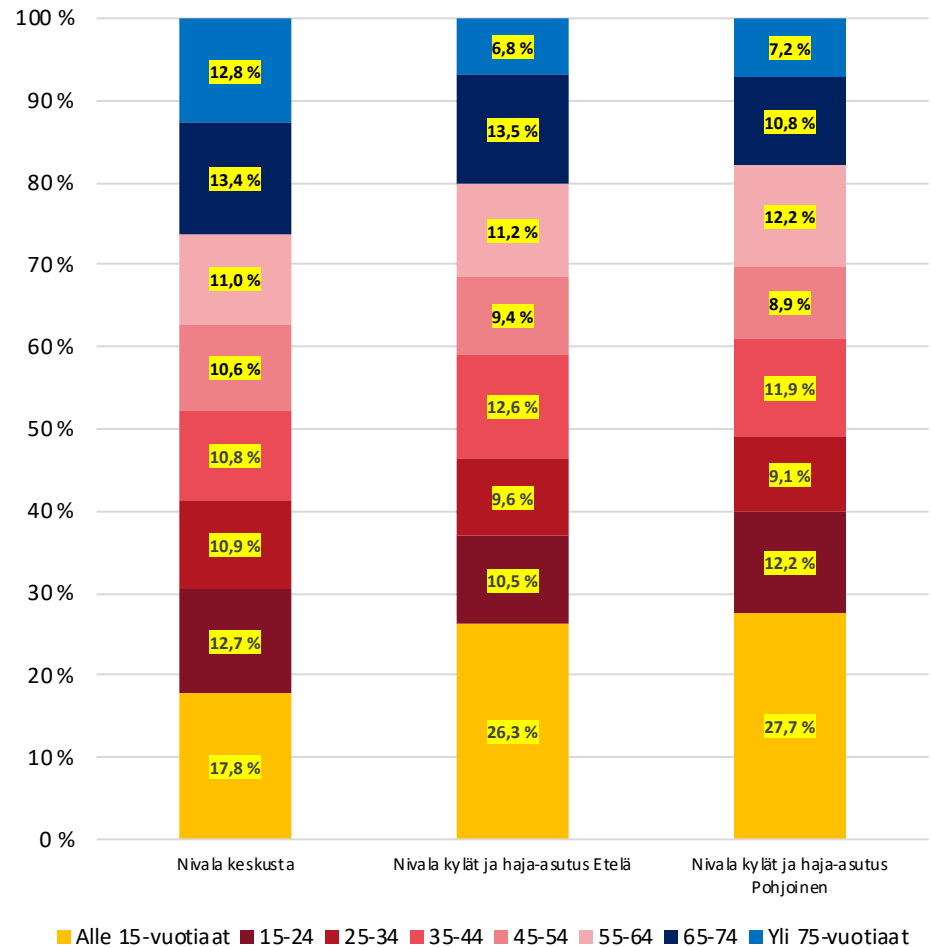

Nivalan alueiden ikärakenne vuonna 2019

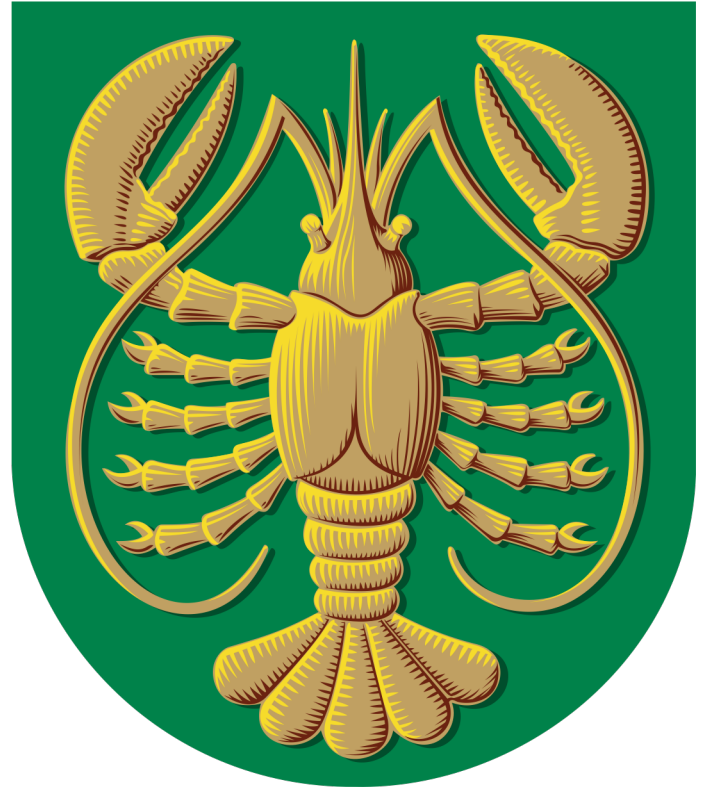
Viereisessä kuviossa kuvataan Nivalan eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Nivalan korkean syntyvyyden takia lasten osuus väestöstä on kaupungissa hyvin korkea. Erot Nivalan eri alueiden välillä olivat kuitenkin hyvin suuret: Keskustassa 17,8 prosenttia väestöstä oli alle 15-vuotiaita vuonna 2019, kun taas muilla alueilla enemmän kuin joka neljäs asukas oli lapsi.
- Lasten korkean osuuden takia Nivalan haja-asutusalueella työikäisen väestön osuus jäi hieman keskustaa matalammaksi. Nivalan keskustan väestöstä 56 prosenttia kuului 15-64-vuotiaiden ikäluokkaan, kun taas muilla alueilla noin 53-54 prosenttia väestöstä oli työikäisiä. Nuorten ja nuorten aikuisten (15-34-vuotiaat) osuus oli Nivalan kaikilla alueilla keskimääräistä seutukaupunkia korostuneempi, kaikilla alueilla yli viidesosa väestöstä oli 15-34-vuotiaita. Nuorten ja nuorten aikuisten osuus oli hieman muita alueita korostuneempi keskustassa.
- Nivalan eläkeikäisen väestön osuudessa erot olivat merkittävät keskustan ja muiden alueiden välillä: Keskustassa yli neljäsosa väestöstä oli eläkeikäisiä, kun taas muilla alueilla noin viidesosa väestöstä oli eläkeikäisiä. Eroa selittää etenkin yli 75-vuotiaiden osuus, joka oli lähes kaksinkertainen keskustassa muuhun kaupunkiin verrattuna. Yli 75-vuotiaan väestön korkea osuutta selittää osin palveluasumisen, mutta myös muiden ikäihmisten palveluiden ja asumisen ratkaisuiden painottuminen keskustaajamaan.

■ Alle 15-vuotiaat ■ 15-24 ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55-64 ■ 65-74 ■ Yli 75-vuotiaat

Oulainen

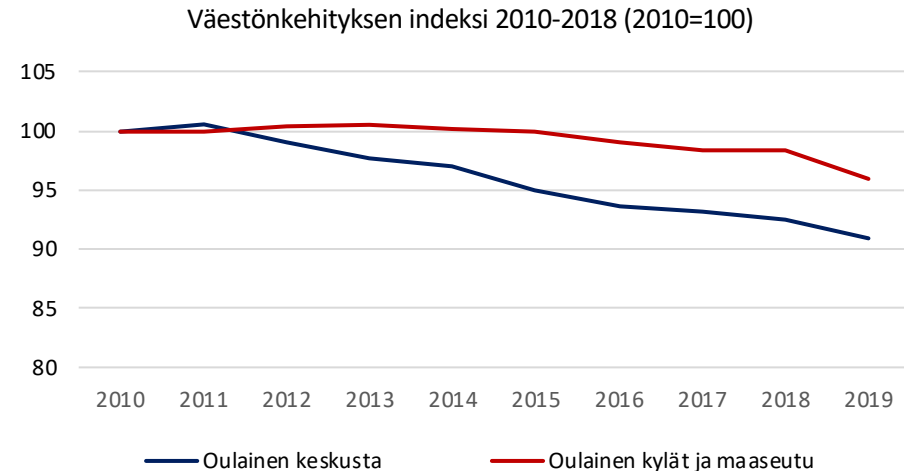
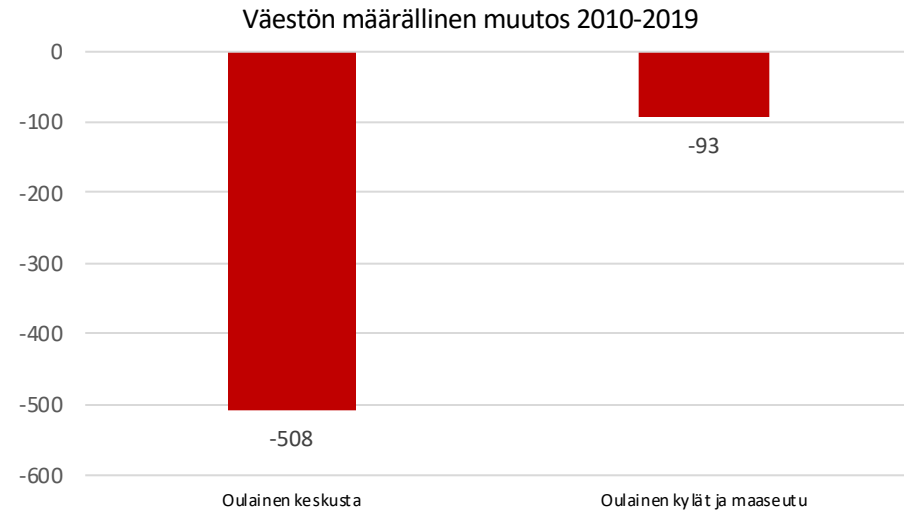
Oulaisten tarkastelualueet

Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Oulainen keskusta	Keskustaajama	5072	563101001 Vanha Oulas 563101002 Koulu-Väinölä 563101003 Keskuskortteli 563101009 Ylä-Tohola 563101010 Ala-Tohola 563101011 Halmeperä 563101012 Lammasoja 563101024 Länsi-Pyykölä 563101025 Itä-Pyykölä 563102004 Rantapuistola 563102005 Puistola 563102013 Kasarminmäki 563102014 Sairaalanmäki 563102015 Haaranmäki 563102027 Jouhtenenneva 563103006 Saha 563103007 Kostepää 563103008 Länsihussa 563103016 Eteläranta 563103017 Miettämäki 563103018 Kintunperä 563103019 Kalliokangas-Törmäperä	Oulainen kylät ja maaseutu	Muut alueet	2185	563000020 Petäjäskoski 563000021 Honkaranta 563000022 Matkaniva 563000023 Käpylä 563000029 Keskustan ympäristö 563000030 Lehtopää 563000031 Rautioranta 563000032 Mäyränperä 563101026 Palola 563101028 Matosaari

Oulaisten alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

Viereisissä kuvioissa on kuvattu Oulaisten alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksiä.

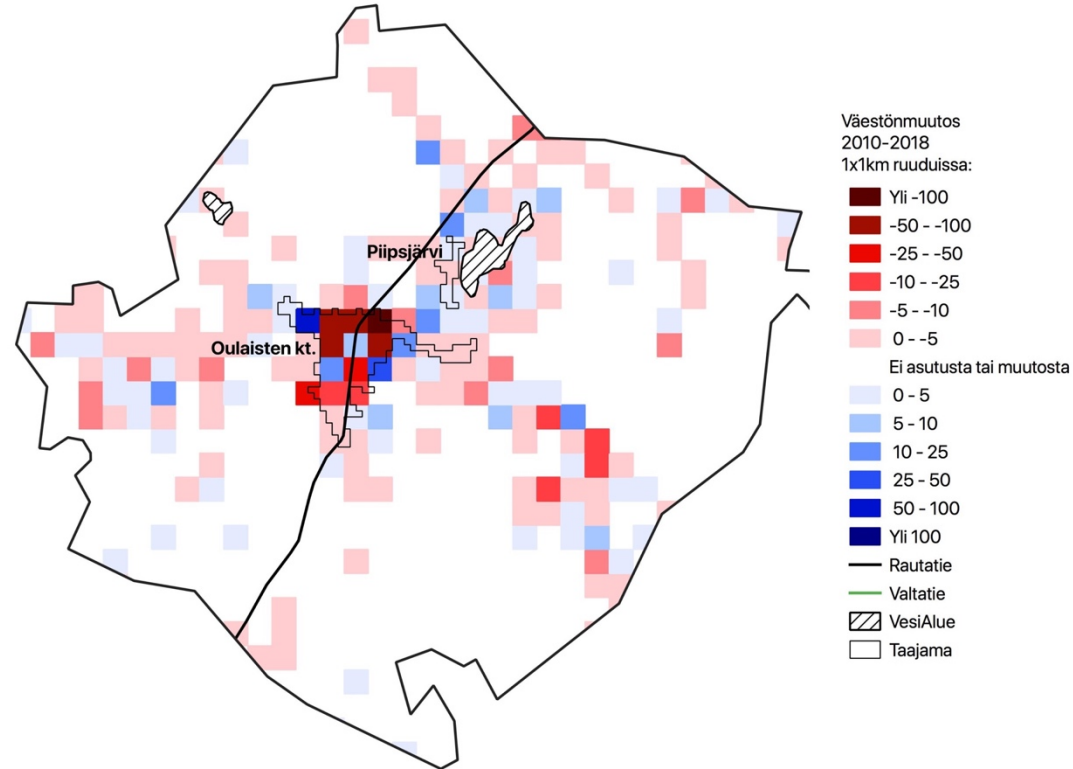
- Oulaisten väkiluvun supistuminen selittyi lähes täysin Oulaisten keskustan supistumisella 2010-luvun aikana: Oulaisten haja-asutusalueiden väkiluku supistui alle 100 asukkaalla 2010-luvulla, kun taas Oulaisten keskustan väkiluku laski yli 500 asukkaalla.
- Oulaisten keskustaajaman suhteellinen väestönkehitys jäi merkittävästi Oulaisten muiden alueiden väestönkehitystä heikommaksi. Oulaisten keskustaajaman väkiluku supistui vuosien 2010-2019 aikana yhteensä 9,1 prosentilla, kun taas Oulaisten kylien ja maaseudun väkiluku supistui saman ajanjakson aikana 4,1 prosentilla.
- Oulaisten keskustan väestönkehitys oli tarkastelujakson ensimmäisinä vuosina positiivista, mutta vuoden 2011 lähtien väkiluku on laskenut tasaisen voimakkaasti. Oulaisten maaseudun ja kylien väkiluku kasvoi vuoteen 2013 asti (hyvin maltillisesti), jonka jälkeen väkiluku on supistunut hieman. Vuosien 2010-2018 aikana väkiluku supistui vain 1,7 prosentilla, mutta vuosien 2018-2019 aikana väkiluku supistui erittäin voimakkaasti.

Oulaisten paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Oulaisten sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

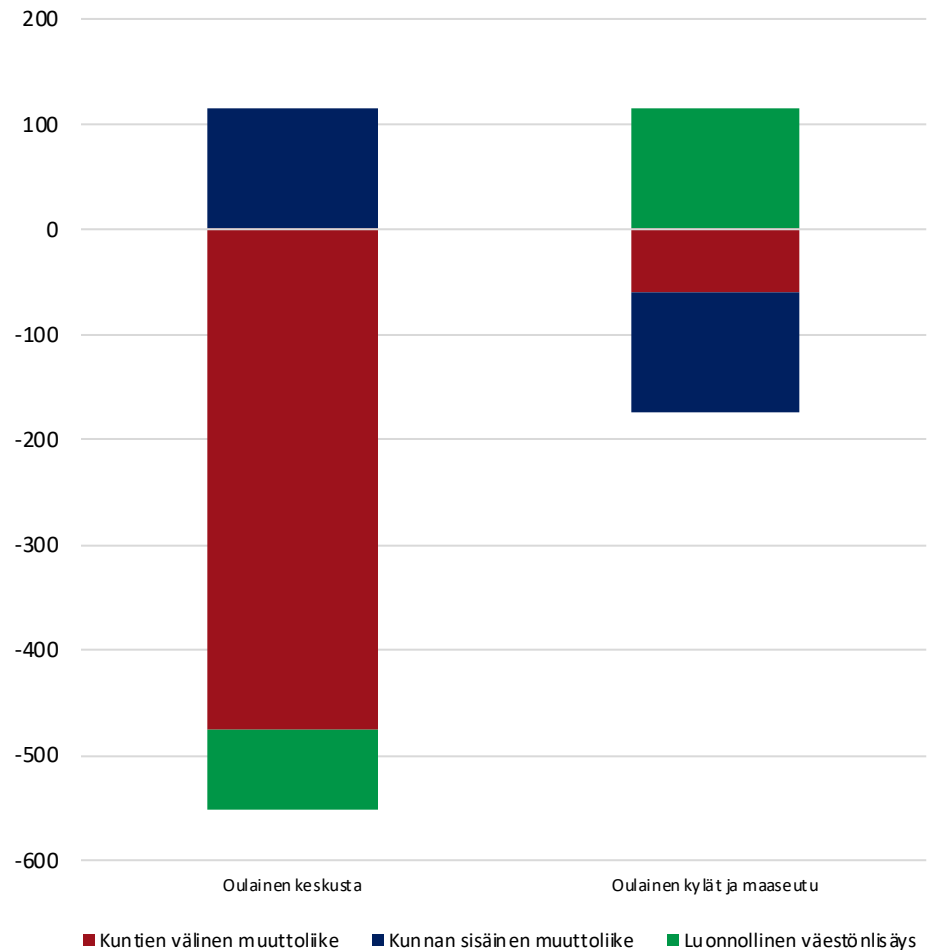
- Noin puolet (45%) Oulaisten asutusta pinta-alasta on väestöpohjaltaan supistuvaa, kun taas noin hieman yli kolmasosa (37%) asutuista väestöruuduista väestö kasvoi 2010-luvun aikana.
- Oulaisten keskustaajaman väestönkehitys oli pääosin supistuvaa. Etenkin Oulaisten keskustaajaman pohjoispuolella väestönkehitys oli paikoin erittäin negatiivista (heikoimmillaan -112 asukasta 2010-luvulla). Väestö kasvoi pistemäisesti Oulaisten taajaman reunoilla, vahvinta kasvu oli taajaman läntisillä reunoilla (+53as.). Taajaman lähiympäristössä väestö lähinnä supistui maltillisesti.
- Piipsjärven taajaman alueella ja lähiympäristössä väestönkehitys oli lähinnä maltillista; alueella tapahtui sekä pientä supistumista, että kasvua. Haja-asutusalueella väestönkehitys oli pääosin maltillista, joskin Matkanivan-Annoisten alueella väestö supistui kohtuullisen voimakkaasti.

Oulaisten alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010- 2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Oulaisten eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (4,0 % Oulaisissa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alue-tason tietoa.

- Perinteisesti Oulaisten luonnollinen väestönkehitys on ollut kaupunkia vahvasti kasvattava tekijä, mutta 2010-luvulla erittäin voimakkaasti laskenut syntyvyys yhdistettynä ikärakenteen vanhenemiseen on painanut ajanjakson loppupuolen luonnollisen väestönlisäyksen negatiiviseksi. Koko ajanjakson luonnollinen väestönlisäys oli kuitenkin hieman positiivista. Positiivinen luonnollinen väestönlisäys näkyi Oulaisten harvemmin asutuilla alueilla; keskustaajaman luonnollinen väestönlisäys oli maltillisesti negatiivista 2010-luvulla.
- Oulaisten supistuminen perustuu täysin muille kunnille kärsittyihin muuttotappioihin: etenkin keskustaajaman muuttotappiot muille kunnille olivat erittäin suuria 2010-luvun aikana, joskin myös muu Oulainen kärsi muuttotappiota kuntien välisessä muuttoliikkeessä. Oulaisten tappiollinen muuttoliike perustuu täysin nuorten koulutuksen ja muiden syiden perässä tapahtuvaan muuttoliikkeeseen, joskin keskustaajama kärsi myös yli 25-vuotiaiden muuttoliikkeessä pieniä muuttotappioita (muu Oulainen sai merkittäviä muuttovoittoja yli 25-vuotiaista).
- Kunnan sisällä tapahtuva muuttoliike taas keskittää Oulaisten väestöä keskustaajamaan. Kunnan sisällä tapahtuva muuttoliike maltillisesti keskustaajaman muuta kuntaa voimakkaampaa supistumista 2010-luvulla.

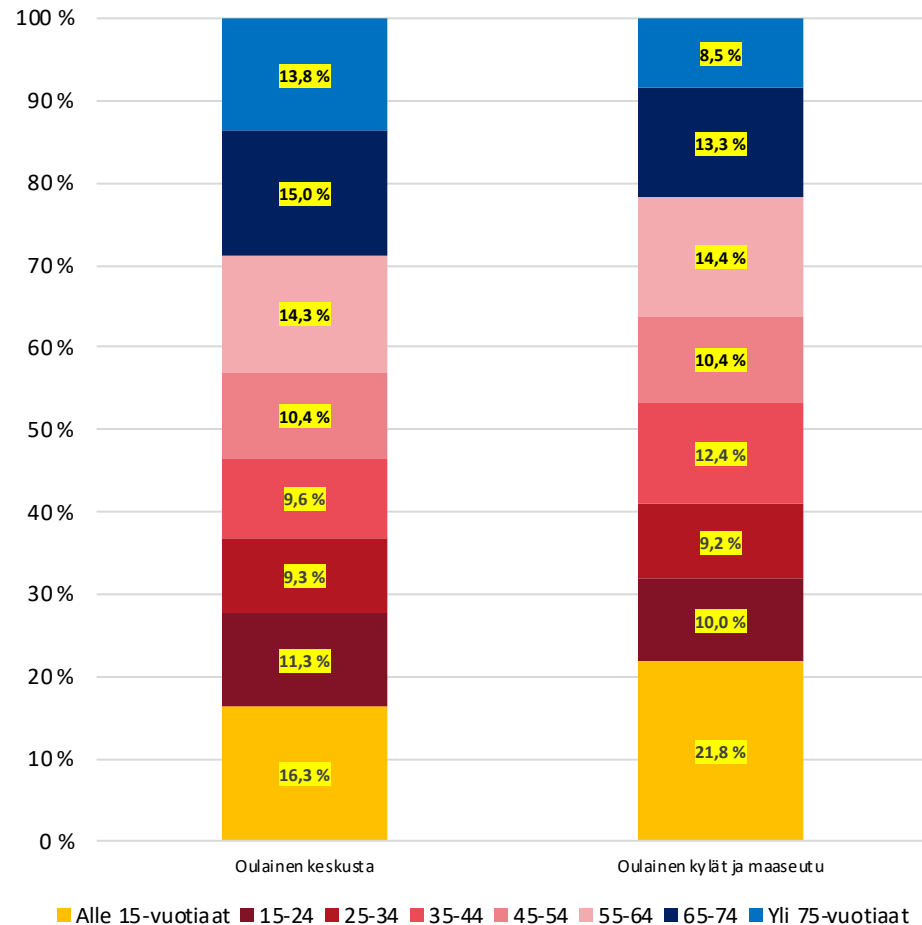

■ Kuntien välinen muuttoliike ■ Kunnan sisäinen muuttoliike ■ Luonnollinen väestönlisäys

Oulaisten alueiden ikärakenne vuonna 2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Oulaisten eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Erot Oulaisten keskustaajaman ja muiden alueiden ikärakenteissa olivat suhteellisen suuret. Lasten osuudessa ero on merkittävä: Oulaisten keskustan väestöstä merkittävästi pienempi osuus oli alle 15-vuotiaita verrattuna muuhun Oulaiseen, joskin myös Oulaisten keskustan lasten osuus on korkea koko maan ja seutukaupunkien keskitasoon verrattuna.
- Työikäisen väestön osuus oli taas lähes vastaava Oulaisten keskustassa ja maaseudulla: Keskustan väestöstä 55 prosenttia oli 15-64-vuotiaita, kun taas vastaavan ikäluokan osuus oli 56,4 prosenttia muun Oulaisten alueella. Erot työikäisen väestön ikärakenteessa olivat myös maltillisia, nuorten (15-24-vuotiaat) osuus oli hieman korostuneempi keskustaajamassa, kun taas muilla alueilla etenkin 35-44-vuotiaiden osuus oli korostuneempi.
- Suurin ero Oulaisten eri tarkastelualueiden välillä oli eläkeikäisen väestön osuudessa: Keskustan väestöstä 28,7 prosenttia oli eläkeikäisiä, kun taas muilla alueilla asuvasta väestöstä vain 21,8 prosenttia oli yli 65-vuotiaita. Ero oli maltillinen 65-74-vuotiaiden osuudessa, mutta huomattava yli 75-vuotiaiden osuudessa, joka on lähes kaksinkertainen Oulaisten keskustassa. Tätä selittää ikäihmisille sopivien asumisen ratkaisuiden ja palveluiden sekä palveluasumisen sijoittuminen keskustaajamaahan. Keskustaajaman yli 75-vuotiaan väestön korkea osuus selittää myös alueen merkittävästi heikompaa luonnollista väestönlisäystä.

Raahe

Raahen tarkastelualueet 1/2

Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Pattijoki	Paikalliskeskus	5185	678112038 Järventölä-Pietarinmäki	Raahen keskusta	Keskustaajama	10082	678101001 Pitkäkari
			678112039 Maunula-Kaarelanmäki				678101003 Liikekeskus
			678112040 Pattijoki keskusta				678101004 Velkaperä
			678112041 Eskelinen-Perälä				678101005 Miljoonaperä
			678112042 Kesälä-Toronmäki				678101012 Vanha Kaupunki
			678112043 Mari-Kamutanmäki				678101022 Vanha Kaupunki
			678112044 Pyhtilä-Lappanen				678101032 Vanha Kaupunki
			678113045 Harakkamäki				678101042 Vanha Kaupunki
			678113046 Ojala-Kylmä				678101052 Vanha Kaupunki
			678113047 Mikonkari-Mansikkakari				678102006 Lehmiranta
			678113048 Kotiranta-aho				678102007 Vilppu
							678102008 Antinkangas
							678103009 Teollisuusalue
Piehinki	Muut alueet	621	678111036 Kultala				678103010 Mestauskallio
			678111037 Ylipää				678103011 Ollinsaari
Raahen haja-asutus ja kylät	Muut alueet	1585	678114049 Olkijoki				678104012 Koivuluoto
			678114050 Palokangas-Hummastinvaara				678104013 Kummatti
			678114051 Jokela				678104014 Junnilanmäki
			678114052 Ylipää				678105015 Lapaluoto
			678114053 Kopsa				678105016 Varvi
			678114054 Hanhela				678105017 Välikylä
			678114055 Merialue				678105018 Rautaruukki

Raahen tarkastelualueet 2/2

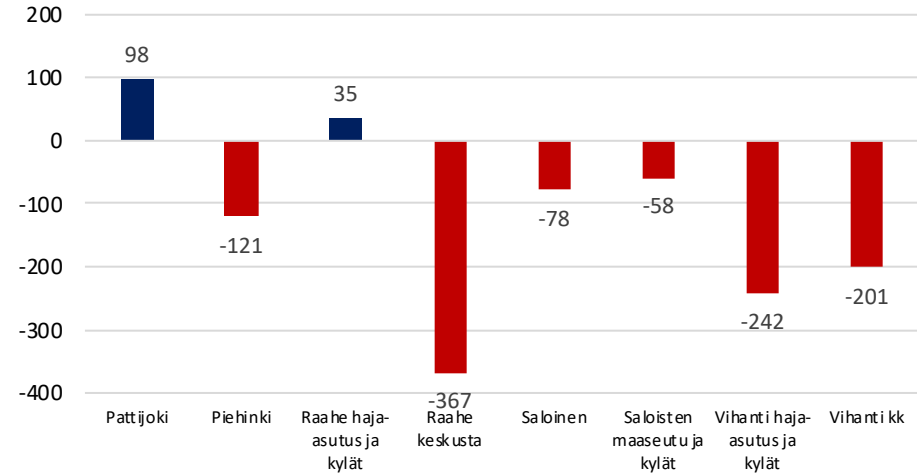
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Saloinen	Paikalliskeskus	3224	678107019 Kirkonseutu	Vihanti haja-asutus ja kylät	Muut alueet	1061	678202003 Alpua
			678107020 Seuranmäki				678202004 Vilminko
			678107021 Orava				678203005 Lampinsaari
			678107022 Myllymäki				678204006 Lumimetsä
			678107023 Tarpio				678205007 Ilveskorpi
			678107024 Honganpalo				678201001 Kirkonkylä
			678108025 Kiilakoski				678201002 Kuusirati
			678108026 Kaakkuri				678201008 Lukkaroinen
			678108027 Palonkylä				
			678108028 Pattijärvi				
Saloisten maaseutu ja kylät	Muut alueet	1221	678109029 Haapajärvi	Vihanti kk	Paikalliskeskus	1577	
			678109030 Mattilanperä				
			678109031 Ketunperä				
			678109032 Romuperä				
			678110033 Haapajoki				
			678110034 Aunolanperä				
			678110035 Siniluoto				

Raahen alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

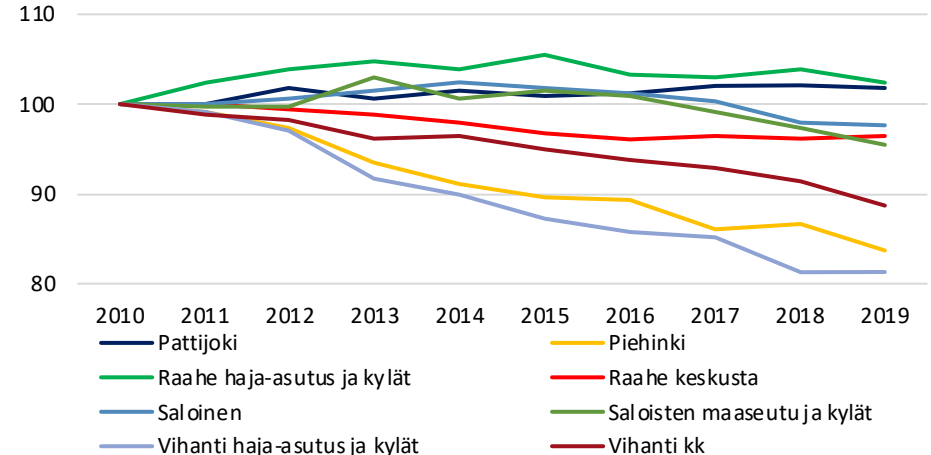
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Raahen alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Raahen tarkastelualueiden väestönkehitys oli 2010-luvulla vaihtelevaa. Raahen keskustaajamaa ympäröivällä haja-asutusalueella ja kylissä sekä keskustaajamasta irrotetun Pattijärven kirkonkylän alueella väestö kasvoi maltillisesti 2010-luvun aikana, kun taas väestö supistui yli 200 asukkaalla Raahen muussa keskustassa ja Vihannin kirkonkylässä sekä Vihannin entisen kunnan haja-asutusalueella.
- Suhteellinen väestönkehitys paljastaa merkittävää polarisaatiota Raahen sisäisessä väestönkehityksessä. Pattijoen väkiluku kasvoi 1,9 prosentilla (lähinnä 2010-luvun loppupuolella), ja Raahen haja-asutusalueen väkiluku kasvoi 2,6 prosentilla, joskin haja-asutusalueen väestönkehitys on ollut negatiivista 2010-luvun loppupuolella. Raahen keskustaajaman väkiluku (ilman Pattijokea) supistui 3,5 prosentilla; kehitys on kuitenkin ollut maltillisesti kasvavaa 2010-luvun loppupuolella.
- Muista alueista kehitys oli maltillisinta Saloisissa ja Saloisten maaseudulla, jossa väestö supistui alle 5 prosentilla. Muilla alueilla kehitys oli huomattavasti heikompaa: Vihannin kirkonkylässä väestö supistui hieman yli 11 prosentilla, Piehingiä yli 16 prosentilla ja Vihannin haja-asutusalueella lähes 19 prosentilla.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

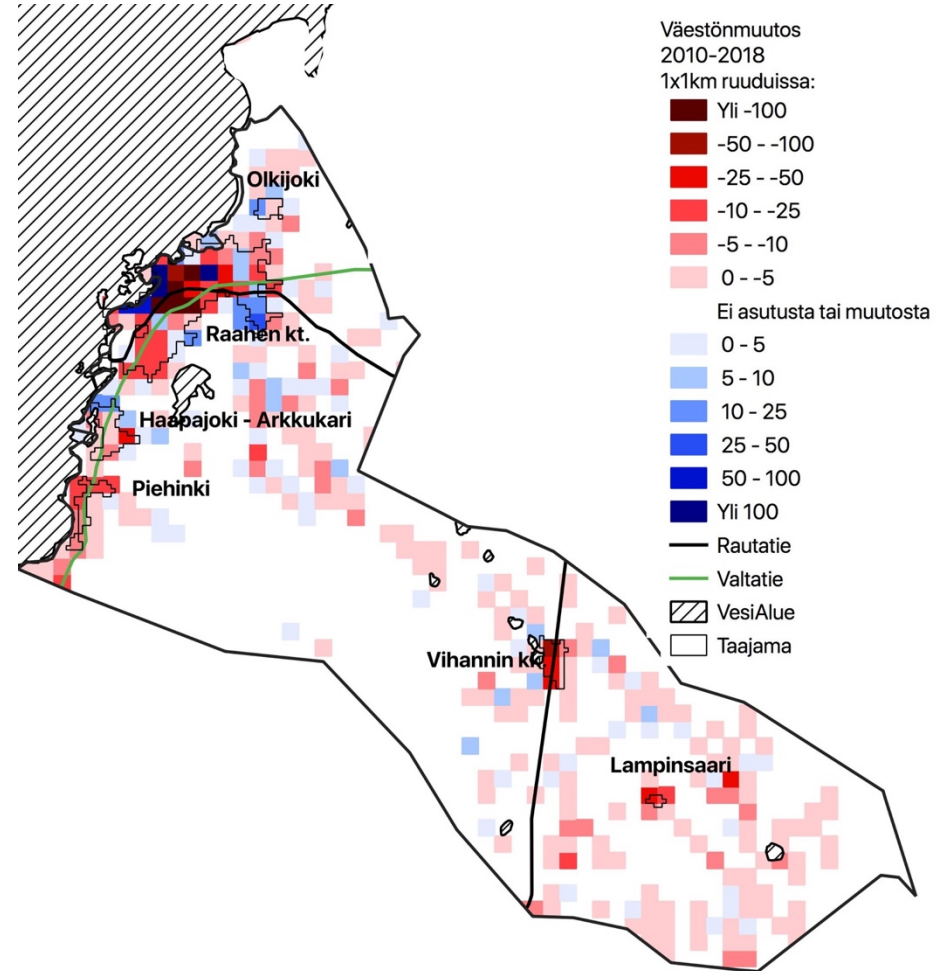
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Raahen paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Raahen sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestörüutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

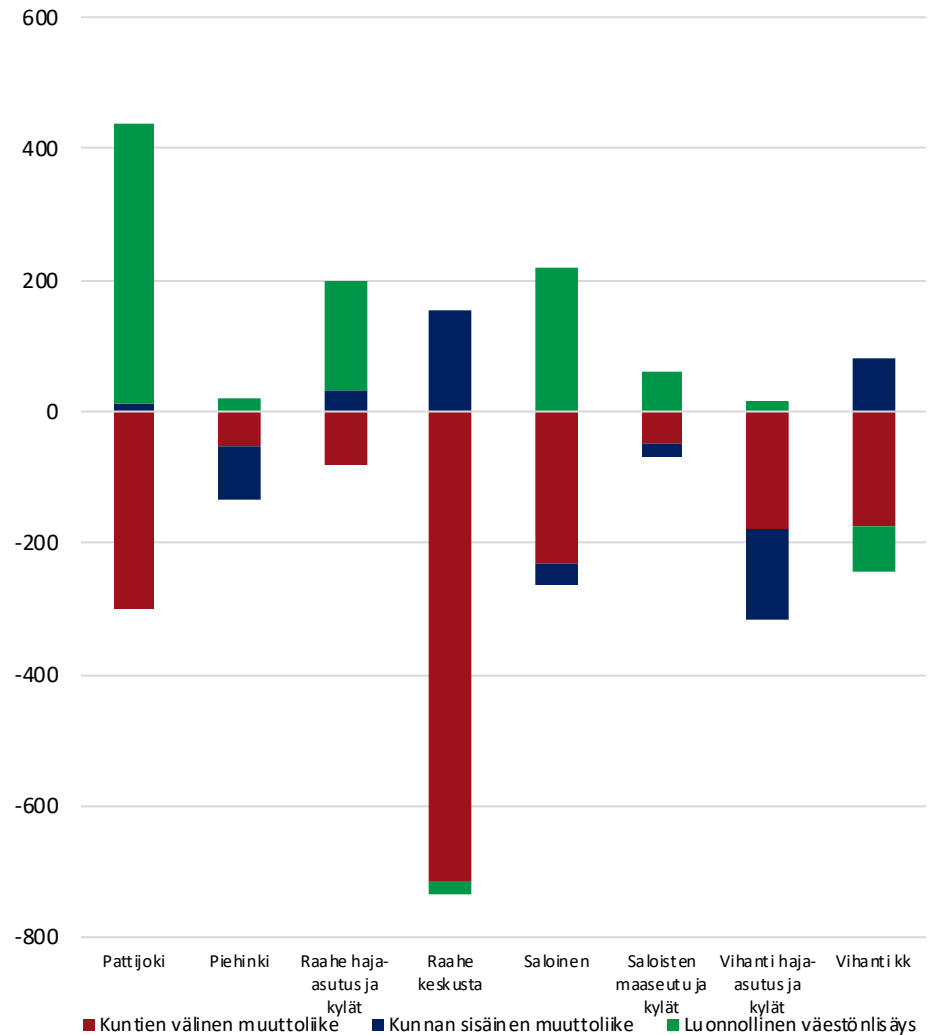
- Raahen asutuista neliökilometreistä 54 prosenttia oli supistuvia ja 28 prosenttia oli kasvavia. Hyvin merkittäviä muutoksia tapahtui kahdeksassa asutussa väestörüudussa: kolmessa väestö kasvoi yli 100 asukkaalla, kun taas viidessä väestö supistui yli 100 asukkaalla.
- Merkittävimmät yksittäiset muutokset tapahtuivat Raahen keskustaajaman alueella molempiin suuntiin. Raahen keskustaajaman alueella merkittävä kasvu painottuu lähes täysin rannikolla sijaitseviin väestörüutuihin; muun ydinkeskustan alueella taas tapahtui erittäin voimakasta supistumista. Myös Pattijoen alueella yhdessä väestörüudussa tapahtui voimakasta kasvua. Keskustan muutosten lisäksi paikoin keskustaajaman reunoilla tapahtui maltillista kasvua.
- Muiden taajamien väestönkehitys oli merkittävästi heikompaa: Haapajoen-Arkkukarin taajaman sekä Olkijoen taajaman reunoilla tapahtui maltillista kasvua, mutta Piehingin, Vihannin ja Lampisaaren taajamien alueella ja taajamia ympäristössä väestö lähinnä supistui, paikoin voimakkaastikin. Haja-asutusalueilla väestönkehitys oli vaihtelevaa, mutta maltillista: lähempänä Raahen keskustaajamaa tapahtui jonkin verran maltillista kasvua, kun taas syrjäisemmällä haja-asutusalueilla väestö lähinnä supistui maltillisesti.

Raahen alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Raahen eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (5,5 % Raahessa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alueen tietoja.

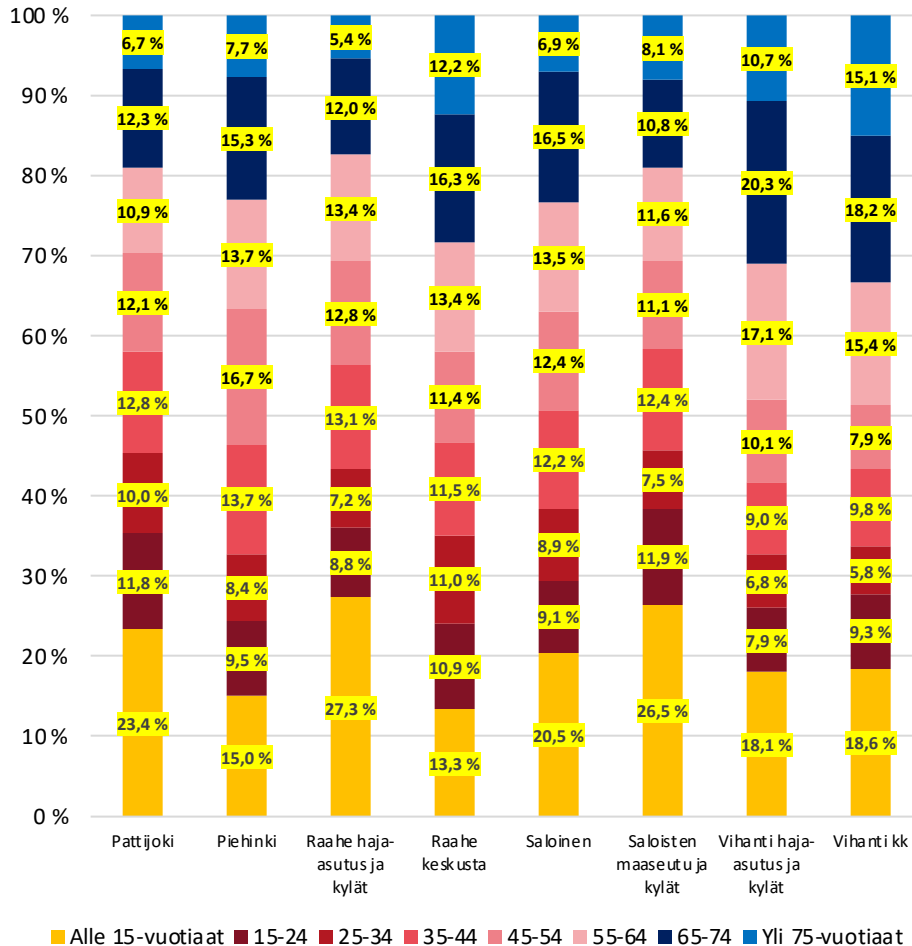
- Raahen luonnollinen väestönlisäys oli kaupunkia kasvattava tekijä 2010-luvulla useimmista seutukaupungeista poiketen, etenkin kaupungin korkean syntyvyyden takia. Luonnollisen väestönkehityksen merkitys on kuitenkin muuttunut ajanjakson aikana väestön ikääntymisen ja syntyvyyden voimakkaan laskun takia; vuonna 2018 Raahen luonnollinen väestönlisäys jäi jo negatiiviseksi. Alueitasolla vaikutukset vaihtelivat: Keskustan ja Vihannin luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista, kun taas Pattijoella, Saloisissa ja Raahen maaseudulla luonnollinen väestönlisäys oli huomattavan positiivista.
- Kuntien välisessä muuttoliikkeessä kärsityt (suuret) muuttotappiot olivat merkittävin Raahen väestöä supistava tekijä. Määrällisesti etenkin Raahen keskusta kärsi suuria muuttotappioita, mutta myös muiden paikalliskeskusten muuttotappiot olivat merkittäviä. Asukasluvuun suhteutettuna muuttotappiot olivat eri alueilla lähes samansuuruiset. Suurin osa muuttotappioista perustuu nuorten muuttoliikkeeseen, mutta Raahessa kärsii myös yli 25-vuotiaiden muuttoliikkeessä kohtuullisia muuttotappioita.
- Kunnan sisällä tapahtuva muuttoliike keskittää väestöä Raahen keskusta eteenkin maaseutualueilta, joskin Raahen sisäisen muuttoliikkeen keskittävä vaikutus on monia seutukaupunkeja maltillisempi.

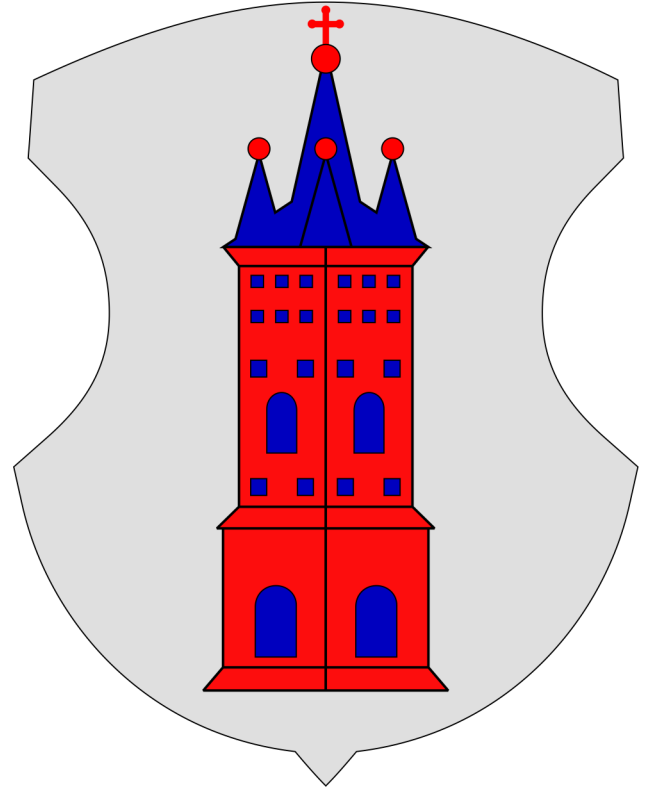
Raahen alueiden ikärakenne vuonna 2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Raahen eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Erot Raahen eri alueiden ikärakenteessa ovat suuria ja etenkin keskustaajaman ikärakenne eroaa merkittävästi kunnan muista alueista. Lasten osuus Raahen väestöstä on korkea. Tästä huolimatta Raahen keskustassa lasten osuus on suhteellisen matala, ja erittäin matala etenkin ympäröiviin alueisiin verrattuna, esimerkiksi Pattijoella lasten osuus on lähes ja Raahen haja-asutusalueella yli kaksinkertainen. Keskustan lisäksi Vihannin ja Piehingin alueilla alle viidesosa väestöstä oli lapsia; muilla alueilla yli viides- tai yli neljäsosa asukkaista oli alle 15-vuotiaita.
- Erot työikäisen väestön osuuksissa olivat myös hyvin suuria. Työikäisen väestön osuus oli korostunein Raahen keskustassa, Pattijoella ja Piehingissä, jossa yli 62 prosenttia väestöstä oli vuonna 2019 työikäisiä (Pattijoella ja Raahen keskustassa työikäisen väestön osuus jäi hieman vajaa 60 prosenttiin. Etenkin Vihannin kirkonkylässä ja maaseudulla työikäisen väestön osuus oli matala; alueen asukkaista vain puolet oli 15-64-vuotiaita. Nuorten ja nuorten aikuisten (15-34-vuotiaat) osuus oli erityisen korostunut Raahen keskustassa ja Pattijoilla.
- Eläkeikäisen väestön osuudessa erot olivat suurimmat taajamien ja maaseutumaisten alueiden välillä. Saloisissa ja Piehingissä vajaa neljäsosa väestöstä oli eläkeikäisiä, Raahen keskustassa eläkeikäisten osuus oli 28,5%, kun taas Vihannissa yli 30 % väestöstä oli eläkeikäisiä. Yli 75-vuotiaan väestön osuus oli matala Raahessa, ainoastaan Raahen keskustassa ja Vihannin alueella yli 10 prosenttia väestöstä kuului yli 75-vuotiaiden ikäryhmään.

Tornio

Tornion tarkastelualueet

Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet	Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Kaakamo	Paikalliskeskus	962	851201010 Kaakamo	Tornion lähiseutu	Muut alueet	2782	851104002 Puuluoto-Röyttä
Karunki	Paikalliskeskus	833	851501022 Karunki kk 851501023 Aapajoki				851201011 Kyläjoki-Laivaniemi
Karunki lähiseutu	Muut alueet	442	851501024 Kukkola 851501025 Korpikylä 851502026 Aapajärvi 851502027 Palovaara				851201012 Ruottala 851302015 Liakka 851302016 Yliliakka
Tornio keskusta	Keskustaajama	15652	851101001 Suensaari 851101002 Juhannussaari 851102001 Kiviranta 851102002 Särkinärä 851103001 Pudas 851103002 Palosaari 851103004 Luotomäki 851103005 Torppi 851103006 Miikki 851104001 Pirkkiö 851104003 Kokkokangas 851104004 Vanha Pirkkiö 851105001 Raumo 851105002 Ruohokari 851105003 Pihlajasaari	Vojakkala	Muut alueet	726	851302017 Kourilehto 851401010 Arpela 851401011 Kantojärvi 851402020 Könölä 851402021 Sattajärvi 851301013 Alavojakkala 851301014 Ylivojakkala

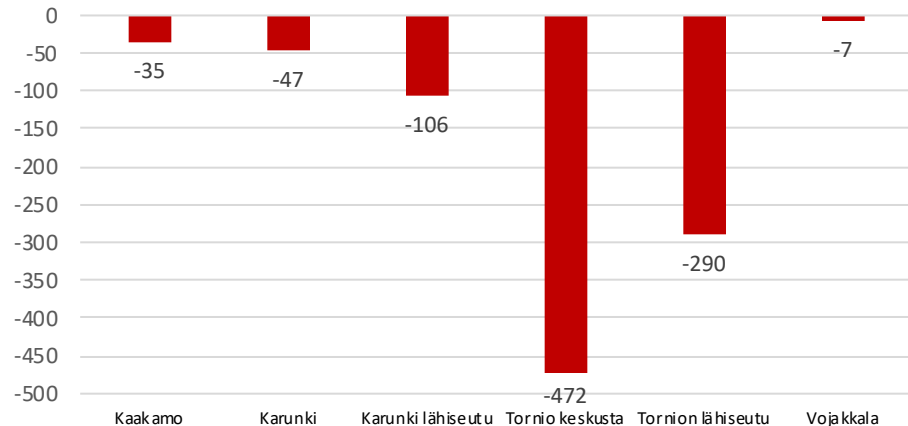

Tornion alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

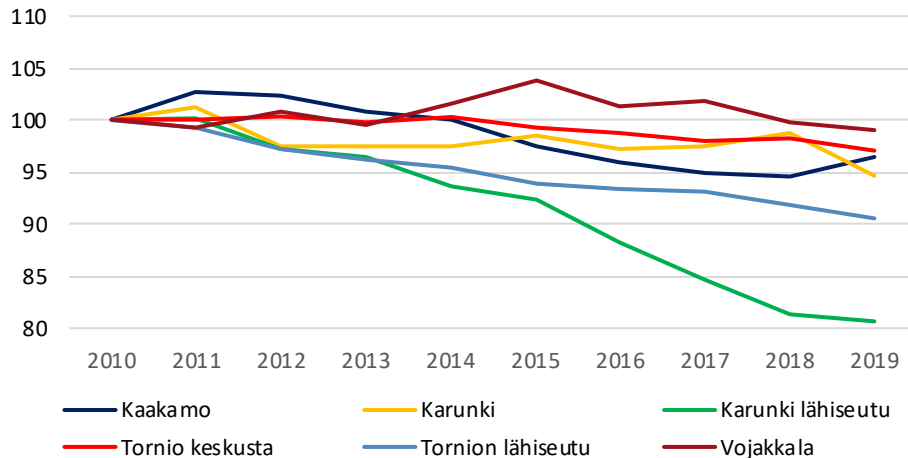
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Tornion alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Tornion kaikkien tarkastelualueiden väestönkehitys jäi 2010-luvun aikana negatiiviseksi. Määrällisesti tarkasteltuna väestö supistui eniten Tornion keskustassa, mutta myös Tornion keskustan lähiseudulla sekä Karunkin lähiseudulla väestö supistui yli 100 asukkaalla 2010-luvun aikana.
- Suhteellisesti tarkasteltuna Tornion keskustan väkiluku laski 2,9 prosentilla, eli hieman vähemmän kuin koko kaupungin väkiluku suhteellisesti tarkasteltuna. Tornion keskustan väkiluku sinnitteli vuoden 2010 tasolla vuoteen 2014 asti, jonka jälkeen väestönkehitys on kääntynyt maltillisen negatiiviseksi. Tornion tarkastelualueista ainoastaan Vojakkalan suhteellinen väestönkehitys oli keskustaa vahvempaa, joskin Kaakamon ja Karungin suhteellinen väestönkehitys ei ollut merkittävästi keskustaa heikompaa. Haja-asutusalueiden väestönkehitys jäi taas merkittävästi keskustaa heikommaksi: Tornion lähiseudulla väkiluku laski vajaalla 10 prosentilla, ja Karungin lähiseudulla lähes 20 prosentilla.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

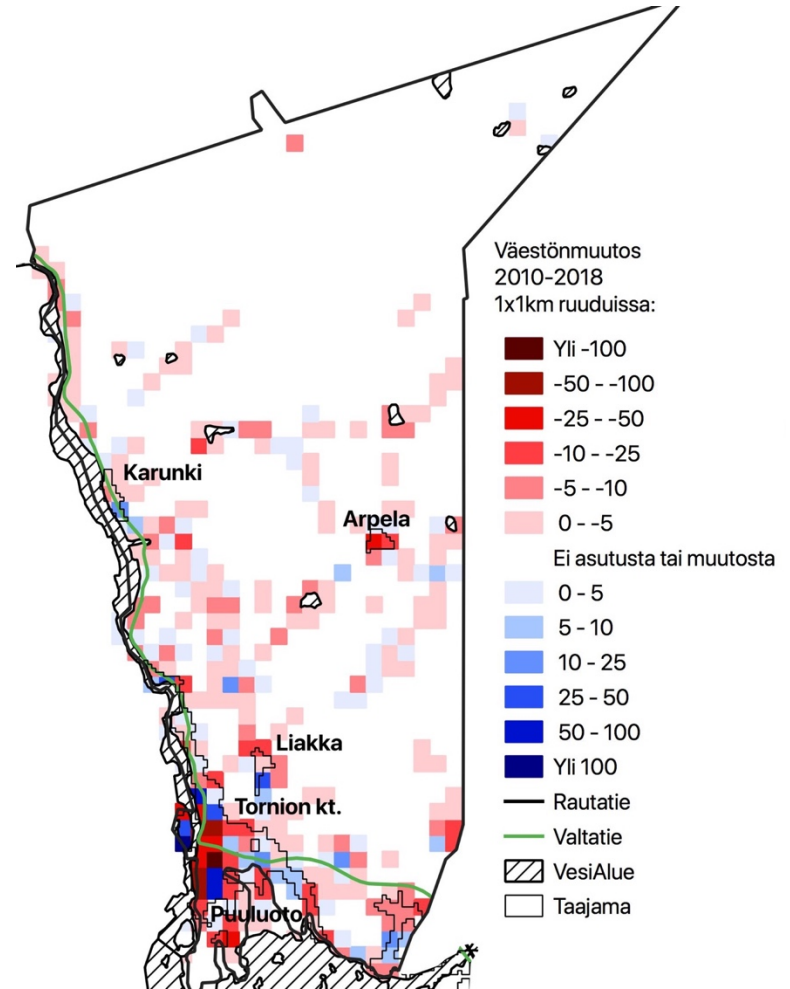
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Tornion paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Tornion sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestörüutuihin vuosien 2010-2018 aikana. On huomionarvoista, että suurin osa Tornioista on asumatonta aluetta.

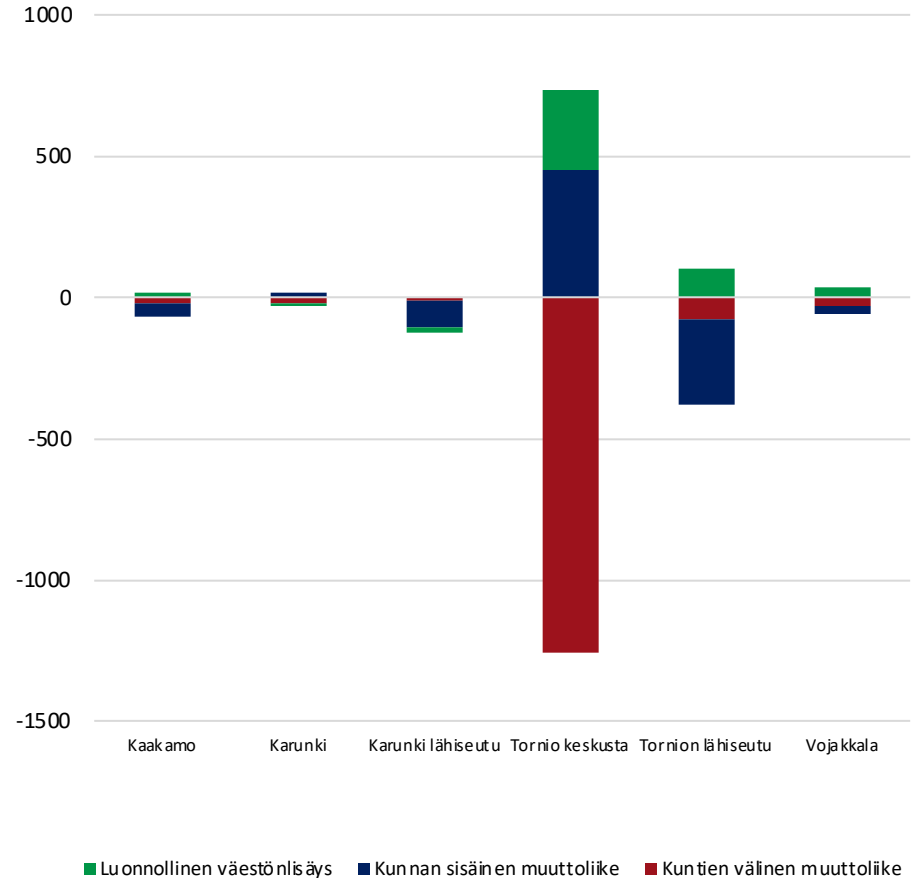
- Väestörüuduissa tarkasteltuna Tornion väestönkehitys on ollut vaihtelevaa, joskin pääosin supistuvaa (54% väestörüuduista oli supistuvia, 29% kasvavia).
- Suurimmat muutokset tapahtuivat Tornion keskustaajamassa, jonka väestönkehitys oli hyvin vaihtelevaa väestörüututasolla. Kasvu oli voimakasta suurimmassa osassa Suensaarta, jossa sijaitsi koko kaupungin eniten kasvanut väestörüutu, jossa väkiluku kasvoi 161 asukkaalla 2010-luvun aikana. Muun Tornion keskustaajaman alueella väestö taas lähinnä supistui, paikoin voimakkaasti; yksittäisistä ruuduista voimakkain supistuminen oli -177 asukasta vuosien 2010-2018 aikana. Tornion keskustaajaman itäreunoilla tapahtui taas pientä kasvua, kun taas eteläreunoilla tapahtui merkittävää kasvua.
- Muun Tornion alueella muutokset olivat maltillisempia, joskin Liakan taajamassa tapahtui sekä merkittävää kasvua että supistumista. Karunkin taajamassa muutokset olivat maltillisia, kun taas Arpelan taajamassa väestö supistui merkittävästi. Taajamaiden ulkopuolella väestö lähinnä supistui maltillisesti, etenkin keskustaajamasta syrjäisemmillä alueilla.

Tornion alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Tornion eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (4,8 % Torniossa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-alueen tietoja.

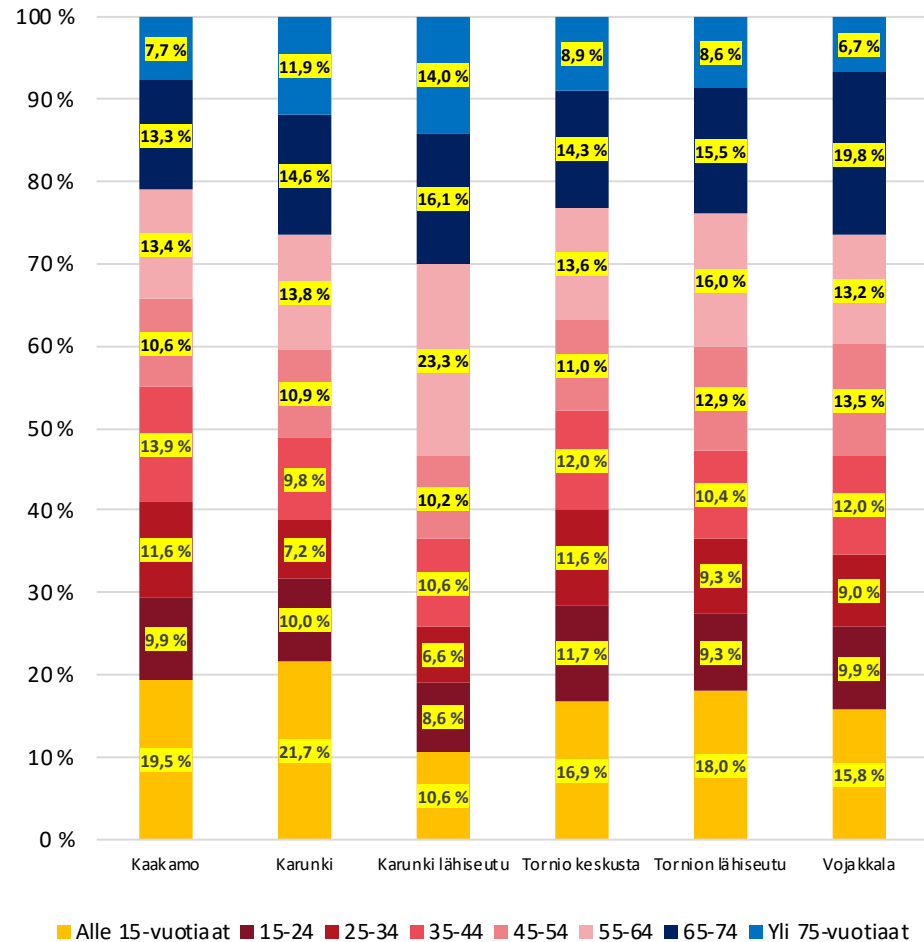
- Tornion luonnollinen väestönlisäys oli maltillisesti positiivista 2010-luvulla. Luonnollinen väestönlisäys kasvatti etenkin Tornion keskustaa ja keskustan lähiseutua, joskin vain Karunkin alueella luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista yhteenlaskettuna vuosien 2010-2018 aikana. Toisaalta syntyvyyden lasku on heikentänyt Tornion luonnollista väestönlisäystä voimakkaasti 2010-luvulla ja vuonna 2018 kaikkien Tornion tarkastelualueiden luonnollinen väestönlisäys oli jo negatiivista.
- Merkittävin kaupungin väestöä supistava tekijä on maan sisäinen muuttoliike. Etenkin keskustaajama kärsii erittäin suurista muuttotappioista muille kunnille, joskin kaikki Tornion tarkastelualueet kärsivät jonkin asteisia muuttotappioita kuntien välisessä muuttoliikkeessä. Tornio kärsii suuria muuttotappioita sekä nuorten että yli 25-vuotiaiden muuttajien ryhmässä; Tornio ei saanut 2010-luvulla muuttovoittoa yhdestäkään kymmenvuotisikäryhmästä.
- Kunnan sisäinen muuttoliike keskittää väestöä Tornion keskustaajamaan muilta alueilta; etenkin Tornion lähiseudulta. Muusta kaupungista saadut muuttovoitot pitivät Tornion keskustan väestönkehityksen kunnan keskitasoa vahvempaan.

Tornion alueiden ikärakenne vuonna 2019

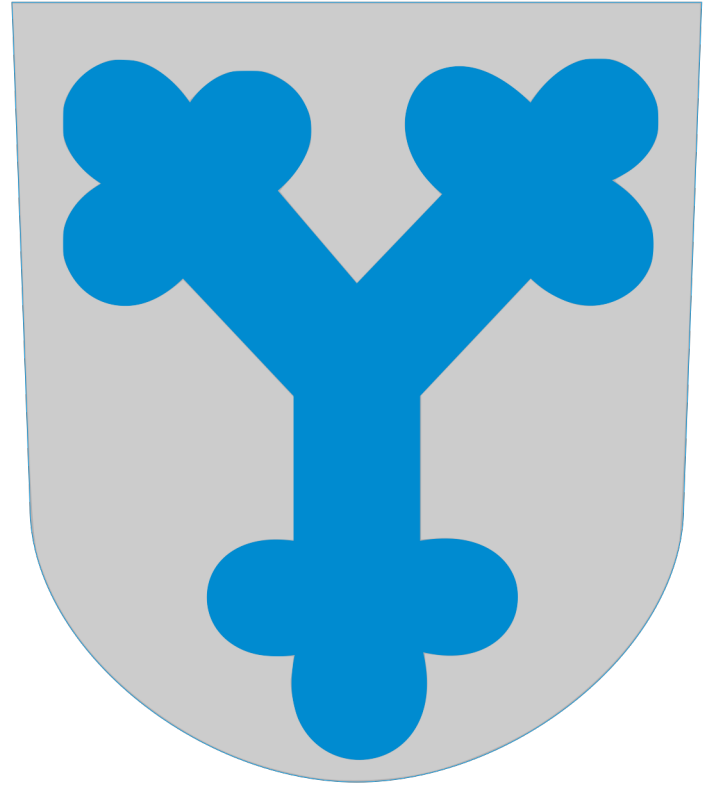
Viereisessä kuviossa kuvataan Tornion eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Erot lasten osuuksissa olivat huomattavia. Lasten osuus väestöstä oli erittäin korkea Karunkissa ja Kaakamossa, mutta kohtuullisen korkea myös Tornion keskustassa ja keskustan lähiseudulla. Karunkin lähiseudulla taas lasten osuus jäi erittäin matalaksi.
- Karunkia lukuun ottamatta työikäisen väestön osuus oli hyvin vastaava kaikilla Tornion tarkastelualueilla. Karunkin väestöstä 52 prosenttia oli työikäisiä, kun taas muilla alueilla noin 58-60 prosenttia väestöstä kuului 15-64-vuotiaiden ikäryhmään (Tornion keskustan väestöstä 59,9 prosenttia oli työikäisiä). Nuorten ja nuorten aikuisten osuus oli erityisen korostunut keskustaajamassa, jonka väestöstä lähes joka neljäs oli 15-34-vuotias.
- Eläkeikäisen väestön osuus on suhteellisen matala Torniossa suhteessa seutukaupunkien keskitasoon. Keskustaajaman väestöstä 23,2 prosenttia oli yli 65-vuotiaita; tätä matalampi osuus oli vain Kaakamossa (21%). Karunkissa ja Vojakkalassa hieman yli neljäsosa väestöstä oli eläkeikäisiä, korkein eläkeikäisen väestön osuus oli Karunkin lähiseudulla, jonka väestöstä hieman yli 30% oli eläkeikäisiä. Yli 75-vuotiaan väestön osuus oli korostunein Karunkissa ja Karunkin lähiseudulla.

■ Alle 15-vuotiaat ■ 15-24 ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55-64 ■ 65-74 ■ Yli 75-vuotiaat

Ylivieska

Ylivieska tarkastelualueet

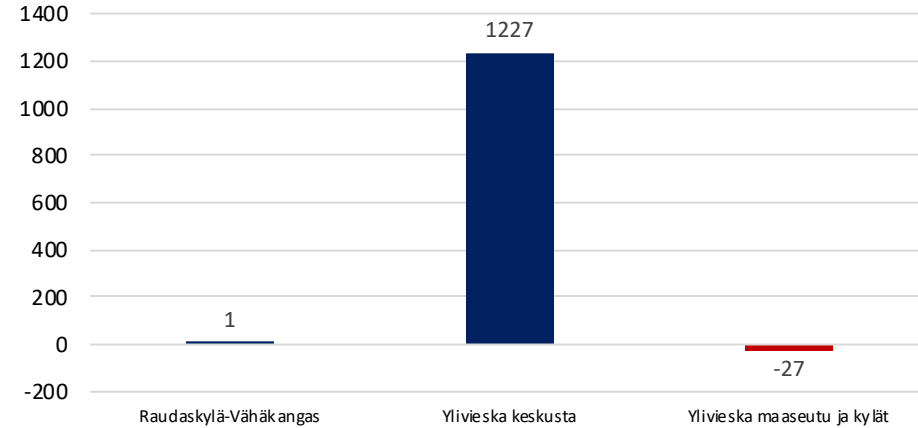
Tarkastelualueen nimi	Tarkastelualueen luokka	Väkiluku	Osa-alueet
Raudaskylä-Vähäkangas	Paikalliskeskus	1473	977103015 Opistonmäki 977103016 Isokoski 977103017 Huhtala 977104019 Vähäkangas
Ylivieska keskusta	Keskustaajama	13220	977101001 Keskusta 977101002 Hakalahti 977101003 Koskipuhto 977101004 Kivioja 977101005 Hollihaka 977101006 Kaisaniemi 977101007 Niemenranta 977101008 Männistö 977101009 Toivonpuisto 977101010 Pyörreperä 977101011 Puuhkala 977102012 Ojakylä 977102013 Niemelä 977102014 Visala
Ylivieska maaseutu ja kylät	Muut alueet	496	977103018 Löytty 977104020 Kantokylä 977104021 Tuomela-Teikko

Ylivieskan alueiden väestönkehitys 2010-luvulla

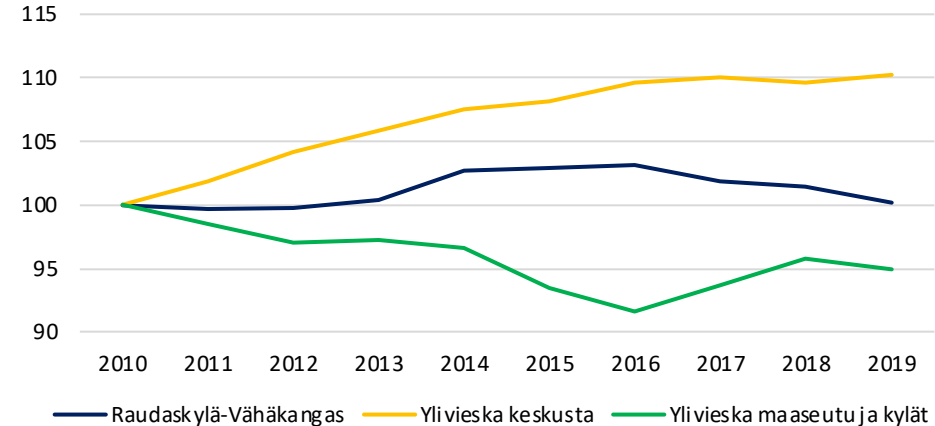
Viereisissä kuvioissa on kuvattu Ylivieskan alueiden väestönkehitystä 2010-luvulla. Ylemmässä kuviossa on kuvattu 2010-luvun absoluuttista väestönkehitystä ja alemmassa kuviossa 2010-luvun suhteellista väestönkehitystä indeksinä.

- Ylivieska on 2010-luvulla ollut eniten kasvanut seutukaupunki niin määrällisesti kuin suhteellisesti mitattuna. Käytännössä kaikki Ylivieskan kasvu on kohdistunut Ylivieskan keskustan alueelle; keskustaajaman väkiluku kasvoi vuosien 2010-2019 aikana yli 1 200 asukkaalla. Muilla alueilla muutokset olivat hyvin maltillisia keskustan kasvuun verrattuna.
- Ylivieskan keskustaajaman suhteellinen kasvu oli 10,2 prosenttia vuonna 2019, eniten kaikista seutukaupunkien keskustaajamista. Kasvu oli erityisen vahvaa 2010-luvun alussa, ja etenkin vuoden 2016 jälkeen kasvu on ollut hidasta ja vaihtelevaa.
- Raudaskylä-Vähäkankaan alueella väkiluku kasvoi hieman (+44 as.) vuosien 2010-2015 välillä, mutta väkiluku supistui tämän jälkeen vuoden 2010 tasolle. Ylivieskan haja-asutusalueilla väkiluku on taas supistunut noin viidellä prosentilla, joskin vuositason vaihtelu on ollut suurta.

Väestön määrällinen muutos 2010-2019

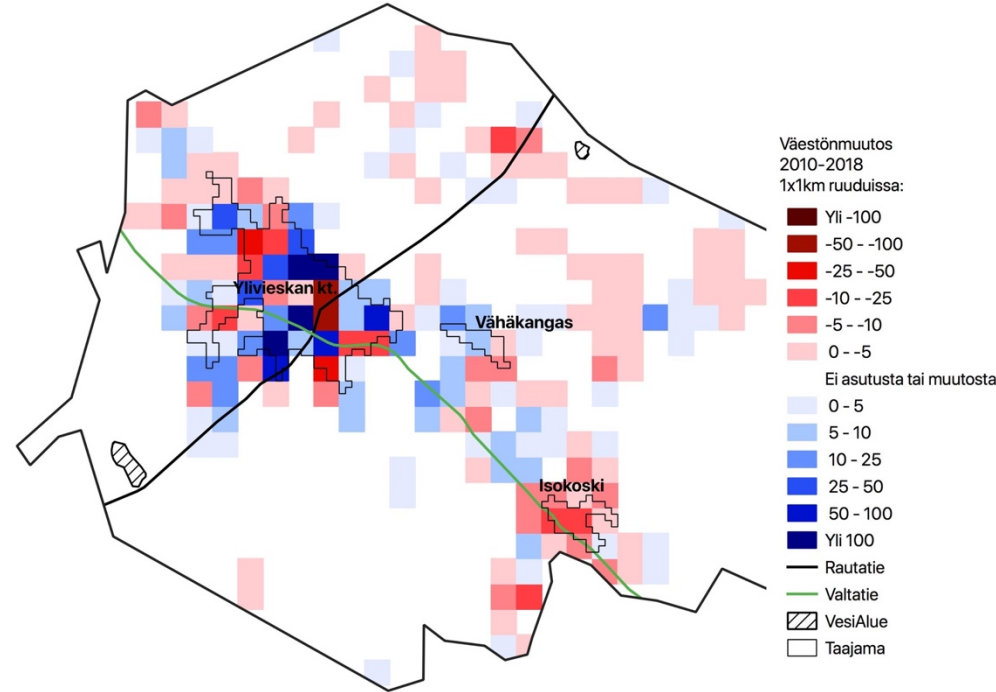
Väestönkehityksen indeksi 2010-2019 (2010=100)

Ylivieskan paikkatietoon perustuva väestönkehitys 2010-luvulla

Oheisessa kartassa kuvataan Ylivieskan sisäistä väestönkehitystä perustuen 1x1km väestöruutuihin vuosien 2010-2018 aikana.

- Vaikka Ylivieska kasvoi voimakkaasti 2010-luvun aikana, paikkatietopohjaisesti kasvu on ollut vaihtelevaa: kaupungissa on voimakkaasti kasvaneita, mutta myös voimakkaasti supistuneita alueita. Ylivieskan väestöruuduista 11:sta väkiluku kasvoi yli 25 asukkaalla ja neljässä yli 100 asukkaalla. Väkiluku taas supistui yli 25 asukkaalla neljässä ruudussa ja yli 50 asukkaalla kahdessa ruudussa.
- Suurimmat yksittäiset muutokset tapahtuivat Ylivieskan keskustaajamassa. Koko kunnan merkittävimmät supistuvat alueet sijaitsivat Ylivieskan rautatieaseman läheisyydessä, jonka lisäksi merkittävää supistumista tapahtui Ludinkankaan alueella sekä osissa taajaman luoteisosia. Merkittävimmät kasvupisteet sijaitsivat ydinkeskustassa sekä taajaman pohjois- ja eteläreunoilla. Näiden lisäksi taajamaan reunoilla ja lähiympäristössä on tapahtunut maltillista kasvua 2010-luvun aikana.
- Vähäkankaan taajaman alueella väestönkehitys on ollut vaihtelevaa, joskin suurimmassa osassa taajamaa väkiluku kasvoi maltillisesti. Isokosken taajamassa väkiluku on taas lähinnä supistunut. Haja-asutusalueilla väestönkehitys on ollut vaihtelevaa: keskustaajaman ja Vähäkankaan lähetyvillä väkiluku on pääsääntöisesti kasvanut maltillisesti, kun taas syrjäisemmillä alueilla väestö on lähinnä supistunut maltillisesti.

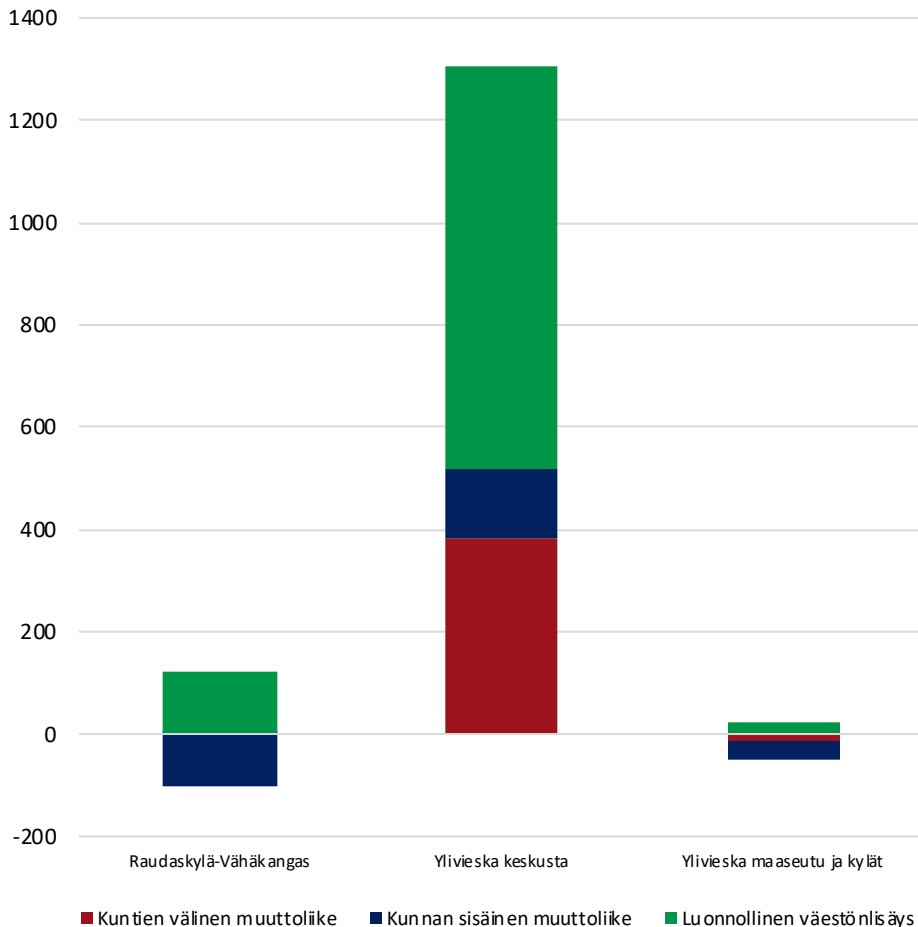

Ylivieskan alueiden väestönmuutosten osatekijät 2010-2018

Oheisessa kuviossa on kuvattu Ylivieskan eri alueiden väestönkehityksen osatekijöitä 2010-luvulla. On huomionarvoista, että luonnollisessa väestönlisäyksessä on hieman epävarmuutta puuttuvien kuolleiden takia (1,8 % Ylivieskassa; kts. liite 2.). Lisäksi maahanmuutosta ei ole saatavilla osa-aluetason tietoa.

- Ylivieska oli kaikista seutukaupungeista eniten kasvanut kunta 2010-luvulla. Kasvua selittää etenkin erittäin positiivinen luonnollinen väestönlisäys, joka on kuitenkin heikentynyt 2010-luvun aikana väestön ikääntyessä ja syntyvyyden laskiessa (heikentäen näin koko kaupungin kasvua). Luonnollinen väestönlisäys kasvatti määrällisesti etenkin keskustaajaman väkilukua, joskin asukaslukuun suhteutettuna Raudaskylä-Vähäkankaan luonnollinen väestönlisäys oli vahvempaa.
- Ylivieska sai suuria muuttovoittoja myös kuntien välisestä muuttoliikkeestä. Kuntien välinen muuttoliike kasvatti ainoastaan keskustaajamaa, Ylivieskan maaseutualueet kärsivät maltillisia muuttotappiota muulle maalle. Muuttovoitot koostuvat etenkin yli 25-vuotiaista, mutta keskustaajama sai pientä muuttovoittoa myös 20-24-vuotiaista, mikä on harvinaista seutukaupunkien keskuudessa. Vuositasolla muuttoliikkeen vaikutus on ollut vaihtelevaa, ja esimerkiksi vuonna 2018 Ylivieska kärsi merkittäviä muuttotappiota.
- Kaupungin sisäinen muuttoliike kiihdyttää keskustaajaman kasvua, joskin vaikutus on muihin osatekijöihin verrattuna vähäinen. Kunnan sisällä tapahtuva muuttoliike painaa muiden kaupungin alueiden väestönkehityksen heikoksi.

Ylivieskan alueiden ikärakenne vuonna 2019

Viereisessä kuviossa kuvataan Ylivieskan eri alueiden väestön ikärakennetta vuonna 2019.

- Lasten osuus Ylivieskan väestöstä oli erittäin korkea. Kaikilla tarkastelualueilla yli viidesosa väestöstä oli alle 15-vuotiaita vuonna 2019. Lasten osuus oli korostunein Raudaskylä-Vähäkankaalla ja matalain keskustaajamassa.
- Työikäisen väestön osuus oli taas korkein keskustaajamassa, jonka väestöstä noin 60 prosenttia oli 15-64-vuotiaita vuonna 2019. Muiden alueiden työikäisen väestön osuus jäi hieman matalammaksi, Raudaskylä-Vähäkankaalla työikäisiä oli 56,4% väestöstä ja Ylivieskan maaseudulla 57,3 prosenttia väestöstä. Keskustaajamassa nuorten ja nuorten aikuisten (15-34-vuotiaat) osuus oli erityisen korostunut, joka neljäs alueen asukas kuului kyseiseen ikäryhmään. Etenkin Ylivieskan maaseudulla 55-64-vuotiaiden osuus oli korostunut.
- Ylivieskassa eläkeikäisen väestön osuus oli matala seutukaupunkien keskitasoon verrattuna. Keskustaajaman ja Ylivieskan maaseudun asukkaista joka viides oli eläkeikäinen, kun taas Raudaskylä-Vähäkankaalla vain 17,4 prosenttia väestöstä oli eläkeikäisiä. Yli 75-vuotiaan väestön osuus oli korostunein keskustaajamassa, jonne (oletettavasti) suurin osa palveluasumisesta ja hoitopaikoista keskittyy.

Liitteet ja lähteet

Liite 1. Puuttuva väestö

Kuviossa on kuvattu jokaisen seutukaupungin ”puuttuvan väestön” osuutta koko väestöstä vuonna 2019, eli väestöä, jonka asuinpaikka on tuntematon tai virheellinen. Tätä väestöä ei ole huomioitu seutukaupunkien sisäisessä analyysissä, sillä tuntemattoman väestön sijoittuminen voi vaihdella seutukaupungista toiseen, eikä oletettavasti jakaannu tasan eri alueille.

- Suurimmassa osassa seutukaupunkeja ”puuttuvan väestön” osuus on maltillinen, ainoastaan kolmessa kaupungissa yli 2 prosenttia väestöstä ”puuttuu” ja 31 seutukaupungissa alle joka sadas asukas ”puuttuu”. Matalista osuuksista huolimatta puuttuvan väestön vaikutus on huomionarvoinen.
- Puuttuvan väestön osuus on kohtuullisen ongelmallinen Akaalla ja Kalajoella, joissa tuntemattomalla alueella asuvan väestön osuus on kohtuullisen korkea. Savonlinnan osalta puuttuvan väestön osuus on erityisen haastava ja voi vaikuttaa merkittävästi tuloksiin. Savonlinnan korkea puuttuvan väestön osuutta selittää tuntemattomalla alueella asuvan väestön lisäksi virhe tilastoinnissa: kaikkien osa-alueiden väestön ja tuntemattomalla alueella asuvan väestön summa jää yli 2 000 henkilöä pienemmäksi kuin koko kunnan väestö; kaikissa muissa seutukaupungeissa osa-alueiden väestö + tuntemattomalla alueella asuva väestö on täysin sama kuin koko kunnan väestö.

Seutukaupunki	Puuttuva väestö 2019	Seutukaupunki	Puuttuva väestö 2019
Savonlinna	7,2 %	Hamina	0,9 %
Akaa	3,3 %	Varkaus	0,9 %
Kalajoki	2,9 %	Suonenjoki	0,9 %
Ikaalinen	1,7 %	Parainen	0,9 %
Kitee	1,4 %	Mänttä-Vilppula	0,9 %
Lohja	1,3 %	Huittinen	0,9 %
Sastamala	1,3 %	Jämsä	0,9 %
Saarijärvi	1,3 %	Rauma	0,8 %
Uusikaupunki	1,3 %	Kemi	0,8 %
Lieksa	1,3 %	Äänekoski	0,8 %
Kuusamo	1,2 %	Nivala	0,8 %
Laitila	1,2 %	Nurmes	0,7 %
Raasepori	1,2 %	Iisalmi	0,7 %
Kokemäki	1,2 %	Kauhajoki	0,7 %
Viitasaari	1,2 %	Alavus	0,7 %
Somero	1,2 %	Keuruu	0,7 %
Loimaa	1,2 %	Kristiinankaupunki	0,7 %
Parkano	1,2 %	Pieksämäki	0,7 %
Kemijärvi	1,1 %	Ähtäri	0,6 %
Valkeakoski	1,1 %	Pietarsaari	0,6 %
Riihimäki	1,1 %	Raaha	0,5 %
Alajärvi	1,1 %	Kauhava	0,5 %
Kankaanpää	1,0 %	Kurikka	0,5 %
Forssa	1,0 %	Ylivieska	0,4 %
Heinola	1,0 %	Oulainen	0,4 %
Paimio	0,9 %	Salo	0,3 %
Tornio	0,9 %	Kannus	0,3 %
Loviisa	0,9 %	Imatra	0,0 %

Liite 2. Puuttuvat kuolleet

Kuviossa on kuvattu kustakin seutukaupungeista osa-alueetasolla puuttuvat kuolleet.

- Puuttuvia kuolleita selittävät etenkin toisiin kuntiin hoitolaitoksiin, sairaaloihin, palveluasuntoihin ym. pysyvästi siirtynyt väestö. Jos toisessa kunnassa vakituisesti hoidossa oleva kuolee toisessa kunnassa hoidossa ollessa, hänet kirjataan kuolleeksi todellisessa kotikunnassaan, mutta osa-alueetasolla kuolema kirjataan tapahtuneeksi ”tuntematon” alueella. Merkittävästi pienempi osuus puuttuvista kuolleista perustuu tuntemattomaan asuinpaikkaan tai kuolemaan ulkomailla.
- Suurimmassa osassa seutukaupunkeja puuttuvien kuolleiden osuus on merkittävä. Pahimmillaan kuolleista puuttuu lähes viidesosa ja yhdessätoista seutukaupungissa yli kymmenesosa kuolleista on kirjattu ”tuntematon” -alueelle. Toisaalta osassa seutukaupunkeja tuntemattomien kuolleiden osuus on hyvin matala. Eroja selittänee erot ikäihmisten palvelutuotannossa ym.
- Puuttuvien kuolleiden osuus on tärkeä huomioida etenkin luonnollista väestönlisäystä tarkastellessa; kaikissa seutukaupungeissa luonnollinen väestönlisäys jää todellisuudessa esitettyä heikommaksi. Väestönkehitykseen täällä ei kuitenkaan ole vaikutusta, väestönkehityksessä vaikutus on huomioitu.

	Puuttuvia kuolleita kaikista kuolleista		Puuttuvia kuolleita kaikista kuolleista
Laitila	18,5 %	Tornio	4,8 %
Rauma	15,1 %	Kemijärvi	4,6 %
Mänttä-Vilppula	13,2 %	Alavus	4,5 %
Valkeakoski	11,3 %	Loviisa	4,3 %
Uusikaupunki	11,3 %	Iisalmi	4,3 %
Kristiinankaupunki	11,2 %	Oulainen	4,0 %
Suonenjoki	10,9 %	Kitee	3,9 %
Raasepori	10,8 %	Hamina	3,3 %
Lohja	10,4 %	Kalajoki	3,1 %
Sastamala	10,4 %	Kemi	3,0 %
Somero	10,0 %	Ähtäri	2,9 %
Ikaalinen	9,5 %	Nivala	2,8 %
Viitasaari	9,4 %	Kurikka	2,8 %
Parkano	9,3 %	Varkaus	2,5 %
Salo	9,0 %	Kannus	2,5 %
Akaa	8,3 %	Alajärvi	2,5 %
Loimaa	8,0 %	Nurmes	2,4 %
Saarijärvi	8,0 %	Lieksa	2,4 %
Savonlinna	8,0 %	Kokemäki	2,4 %
Äänekoski	7,9 %	Keuruu	2,4 %
Riihimäki	7,3 %	Pieksämäki	2,3 %
Imatra	7,2 %	Forssa	2,0 %
Paimio	7,1 %	Ylivieska	1,8 %
Kankaanpää	6,0 %	Kauhajoki	1,8 %
Jämsä	6,0 %	Kuusamo	1,7 %
Huittinen	5,9 %	Parainen	1,5 %
Pietarsaari	5,7 %	Kauhava	1,4 %
Raaha	5,5 %	Heinola	0,9 %

Tarkastelun lähteet

Kuntatason tarkastelu:

- Tilastokeskus, Statfin: väestörakenne (väestönkehitys 2010-luvulla)
- Tilastokeskus, Statfin: muuttoliike (kuntien välinen muuttoliike, nettomaahanmuutto, luonnollinen väestönlisäys, muuttoliike suunnan mukaan).

Osa-alueen tarkastelu:

- Tilastokeskus, väestörakenne-tietokanta 2015-2019; Tilastokeskus erillisaineisto; väestörakenne-tietokannan vuodet 2010-2014 (väestönkehitys osa-alueittain, ikärakenne osa-alueittain, kielirakenne ja vieraskielisten määrän kehitys osa-alueittain)
- Tilastokeskus, muuttoliike- ja väestönmuutokset -tietokanta: muuttoliike 2015-2018; Tilastokeskus, erillisaineisto; muuttoliike- ja väestönmuutokset vuodet 2010-2014 (kuntien välinen muuttoliike osa-alueittain).
- Tilastokeskus, muuttoliike- ja väestönmuutokset -tietokanta: syntyneet ja kuolleet 2015-2018; Tilastokeskus, erillisaineisto; muuttoliike- ja väestönmuutokset vuodet 2010-2014 (syntyvyys ja kuolleisuus osa-alueittain, hedelmällisyysasteet tarkastelualueittain (laskenta MDI)).
- Tilastokeskus, muuttoliike- ja väestönmuutokset -tietokanta: maakuntien sisäinen muuttoliike 2010-2018 (kuntien sisäinen muuttoliike osa-alueittain).
- Osa-alueiden luokittelu tarkastelualueeksi: Rasmus Aro (MDI)

Paikkatietoon perustuvat tarkastelut (ruutukartat):

- Väestöruutuaineisto 1x1km, Tilastokeskus
- Väestöruutuaineisto 5x5km, Tilastokeskus
- Rautatiet, valtatiet ja vesistöt, Maanmittauslaitos
- Taajama-alueet, SYKE
- Kaikki kartat piirretty QGIS3 ohjelmalla, kaikkien karttojen piirtäjä Rasmus Aro (MDI)